

Uchwała nr XIII/94/2015

Rady Gminy Jastrząb

z dnia 29 grudnia 2015 r.

w sprawie: przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Jastrząb 2015-2025”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515)

Rada Gminy Jastrząb uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Gminy Jastrząb 2015 – 2025” o treści stanowiącej Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jastrząb.

§ 3

Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty i wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Jastrząb
Województwo Warszawskie

1. Introduction

2. Methodology

3. Results

4. Discussion

5. Conclusion

6. References

7. Appendix

8. Acknowledgements

9. Contact Information

10. Notes

11. Glossary

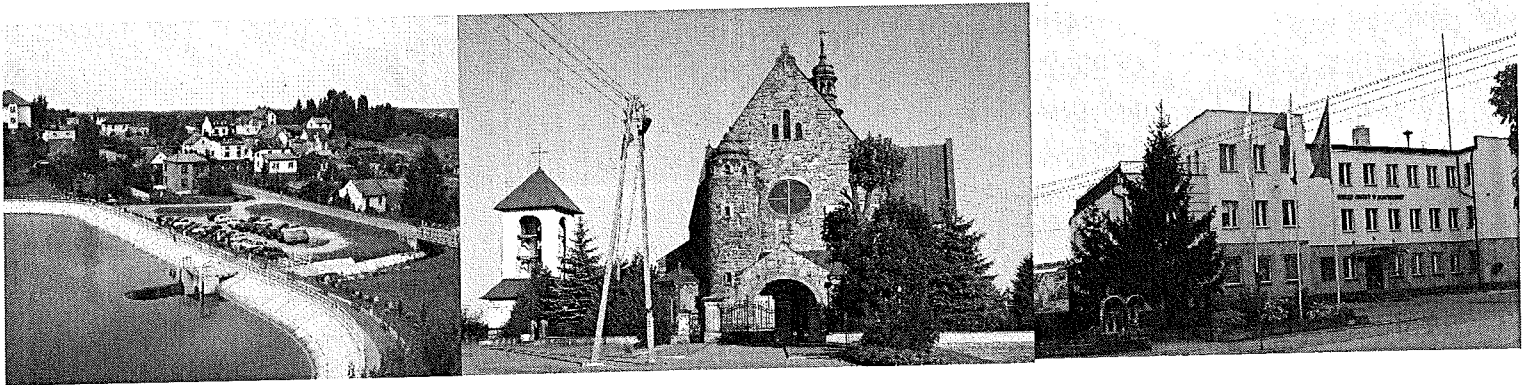
12. Index

13. Bibliography

14. Figures

15. Tables

Załącznik do Uchwały nr XIII/94/2015/ z dnia 29.12.2015 roku Rady Gminy Jastrzęb

***STRATEGIA ROZWOJU
GMINY JASTRZĄB NA LATA
2015 - 2025***

Wykonawca: Komórka ds. Projektów, Promocji i Rozwoju Gminy

Jastrzęb 2015

Spis treści

Wprowadzenie.....	4
1. Metodologia.....	6
2. Zgodność ze strategiami oraz źródła finansowania	9
3. Struktura administracji samorządowej.....	21
4. Charakterystyka Gminy Jastrząb.....	24
4.1 Historia Gminy Jastrząb.....	24
4.2 Położenie geograficzne.....	39
4.3 Walory przyrodnicze i zasoby naturalne.....	41
4.3.1 Leśnictwo, ekologia.....	41
4.3.2. Rolnictwo.....	42
4.3.3 Zasoby naturalne.....	46
5 Diagnoza społeczno - gospodarcza.....	49
5.1 Gospodarka Gminy Jastrząb.....	49
5.2 Podmioty gospodarcze.....	50
5.3 Warunki mieszkaniowe.....	52
6 Obszar społeczny Gminy Jastrząb.....	53
6.1 Sytuacja demograficzna Gminy Jastrząb.....	53
6.2 Bezrobocie i rynek pracy.....	55
6.3 Oświata.....	59
6.4 Służba i ochrona zdrowia.....	60
6.5 Pomoc społeczna.....	66
6.6 Sport i Kultura.....	69
6.7 Bezpieczeństwo publiczne.....	74
6.8 Organizacje pozarządowe.....	76
7 Infrastruktura techniczna.....	84
7.1 Drogownictwo i komunikacja.....	84
7.2 Zaopatrzenie w media.....	86
7.3 Gospodarka odpadami.....	88
7.4 Infrastruktura budowlana.....	93
7.5 Dostępność do internetu i łączność telekomunikacyjna.....	94
8. Turystyka i rekreacja.....	95

Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 - 2025

9. Zarządzanie Gminą i sytuacja budżetowa.....	99
10. Analiza SWOT.....	101
11. Wizja i misja Gminy Jastrząb.....	104
12. Cele strategiczne.....	107
13. Monitoring i Ewaluacja Strategii Rozwoju Gminy Jastrząb.....	129
Raport z prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 2025.....	131
Podsumowanie	135
Wykaz tabel i wykresów	136
Załącznik – Ankieta	139

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015-2025 jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu gminy, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, w kompetencjach realizowanych przez władze gminy. Respektując obowiązujące zasady rozwoju regionalnego w Polsce oraz wyzwania, przed jakimi stoi Gmina Jastrząb, Strategia uwzględnia potrzeby i oczekiwania całej wspólnoty gminnej.

Gmina Jastrząb poprzez swoje korzystne położenie komunikacyjne (położona jest przy drodze krajowej 7 łączącej Kraków z Warszawą oraz drodze wojewódzkiej nr 727 relacji Klwów- Przysucha- Szydłowiec- Wierzbica. Przez jej teren przebiega linia kolejowa nr 8 łącząca Warszawę z Krakowem. Na przystanku kolejowym w Jastrzębiu zatrzymują się wyłącznie pociągi osobowe Kolei Mazowieckich do Radomia i Skarżyska-Kamiennej) oraz bogate walory przyrodniczo-kulturowe, ma szansę w perspektywie 2015 - 2025 roku stać się ważnym ośrodkiem funkcji lokalnych, charakteryzującym się rozwiniętą sferą gospodarczą i wysoką atrakcyjnością rekreacyjno-turystyczną. Wykorzystanie szans związanych z tymi przewagami, powinno stać się w najbliższej przyszłości jednym z najważniejszych wyzwań, stojących przed całą wspólnotą samorządową. W tym kontekście, u podstaw realizacji celów i kierunków interwencji Strategii leży nawiązywanie współpracy pomiędzy Gminą Jastrząb a sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego, sektorem gospodarczym, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami. Wyzwanie to sprawia, iż Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 -2025 zawiera zadania będące w kompetencjach innych szczebli samorządowych i partnerów gospodarczych oraz społecznych.

W systemie zarządzania polityką rozwoju, Strategia pełni kluczową rolę, jako generalny plan postępowania władz samorządowych, partnerów gospodarczych i społecznych, którzy mogą się na nią powoływać w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych oraz w oparciu o nią budować własne plany strategiczne. Dzięki temu dokument ten jest również narzędziem kierowania i intensyfikowania współpracy z partnerami samorządowymi, prywatnymi i pozarządowymi. Tworzenie partnerstwa na etapie realizacji poszczególnych kierunków interwencji niniejszej Strategii, będzie miało kluczowe znaczenie dla rozwoju gminy, w tym również w związku z pozyskiwaniem zewnętrznych środków finansowych. Realizacja kierunków interwencji Gminy Jastrząb, nierzadko będzie się wiązać z podejmowaniem współpracy pomiędzy samorządami wszystkich szczebli, partnerami społecznymi i prywatnymi. Stąd też Strategia nie obejmuje wyłącznie zadań będących w kompetencjach samorządu gminnego, ale wskazuje

Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 - 2025

na rozwiązania niezbędne dla stałego i efektywnego rozwoju całej wspólnoty lokalnej. Takie podejście jest zgodne z nowym paradygmatem polityki regionalnej państwa – wieloszczeblowym zarządzaniem Strategią.

Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015-2025 jest spójna z priorytetami i celami dokumentów szczebla krajowego i regionalnego, tj. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie; Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju do 2030 r.; Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 r.; Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020; krajowych strategii sektorowych oraz Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

Dzięki zaangażowaniu przedstawicieli samorządu oraz lokalnych liderów życia społecznego, Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb stanowi nie tylko narzędzie prowadzenia polityki rozwoju lokalnego i regionalnego, ale również syntezę świadomych wyborów i rekomendacji przedstawicieli różnych społeczności tworzących wspólnotę samorządową.

1. Metodologia

W proces tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 – 2025 włączono wiodące środowiska społeczno-gospodarcze z terenu Gminy, realizując tym samym podejście partycypacyjne w pracach nad dokumentem.

Prace prowadzane były na podstawie Zarządzenia nr 94/2015 Wójta Gminy Jastrząb w sprawie powołania Zespołu ds. aktualizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jastrząb 2015-2025 oraz opracowania Gminnej Strategii Rozwoju Gminy Jastrząb

W skład zespołu weszli:

1. Przewodniczący-Jan Gula
2. Wiceprzewodniczący-Anna Sadza
3. Sekretarz-Agnieszka Dąbrowska
4. Członek-Elżbieta Bodo
5. Członek- Lidia Kołodziej
6. Członek-Malwina Ziętek

Dokument powstał z zastosowaniem metody ekspercko - społecznej, zapewniającej partycypację społeczeństwa w tworzeniu Strategii Rozwoju Gminy oraz udział wszystkich zainteresowanych środowisk. Praca nad strategią odbyła się przy współudziale grona specjalistów, pracowników Gminy Jastrząb, bazując na ich doświadczeniu, wiedzy i opinii. Partycypacja społeczeństwa w tworzeniu wizji przyszłości gminy za sprawą konsultacji społecznych odegrała równie ważną rolę. W procesie kreowania przyszłości gminy, tworzenia dokumentu strategicznego wszyscy mieszkańcy mieli możliwość wyrazić swoją opinię i spostrzeżenia. Oprócz wykorzystania dostępnych zasobów (własnych i wtórnych), w celu uwzględnienia głosu społeczności lokalnej **przeprowadzono badanie ankietowe** wśród osób reprezentujących Urząd Gminy, rolników, przedsiębiorców działających na terenie Gminy, przedstawicieli instytucji około biznesowych, młodzieży, jak również przedstawicieli edukacji i kultury i przede wszystkim wśród mieszkańców.

Zadaniem Zespołu było przygotowanie materiałów niezbędnych do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Jastrząb, jak również dostosowane jej do zmieniającej się rzeczywistości i otoczenia społeczno-gospodarczego w kolejnych latach. Zespół przygotowujący dokument pracował podczas posiedzeń roboczych, analizując dostępne dokumenty źródłowe, dokonał analizy SWOT na podstawie diagnozy społeczno

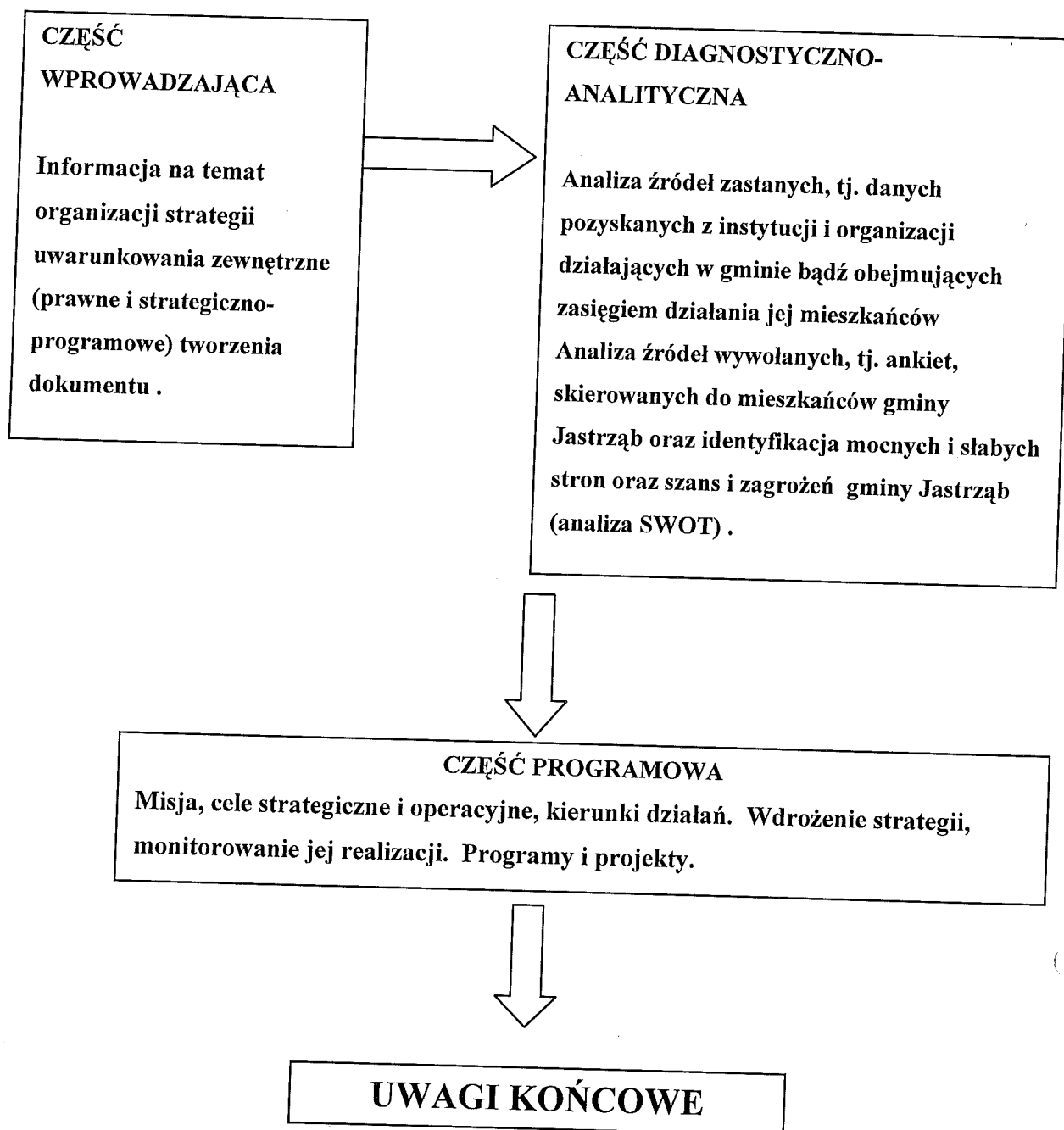
Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 - 2025

– gospodarczej gminy oraz rekomendował prezentowany kształt niniejszego dokumentu. Opracowane zostały silne strony (wewnętrzne), słabe strony wewnętrzne, szanse (zewnętrzne) i zagrożenia (zewnętrzne). Analiza SWOT jest więc syntezą najważniejszych wniosków wynikających z raportu stanu obecnego gminy, która uwypukliła atuty i mocne strony, ale również pozwoliła wskazać główne problemy do rozwiązania. Analiza SWOT stanowiła fundament do wypracowania celów strategicznych i operacyjnych, tworzących swoisty „scenariusz” działań koniecznych do podjęcia z wykorzystaniem obszarów prorozwojowych, z dużym potencjałem, a także naturalnych zasobów pozostających w dyspozycji gminy. Zespół pracował nad dokumentem podczas posiedzeń roboczych w miesiącach listopad – grudzień 2015 r. Podczas spotkań Zespół wypracował koncepcję dokumentu, określił metody przygotowania materiału a w trakcie prac akceptował także dane diagnostyczne. Wypracował również misję, cel główny oraz podstawową siatkę celów strategicznych i operacyjnych, wreszcie zatwierdził zaproponowane wskaźniki oraz system monitorowania dokumentu.

Proces programowania rozwiązań oparto na diagnozie gminy, którą sporządzono metodą desk research (metoda badawcza polegająca na wykorzystaniu dostępnych danych wtórnych takich jak publikacje, raporty, biuletyny, bazy danych itp.). Podstawą do diagnozy były materiały i analizy statystyczne gromadzone i opracowane przez instytucje działające na terenie gminy Jastrząb, m.in. przez Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Zespół ekonomiczno – administracyjny szkół, Urząd Stanu Cywilnego oraz z poza terenu gminy jak. Powiatowy Urząd Pracy w Szydłowcu, Komenda Powiatowa Policji w Szydłowcu. Diagnozę sporządzono w trzecim kwartale 2015 r., toteż pod uwagę wzięto okres 2011-2014, co uznano za wystarczające dla wykazania najistotniejszych informacji i zdiagnozowaniu potrzeb społeczeństwa. Strategia przedstawia aktualną sytuację gminy, formułuje cele oraz wskazuje kierunki działań zmierzających do osiągnięcia pozytywnych wskaźników rozwoju gminy. Strategia służyć będzie jako punkt odniesienia dla działań o charakterze rozwojowym, podejmowanych m.in. z zasobów środków własnych gminy oraz środków zewnętrznych, w tym funduszy unijnych. Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jastrząb

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

2. Zgodność ze strategiami oraz źródła finansowania

Strategia rozwoju gminy zaplanowana została zgodnie z wytycznymi programowania rozwoju na lata 2014-2025. Strategia zachowuje spójność celów rozwojowych w odniesieniu do dokumentów europejskich, w tym głównie *Strategii Europa 2020* oraz dokumentów krajowych i regionalnych. Zachowuje też powiązania między dokumentami poszczególnych szczebli programowania rozwoju.

W planowaniu rozwoju gminy Jastrząb uwzględniono nowe elementy charakteryzujące proces rozwoju regionalnego m.in.:

- celowe wydatkowanie funduszy na określone zintegrowane projekty,
- podnoszenie konkurencyjności lokalnej gospodarki oraz mikro, małych i średnich przedsiębiorstw,
- koncentracja środków na określonych celach,
- wspieranie rozwoju opartego na lokalnych potencjałach i zasobach,
- włączenie zróżnicowanych form finansowania zadań strategicznych.

Strategia jest dokumentem spójnym z zasadami planowania oraz komplementarnym z innymi dokumentami strategicznymi. Zachowuje podejście zintegrowane do rozwoju danego obszaru, przestrzeni, miejsca i koncentrację na wspieraniu działań, zmierzających do wzmocnienia i wykorzystania wewnętrznych potencjałów rozwoju.

Celem głównym ujętym w strategii jest: **zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy gminy Jastrząb**. Jego osiągnięcie będzie możliwe poprzez realizację celów szczegółowych. Przyjęte kierunki i cele rozwojowe są zgodne z celami określonymi w dokumentach strategicznych obowiązujących na następujących poziomach:

- wspólnotowym,
- krajowym,
- regionalnym,
- gminnym.

Wykaz analizowanych dokumentów przedstawiono na poniższym schemacie, a zbieżność pomiędzy nimi zaprezentowano w tabelach w kolejnych częściach rozdziału.

Rysunek 1 Dokumenty strategiczne, z którymi wykazuje zgodność strategia rozwoju gminy Jastrząb

Zgodność z dokumentami na poziomie wspólnotowym

Dokument strategiczny	Główne cele i założenia dokumentu oraz zgodność Strategii rozwoju gminy z dokumentem strategicznym.
Strategia Europa 2020	<p>Strategia Europa 2020 jest długookresowym programem Unii Europejskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.</p> <p>Niniejszy dokument wykazuje spójność z dwoma głównymi priorytetami Strategii Europa 2020:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Wzrost zrównoważony – transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywniej korzystającej z zasobów i konkurencyjnej.▪ Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną. <p>W celu realizacji priorytetów zdefiniowano siedem inicjatyw przewodnich stanowiących instrumenty realizacji celów Strategii Europa 2020. Niniejszy dokument jest zgodny z następującymi inicjatywami:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Europa efektywnie korzystająca z zasobów – to działania na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów oraz transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej w większym stopniu wykorzystującej potencjał, jaki dają odnawialne źródła energii▪ Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia – to działania na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania podaży do popytu na rynku pracy▪ Europejski program walki z ubóstwem – to działania na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym

Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2020	<p>Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2020 jest dokumentem, który ma się przyczynić do trwałego wzrostu gospodarczego oraz tworzenia miejsc pracy, jak również do społecznie i ekologicznie zrównoważonego rozwoju poprzez wzmocnienie spójności terytorialnej Europy. Celem jej jest wzmocnienie globalnej konkurencyjności i zrównoważenie wszystkich regionów Europy poprzez zidentyfikowanie i zmobilizowanie ich terytorialnych potencjałów. Służyć temu ma wspieranie policentrycznego rozwoju terytorialnego UE, szczególnie w nowych krajach członkowskich UE.</p> <p>Fundamentem Agendy Terytorialnej UE są trzy główne cele, z którymi zgodność wykazuje niniejszy dokumenty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój zrównoważonego i policentrycznego systemu miast oraz nowych partnerstw pomiędzy obszarami miejskimi i wiejskimi. ▪ Zapewnienie równego dostępu do infrastruktury i wiedzy. ▪ Zrównoważony rozwój, rozsądne zarządzanie oraz ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.
---	---

Zgodność z dokumentami na poziomie krajowym

Dokument strategiczny	Główne cele i założenia dokumentu oraz zgodność Strategii rozwoju gminy z dokumentem strategicznym
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności	<p>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Wizja zapisana w strategii zakłada, że w roku 2030 polska gospodarka stanie się gospodarką konkurencyjną i innowacyjną. W osiągnięciu takiego stanu ma pomóc realizacja jedenastu celów strategicznych określonych w dokumencie.</p> <p>Niniejszy dokument wykazuje spójność z następującymi celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”. ▪ Cel 7 Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska. ▪ Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.
<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020 Aktywne społeczeństwo Konkurencyjna gospodarka Sprawne państwo</p>	<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020 ma charakter średniookresowy. Jej głównym celem jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.</p> <p>Niniejszy dokument wpisuje się w dwa obszary strategiczne i odpowiadające im następujące cele strategii:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka – Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki, Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego, Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko ▪ Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna – Cel III.1. Integracja społeczna, Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych, Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony Miasta Obszary wiejskie</p>	<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 jest dokumentem określającym cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Dokument wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu. Celem strategicznym KSRR jest efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwojowych kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie</p>

**Koncepcja
Przestrzennego
Zagospodarowania
Kraju 2030**

długookresowym.

Niniejszy dokument wpisuje się w następujące cele strategiczne i operacyjne:

- Cel 1 Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów – 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw.
- Cel 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych – 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe, 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Wizja zapisana w dokumencie zakłada, że Polska w 2030 roku będzie krajem o ugruntowanych warunkach trwałego i zrównoważonego rozwoju, dobrze zagospodarowanym, sprawnie zarządzanym i bezpiecznym. Celem strategicznym polityki przestrzennego zagospodarowania kraju jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie. Jednym z celów operacyjnych, które pozwalają urzeczywistnić realizację wizji KPZK jest Cel 2 Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów, w który wpisuje się niniejszy dokument.

Zgodność z dokumentami na poziomie regionalnym

Dokument strategiczny	Główne cele i założenia dokumentu oraz zgodność Strategii rozwoju gminy z dokumentem strategicznym
<p>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze</p>	<p>Zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi, strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa, określającym kierunki polityki rozwoju, prowadzonej w długim okresie programowania. Strategia wskazuje główne wyzwania, a także cele rozwojowe regionu do zrealizowania przez samorząd województwa oraz inne podmioty. Stanowi ważny punkt odniesienia dla dokumentów programowych i planistycznych tworzonych na poziomie regionalnym oraz lokalnym</p> <p>Za priorytetowy cel strategiczny przyjęto Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średnio zaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym. Niniejszy dokument wpisuje się w następujące kierunki celu priorytetowego strategicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój produkcji: tworzenie warunków przyjaznych dla inwestorów i przedsiębiorców; • Wspieranie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw produkcyjnych; • Tworzenie warunków do zwiększenia inwestycji pozarolniczych – głównie w przemyśle rolno-spożywczym. <p>Oprócz celu priorytetowego w dokumencie przyjęto trzy cele strategiczne w które wpisuje się niniejszy dokument:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii, • Poprawę dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego, • Poprawę jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej go spodarki. <p>Cel strategiczny - Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii. Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb wpisuje się głównie poprzez działania w kierunku - wspieranie rozwoju nowych technologii</p>

<p>Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2020</p>	<p>głównie informacyjno-komunikacyjnych (TIK) .</p> <p>Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku (RIS) stanowi uszczegółowienie „Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze”(SRWM) w zakresie działań ukierunkowanych na zwiększanie konkurencyjności i innowacyjności regionu. Określa założenia i cele regionalnego systemu wspierania innowacyjności, ukierunkowanego na tworzenie środowiska sprzyjającego aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw. RIS przyczynia się do realizacji priorytetowego celu strategicznego SRWM. Niniejszy dokument wpisuje się w niżej wymienione cele strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średnio zaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno - spożywczym, a także dwóch celów strategicznych: • Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii; • Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki.
<p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p>	<p>Celem głównym PROW 2014-2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Program będzie realizował priorytety wyznaczone dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, a mianowicie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich ▪ Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami ▪ Wspieranie organizacji łańcucha żywnościowego, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, dobrostanu zwierząt oraz zarządzania ryzykiem w rolnictwie

**Regionalny
Program
Operacyjny
Województwa
Mazowieckiego
na lata 2014-
2020**

- Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów związanych z rolnictwem i leśnictwem
- Promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wspieranie przechodzenia w sektorach rolnym, spożywczymi leśnym na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu
- Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich

Niniejszy dokument wpisuje się w ww. cele, a realizacja zaplanowanych przedsięwzięć będzie sprzyjać osiągnięciu wskaźników określonych w programie.

RPO WM 2014-2020 zakłada dalsze wzmacnianie potencjałów poprzez wzrost gospodarczy oparty na przedsiębiorczości, chłonnym rynku pracy, a także zrównoważonym rozwoju zasobów regionalnych. Jednocześnie podejmowane działania mają kompleksowo przyczyniać się do efektywnego wykorzystania kapitału ludzkiego poprzez przedsięwzięcia na rzecz włączenia społecznego i edukacji mieszkańców Mazowsza oraz poprawy jakości usług świadczonych przez administrację publiczną, regionalną i lokalną.

Cel główny: Inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy.

Cele strategiczne:

1. Rozwój konkurencyjnej gospodarki regionu opartej na innowacyjności, przedsiębiorczości, chłonny rynku pracy i zrównoważonych zasobach.
2. Przeciwdziałanie dysproporcjom regionalnym zmierzające do zwiększenia chłonności regionalnego rynku pracy poprzez wyrównywanie dostępu do zatrudnienia, włączenie społeczne i edukację.
3. Wsparcie działań wzmacniających zrównoważony rozwój środowiska na Mazowszu.

Niniejszy dokument wpisuje się w poniższe cele tematyczne:

02 CT - Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości

	<p>technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK).</p> <p>Oś priorytetowa - II Wzrost e-potencjału Mazowsza.</p> <p>04 CT - Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.</p> <p>Oś priorytetowa - IV Przejście na gospodarkę niskoemisyjną.</p> <p>05 CT - Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem.</p> <p>Oś priorytetowa - V Gospodarka przyjazna środowisku.</p> <p>06 CT - Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami.</p> <p>Oś priorytetowa VI Jakość życia.</p> <p>09 CT - Wspieranie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.</p> <p>Oś priorytetowa - IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.</p> <p>10 CT - Inwestowanie w kształcenie szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenie się przez całe życie.</p> <p>Oś priorytetowa - X Edukacja dla rozwoju regionu.</p> <p>Realizacja przedsięwzięć zapisanych w niniejszym dokumencie przyczyni się do osiągnięcia wskaźników określonych w RPO, a tym samym wpłynie na realizację celów szczegółowych i celu głównego.</p>
--	--

Zgodność z dokumentami na poziomie lokalnym

Dokument strategiczny	Główne cele i założenia dokumentu oraz zgodność Strategii rozwoju gminy z dokumentem strategicznym
Strategia Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego 2014-2020	Strategia Rozwoju Powiatu Szydłowieckiego jest najważniejszym dokumentem strategicznym na poziomie powiatowym, wskazującym główne kierunki jego rozwoju w latach 2014-2020. Misją rozwoju Powiatu Szydłowieckiego jest: "Wspieranie zrównoważonego rozwoju nowoczesnej turystyki, rekreacji, przedsiębiorczości i kapitału społecznego jako elementów dynamicznej gospodarki, przy poszanowaniu środowiska naturalnego oraz zapewnieniu wysokiej jakości świadczonych usług publicznych na rzecz mieszkańców

	<p>powiatu szydlowieckiego".</p> <p>Niniejszy dokument wykazuje spójność z następującymi celami strategicznymi określonymi w Strategii Rozwoju Powiatu Szydlowieckiego:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Redukcja bezrobocia i tworzenie nowych miejsc pracy2. Dostępność i spójność3. Rozwój społeczny4. Bezpieczeństwo publiczne5. Rozwój i modernizacja infrastruktury publicznej o znaczeniu strategicznym6. Sprawne zarządzanie7. Budowanie tożsamości i promocja Powiatu Szydlowieckiego
<p>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Jastrzab na lata 2015 – 2020</p>	<p>Realizując wyznaczone cele na rok 2020, polityka władz gminy będzie ukierunkowana na osiągnięcie w dłuższej perspektywie czasu (rok 2030 i kolejne lata):</p> <p>Cel strategiczny 2 - Ograniczenie dwutlenku węgla.</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none">2.1 Poprawa jakości powietrza.2.2 Zmniejszenie zużycia energii finalnej.2.3 Poprawa efektywności energetycznej. <p>Cel strategiczny 3 - Zwiększenie udziału energii na obszarze Gminy Jastrzab.</p> <ol style="list-style-type: none">3.1 Zmniejszenie zużycia surowców energetycznych.3.2 Inwestycje z wykorzystaniem OZE.3.3 Zwiększenie udziału OZE w pozyskiwaniu energii. <p>Niniejszy dokument jest zgodny z ww. założeniami planu.</p>

Źródła finansowania:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020,
- Program Inteligentny Rozwój 2014-2020,
- Program Polska Cyfrowa 2014-2020,
- Program Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- Program Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
- Program Pomoc Techniczna 2014-2020,
- Regionalny Program Województwa Mazowieckiego 2014-2020,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Pomimo tych źródeł można przewidywać, że osiągnięcie celów strategicznych, a tym samym realizacja strategii będzie wiązać się z wykorzystywaniem środków pochodzących przede wszystkim z następujących źródeł:

- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
- Europejskiego Funduszu Społecznego w komponentcie regionalnym
- środków pochodzących z Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
- środków budżetowych samorządu,
- środków pochodzących z Budżetu Państwa
- publicznych i prywatnych środków krajowych współfinansujących projekty realizowane ze środków unijnych,
- dostępnych w ramach rezerw niewykorzystanych środków na realizację polityki spójności na lata 2007-2013

Środki EFS będą wykorzystywane zarówno z komponentu regionalnego jak i komponentu centralnego programu operacyjnego obejmującego środki EFS.

Środki EFRR będą wykorzystywane przede wszystkim poprzez programy operacyjne wśród których dominująca rola przypadnie Regionalnemu Programowi Operacyjnemu Województwa Mazowieckiego oraz planowanemu do kontynuacji w latach 2014-2020 Programowi Rozwoju Obszarów Wiejskich.

3. Struktura administracji samorządowej

Mieszkańcy gminy Jastrząb tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową. Gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, posiada osobowość prawną, a jej samodzielność podlega ochronie sądowej. O ustroju gminy stanowi jej statut. Gmina posiada 13 jednostek pomocniczych tj. sołectw: - Gąsawy Rządowe - Gąsawy Rządowe Niwy - Gąsawy Plebańskie - Jastrząb - Kolonia Kuźnia - Kuźnia - Lipienice Górne- Lipienice Dolne - Nowy Dwór - Orłów - Śmiłów - Wola Lipieniecka Duża - Wola Lipieniecka Mała.

Zadania gminy:

Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy. W szczególności zadania własne gminy obejmują sprawy:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska przyrody oraz gospodarki wodnej,
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- 4) lokalnego transportu zbiorowego,
- 5) ochrony zdrowia,
- 6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- 8) edukacji publicznej,
- 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- 11) targowisk i hal targowych,
- 12) zieleni gminnej i zadrzewień,
- 13) cmentarzy,

- 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpozarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposazenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w cizy opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej,
- 18) promocji gminy,
- 19) wspólpracy z organizacjami pozarządowymi,
- 20) wspólpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Organami gminy są:

- 1) Rada Gminy
- 2) Wójt Gminy

Organem stanowiącym (uchwałodawczym) i kontrolnym w gminie jest Rada Gminy. Kadencja Rady trwa 4 lata. W skład Rady wchodzi 15 radnych. Rada Gminy kontroluje działalnoś Wójta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy, w tym celu powołując Komisj Rewizyjną.

Do wewnętrznych organów Rady Gminy nale:

- 1) przewodnicący,
- 2) 1 wiceprzewodniccy

oraz 5 stałych Komisji:

- Komisja Rewizyjna
- Komisja Samorządu, Rozwoju Społeczno – Gospodarczego i Finansów,
- Komisja Historyczna, Oświaty, Kultury i Zdrowia,
- Komisja Przestrzegania Prawa i Porządku Publicznego,
- Komisja Rolnictwa, Leśnictwa, Gospodarki ywnociowej i Ochrony Środowiska.

Przewodniccy Rady Gminy organizuje pracę Rady i prowadzi jej obrady.

Strategia Rozwoju Gminy Jastrzęb na lata 2015 - 2025

Organem wykonawczym gminy jest Wójt, wybierany w wyborach bezpośrednich. Kadencja Wójta rozpoczyna się w dniu rozpoczęcia kadencji Rady i upływa z dniem upływu kadencji Rady Gminy. Wójt wykonuje uchwały Rady Gminy i zadania gminy określone przepisami prawa. Wójt kieruje bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentuje ją na zewnątrz. Swoje zadania Wójt wykonuje przy pomocy urzędu gminy. Organizację i zasady funkcjonowania urzędu określa regulamin organizacyjny, nadany przez Wójta w drodze zarządzenia.

4. Charakterystyka Gminy Jastrząb

4.1 Historia Gminy Jastrząb

Gromada milczała. Każda z proponowanych nazw wydawała się na tę okazję nieodpowiednia. Tak minęła noc. Rankiem wójt zaczął zbierać się do drogi, a tymczasem nazwy wioski, jak nie było, tak nie było. Ruszył w końcu strapiony, bo na obradach stawić się musiał, co chwilę jednak przystawał i za każdym razem rozmyślał, co też powie.

Uszedł tak spory kawał drogi, gdy nagle wśród szczegoła pola otoczyła go gromada dużych polnych myszy. Wyglądzone to były i drapieżne stworzenia, jako że przednówek srogi panował i w komorach chłopskich ledwie po garści mąki zostało. Rychło też całym stadem do sakwy mu się dobrały, a co żarłoczniejsze buty i spodnie nadgryzać zaczęły.

Wrzasnął wójt przeraźliwie, gdy jeden i drugi gryzoń mocniej go uciął i nuż się bronić, a kijem na wszystkie strony wymachiwać. Na nic to jednak się zdało, myszy widząc zdobycz coraz śmiej się poczynęły, a krzyki wójta choć głośnie niewiele pomagały. Niespodziewana przygoda przykry obrót zaczęła nabierać, na szczęście rozpaczliwe nawoływania wójta usłyszał jastrząb, a widząc, co się dzieje ulitował się i na pomoc pospieszył. We dwóch już łatwiej z bandą gryzoni się uwinęli. Czas też był po temu najwyższy, obrady bowiem lada chwila rozpocząć się mogły. Widząc, iż mocno poturbowany wójt z trudem w drogę rusza, jastrząb powiada:

- Złapcie mnie wójtcie za nogi, a rychło na miejsce was zaniosę!

Nie było czasu do namysłu. Schwycił wójt swego wybawcę za szpony i w górę poszybował.

Jakoż w chwilę potem cały i zdrowy na obradach się stawił, a gdy ptak przyrzekł, iż czekać będzie i z powrotem bezpiecznie do wioski go zaniecie, uspokojony wśród innych wójtów usiadł. Myśl o niedawnej przygodzie na chwilę go jednak nie opuszczała, toteż niewiele z prowadzonych rozmów rozumiał i słyszał. Gdy zatem przysła na niego kolej, by nazwę wioski wymienił- myśląc o jastrzębiu- odpowiedział głośnie:

- Jastrząb!

Inni sądząc, iż jest to nazwa wsi wójta, do ksiąg ją zapisali.

I tak oto wieś po wsze czasy pod nazwą „Jastrząb” pozostała. Ptak zaś, który cierpliwie na wójta czekał, uznał owe wydarzenie za wielki zaszczyt. Od tego też czasu zaprzyjaźnił się z mieszkańcami wsi i jak mógł przed złem wszelkim ich ochraniał. Gdy zaś po latach postanowił odlecieć podarował mieszkańcom wioski pióro, mówiąc:

Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 - 2025

- Zakopcie go głęboko w ziemię, a wasze pola staną się bogate i urodzajne. Zboże będzie na nich rosnąć wysoko, w wyżycie będziecie w dostatku!

Odleciał jastrząb, a ludzie uczynili tak, jak im przykazał. Od tego czasu ich ziemie stały się bardziej urodzajne, a gospodarze zaczęli zbierać wyższe plony. Pewnego jednak dnia... Ale o tym, co wydarzyło się pewnego dnia we wsi Jastrząb dowiemy się tylko wówczas, jeśli sami tę wieś odwiedzimy!”

(Źródło: „Baśnie i legendy ziemi radomskiej” Zenon Gierała, Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, Warszawa 1999 r., str. 61- 62)

Jastrząb

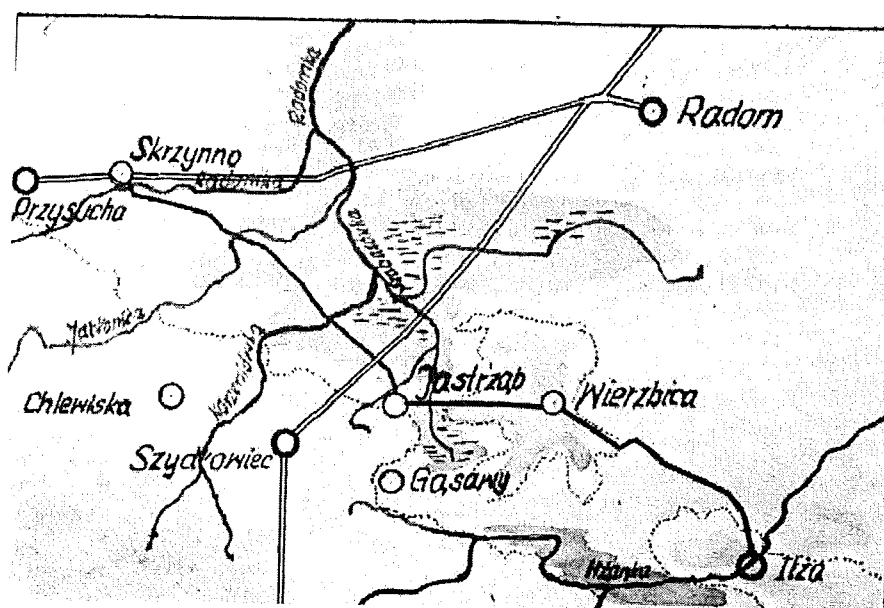
W okresie VIII – X w. n. e w średniowieczu. na naszych terenach zbiegały się wpływy trzech dużych plemion słowiańskich: Lędzian, Mazowszan, Wiślan. Istnieje teza, że na terenie województwa świętokrzyskiego i południowej części ziemi radomskiej istnieć mogło nieznanne z pierwotnej nazwy mniejsze plemię, któremu obecnie sztucznie przypisuje się miano Sandomierzan. Być może właśnie ono oddawało cześć słowiańskim bóstwom na górze Łysiec (Św. Krzyż).

Źródło: strona internetowa-www.jastrzab.com.pl

Inna teza zakłada, że tereny obecnej gminy Jastrzęb to miejsce przenikania wpływów i osadnictwa głównie plemienia Lędzian. Nasze tereny do X wieku były słabo zaludnione, gdyż przeważały tu ogromne kompleksy leśne. Iżanka "Dobra", której źródło bije w Gaśawach Rządowych oraz Szabasówka, stanowiły południową granicę pradawnej pierwotnej Puszczy Radomskiej (której małą pozostałością jest dziś Puszcza Kozienicka). Jednym z pierwszych słowiańskich ośrodków osadniczych na obecnym południowym Mazowszu był bez wątpienia "Radom" - a konkretnie osada/wieś z VIII wieku n.e. niedaleko grodziska Piotrówka.

Źródło: Kazimierz Sławiński, *Jastrzęb /zarys dziejów/ Jastrzęb - Wierzbica 1972r*

Według Jana Długosza Jastrzęb został założony przez biskupa krakowskiego Wojciecha Jastrzębca XV w 1422 roku na miejscu po wykarczowanym lesie na terytorium iłżeckim, należącym do biskupów krakowskich. Zlokalizowany został w pobliżu Gaśaw, przy trakcie prowadzącym z Iłży do Skrzywna. Erekcję dał miastu dnia 30 września 1427 roku następca bpa Wojciecha - kardynał Zbigniew Oleśnicki (bp Jastrzębiec objął w latach 1423 – 1436 posadę biskupa w Gnieźnie). Od nazwiska założyciela Jastrzęb otrzymał nazwę i herb, którego treść stanowią po dziś dzień insygnia władzy biskupiej: mitra i pastorał na czerwonym tle. Miasto lokowane zostało na prawie tzw. magdeburskim- niemieckim i otrzymało różne przywileje, potwierdzone przez kilku władców. Swobód tych strzegli biskupi krakowscy i w razie nadużyć popełnianych przez urzędników państwa, upominali się za swymi poddanymi. Sięgając do opracowań księdza Franciszka Siarczyńskiego,

Strategia Rozwoju Gminy Jastrzęb na lata 2015 - 2025

dotyczących opisu Powiatu Radomskiego znajdziemy: „Jastrzęb włączony został do klucza iłżeckiego. Zbigniew Oleśnicki – kardynał, kanclerz królowej Jadwigi i biskup krakowski – miasteczko powiększył i kościół drewniany swoim kosztem w roku 1435 wystawił. Jastrzęb jako własność biskupów obdarowany samorządem sprawowanym przez radnych z burmistrzem na czele cieszył się nie małymi swobodami i przywilejami królów polskich, wyjednanymi możliwą protekcją biskupów... Swobody te nadane zostały przez Władysława Jagiełłę w Wolborzu w oktawę Nawiedzenia NMP Chwalebnej w 1422 roku na prośbę bpa W. Jastrzębca...” W 1500 roku wójt Orzeł posiadacz wójtostwa zwanego „Kuźnia Śmiłowska” odkupił od mieszczan Jastrzębia znaczną część gruntów i poszerzając swoje wójtostwo nazwał je Orłów. Król Zygmunt I w dniu św. Jana Chrzciciela w 1526 roku na prośbę biskupa Piotra Tomickiego – podkanclerzego koronnego, pragnąc wzrostu miasteczka ustanowił targi w każdą środę tygodnia, oraz jarmarki na św. Jana Chrzciciela i Wszystkich Świętych. Wszystkich kupców z miasta i tych którzy do miasta przybędą zwalniano z opłat i brano pod opiekę. Dnia siódmego po Zielonych Świątkach w roku 1548 na sejmie w Piotrkowie na skutek zażalenia wniesionego przez biskupa Samuela Maciejowskiego gromi król Zygmunt August swoich poborców za krzywdę czynioną mieszkańcom Jastrzębia. W 1549 roku za to samo grozi w Piotrkowie poborcom karą wygnania z kraju. W 1554 roku na sejmie w Lublinie biskup Jędrzej Zebrzydowski przedstawia krzywdy czynione Jastrzębianom, nie zważających na przywileje królewskie miastu nadane miastu nadane. Od 1578 roku, prawem nadanym przez Stefana Batorego, Jastrzęb rządził się prawem niemieckim, które pozwoliło mieszczanom wywozić sól z żup wielkich i bocheńskich. Król nadał miastu takie wolności, jakich używał Sandomierz. Mieszczanie mogli zajmować się handlem w całym królestwie nie płacąc cła na komorach wodnych i lądowych, ani też podatku mostowego.

W dniu 1 września 1584 roku biskup krakowski Piotr Myszkowski w zamku w Bodzentynie przywraca Jastrzębianom pola zabrane przez biskupa Filipa Padniewskiego. Kardynał Radziwiłł na zamku iłżeckim 4 października 1598 r. zatwierdza te darowizny. W dniu 18 września 1627 roku biskup Marcin Szyszkowski w zamku w Bodzentynie, a dnia 2 sierpnia 1641 roku biskup Jakub Zadzik na dworze w Mirowie zatwierdzili następne przywileje mieszkańcom miasta.

W połowie XVI rozwinęła się w okolicy eksploatacja piaskowca i rudy żelaznej oraz powstały dwie kuźnice (huty żelaza: Śmiłowska i Lipieniecka) Jastrzęb znany był w tym czasie ze zdrowotnych źródeł wody i żelaza. W 1633 roku Władysław IV zatwierdził

w Jastrzębiu stowarzyszenie szewców. W 1662 roku po wojnie szwedzkiej Jastrzęb liczył 34 domy i 250 mieszkańców. W 1683 roku król Jan III Sobieski potwierdził nadania swoich poprzedników m.in. cech szewców, a król August III Sas w Warszawie dn. 5 października 1746 roku potwierdził wszystkie poprzednie przywileje około trzynastu mieszkańców Jastrzębia.

W 1776 roku król Stanisław August Poniatowski nadał miastu jarmarki na święta Juana Chrzciciela, św. Macieja, Benedykta, Marka, Hioba, Łukasza i św. Magdaleny 22 lipca. Dnia 27 lipca 1789 roku uchwałą sejmu Jastrzęb przeszedł wraz z dobrami biskupimi na własność Rzeczypospolitej. W tych latach kraj przeżywał ciężkie momenty. Po wojnie z Rosją w 1792 r. nastąpił II rozbiór Polski, a po upadku powstania kościuszkowskiego w 1794 III rozbiór Polski. W 1820 nastąpiło zniszczenie kościoła, oraz domy uległy zniszczeniu. W tym czasie domów drewnianych było 80, 1 dom murowany. Mieszkańców było 434, w tym chrześcijan 406 i Żydów 28.

Dla miasta lata sławy i rozkwitu skończyły się z rokiem 1869 kiedy to nakazem cara Aleksandra II Jastrzęb został zmieniony na osadę i włączony do gminy Rogów. Los Jastrzębia podzieliły inne miasta takie jak: Białaczów, Ciepiałów, Daleszyce, Drzewica, Fałków, Gielniów, Grabowiec, Jedlińska, Kazanów, Klimontów, Koszyce, Magnuszew, Małogoszcz, Odrowąż, Pacanów, Przytyk, Raków, Sieciechów, Skrzynno, Stopnica, Wąchock, Wiślica, Wodzisław, Wolanów i Żarnów. Tak więc okres praw miejskich dla Jastrzębia zamyka się w 442 latach.

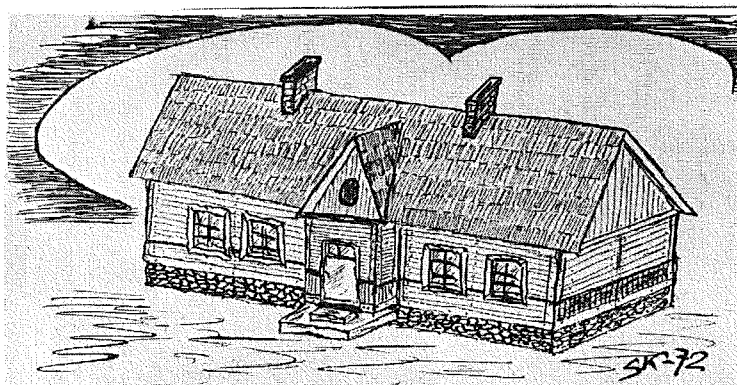
Źródło: Kazimierz Sławiński, *Jastrzęb /zarys dziejów/ Jastrzęb - Wierzbica 1972r*

W 1973 roku na nowo utworzono gminę Jastrzęb jako gminę wiejską. Podstawą utrzymania jej mieszkańców było rolnictwo. Użytki rolne stanowiły 80% powierzchni ogólnej. Istniejące na terenie gminy podmioty gospodarcze to przede wszystkim zakłady kamieniarskie związane z eksploatacją piaskowca jurajskiego i jego obróbką. Na terenie gminy znajduje się zbiornik wodny o pow. 10 ha lustra wody stanowiący miejsce wypoczynku mieszkańców Gminy.

Szkoła

Pierwotnie szkoła mieściła się w domu prywatnym. Posiadała jedną dużą salę, w drugiej mniejszej mieszkał nauczyciel Polikarp Staszewski. Do szkoły chodziło około czterdzieścioro dzieci (tylko z Jastrzębia), które tworzyły dwa oddziały. Nauka odbywała się w języku polskim i rosyjskim. Zajęcia trwały od listopada do kwietnia. W pozostałych miesiącach dzieci pracowały przy pracach polowych w gospodarstwach rodziców. Po skończeniu dwóch oddziałów, chętni mogli iść do klasy trzeciej do Szydłowca. O istnieniu drugiej szkoły wspomina Bronisław Figarski „Szkoła zbudowana była około 1896 roku . Budynek zlokalizowany został wzdłuż szosy biegnącej do Szydłowca. Zbudowana była z drewna, kryta gontem. Od ulicy posiadała wejście z gankiem i dwie sale. Każda sala posiadała po dwa okna zwrócone do ulicy, ściany boczne okien nie miały. Budynek był szalowany i malowany. Od tyłu szkoła posiadała dwa pomieszczenia , z których jedno (kuchnia i pokój) były przysposobione na mieszkania dla uczącego tutaj jednego nauczyciela. Początkowo uczył nauczyciel Cybur, potem Ryłko . Teren szkoły nie był ogrodzony, nie było też lasu. Las posadzony był dopiero za nauczyciela Ryłkę. Do szkoły uczęszczały już dzieci z sąsiednich wsi. Między innymi absolwentem był ksiądz Leon Figarski. Szkoła spaliła się latem 1912 roku po szesnastu latach istnienia...."Niestety, nie udało się odnaleźć żadnej fotografii ówczesnej.

Prawdopodobny budynek szkoły z roku 1896

Po spaleniu się dawnej szkoły nauka odbywała się z konieczności w mieszkaniach prywatnych. Nauka po domach trwała do roku 1936, w tym czasie bowiem wykończono drugą szkołę

Fot. Pochyło
Budynek szkoły z lat 1935/1936
Publiczna Szkoła Podstawowa w Jastrzębiu
wybudowana w 1935/1936 r.

Nowoczesny budynek
Zespołu Szkół Publicznych w Jastrzębiu

Ochotnicza Straż Pożarna

Bogatą księgę Historii Jastrzębia stanowi powołanie i działalność Ochotniczej Straży Pożarnej, w kronice której czytamy: " na wniosek byłego sekretarza gminy Ob. Adamskiego Wincentego oraz inspektora PZU z Radomia pierwsze zebranie organizacyjne celem założenia Oddziału OSP w Jastrzębiu odbyło się dnia 10 marca 1926 roku z udziałem mieszkańców Jastrzębia i Gąsaw Plebańskich. W dniu 23 marca 1926 roku odbyły się pierwsze ćwiczenia oddziału. Na uwagę zasługuje również fakt zdobycia I-go miejsca na zawodach powiatowych w Radomiu w 1929 roku. W nagrodę otrzymał wtedy oddział: wóz strażacki i konny beczkowóz. Mimo zdobycia tak doskonałych miejsc problemem numer jeden stała się budowa remizy. Do tej pory sprzęt przechowywany był w drewnianej szopie. W 1932 roku na jej miejscu z udziałem mieszkańców wybudowano piękną remizę.

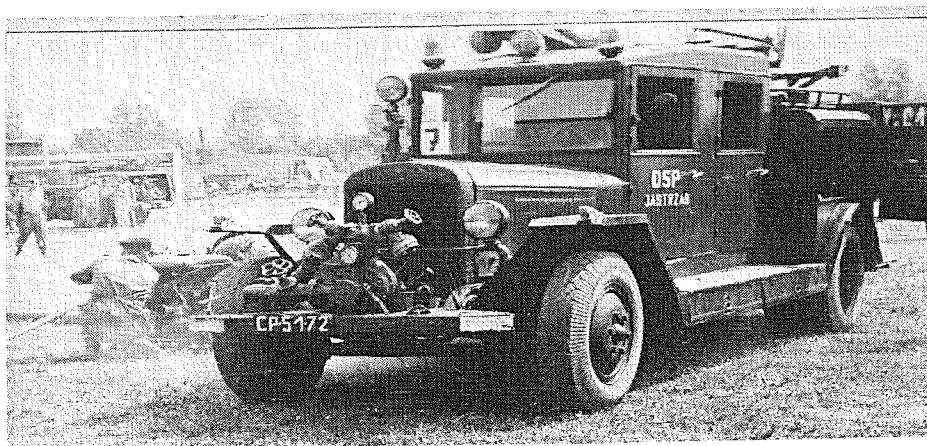
Widok prawej strony remizy

Strategia Rozwoju Gminy Jastrzb na lata 2015 - 2025

Inicjatorami budowy byli Władysław Malinowski, Stanisław Kacprzak, sekretarz gminy Władysław Masternak, Jozef Olbromski i wielu innych.

Strażacy dowiedli, że zaszczyty jakimi ich wyrozniono sa w pełni zasłużone. podziękowali mieszkańcom za ofiarną pomoc, a nowa remiza stała sie kuni nowych charakter, bogatych w wiedz i odwag zdobywaną w czasie licznych akcji. Pierwszy wrzesień 1939r .zasnu ciężką chmur nasze ziemie. W tych chwilach przetrwanie OSP przejawiała dua aktywno. Poszczególne sekcje z narażeniem życia pełniły sub w kada noc bacznie obserwując bieg wydarzeń. Pamietne dni stycznia 1945 roku przyniosły wreszcie ulg otarłszy łzy cierpienia. Z uśmiechem witano wolno. W 1958 roku na dachu remizy zainstalowano silną elektryczną syren alarmową, ktorej donośny sygnał słyszy sie w promieniu kilku kilometr.

Pierwszy wóz bojowy Oddziału, zwany tutaj potocznie "Zośka".

W dniu 16 grudnia 1962 roku Zakłady metalowe im.gen. Karola wierczewskiego w Radomiu przekazały dla Oddziału wóz bojowy m-ki "Ural-Zis". Jednym z inicjatorów przekazania by Jan Karbarz. Samochód by doe stary i jeśli wierzyc pogłoskom używany by do przewozu wody z Wisły przy budowie Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie. Od tej pory zaczyna sie na szeroką skalę zakrojona akcja wyjazdów do wszystkich możliwych akcji nie tylko na terenie powiatu. O tutejszym Oddziale słyszy sie wok, a ilo. zdobytych czołowych miejsc na zawodach była wprost imponująca.

Gąsawy

Najstarszą miejscowością gminy Jastrząb są Gąsawy (z ziemiami należącymi obecnie do Gąsaw Plebańskich, Gąsaw Rządowych, Gąsaw Niw oraz Gąsaw Rządowych "Kurkoci" i "Bukownicy"). Polski kronikarz Jan Długosz w II połowie XV wieku pisząc o Gąsawach użył stwierdzenia że to "starożytna osada" sięgająca zamierzchłych czasów. Otóż warto pamiętać że były to czasy, kiedy niezwykle silna była

Źródło: Danuta Słomińska- Paprocka,
Powiat Szydłowiecki w województwie mazowieckim,
Szydłowiec 2009

tradycja przekazów ustnych. Za niemal "współczesne" i "świeże w pamięci" uznawano wydarzenia o ponad wiek wstecz. Można więc sądzić że Gąsawy zostały osadzone najpóźniej około 1350r. Więc kiedy biskup Jastrzębiec zakładał Jastrząb w 1422r. Gąsawy były już parafią z drewnianym kościołem parafialnym.

Kiedy nastąpił wzrost osadnictwa w połowie XIII wieku na nasze ziemie z Wielkopolski i Śląska przybywali osadnicy. Często zdarzało się tak, że kolonizatorzy nadawali nowym osadą nazwy swoich pierwotnych siedzib. Okazuje się, że występowanie nazwy Gąsawy i Śmiłów jest charakterystyczne oprócz naszych terenów dla Wielkopolski. Mogłoby to potwierdzić tezę o osadnictwie z kierunku zachodniego. Do roku 1434/35 istniała parafia gąsawska do której przypisane były wsie: Gąsawy, Sadek, nieistniejący już Posadzaj, Kozia Wólka, Szydłówek oraz przez kilkanaście lat Jastrząb. Parafia Gąsawy została zlikwidowana przeniesiona do Jastrzębia decyzją biskupa Zbigniewa Oleśnickiego, w niektórych jednak dokumentach istnieje jeszcze w XVI wieku. Drewniany Kościół w Gąsawach stał się filialnym względem Jastrzębia. Wraz z przeniesieniem parafii do Jastrzębia znaczenie Gąsaw systematycznie malało. Pierwotny średniowieczny Kościół stał w trudnym do zlokalizowania miejscu. W 1841r. Kościół został odnowiony i przeniesiony na miejsce gdzie obecnie znajduje się budynek byłej szkoły w Gąsawach Plebańskich. w parafii gąsawskiej odbywały się co roku cztery odpusty:

1. "na Matki Bożej Bolesnej" - 15 września
2. "na Poniedziałek Wielkanocny"
3. "na poniedziałek po Zielonych Świątkach"

4. "na Wszystkich Świętych"

Kościół w Gąsawach dotrwał do roku 1906 kiedy to zastał rozebrany. Powodem tej rozbiórki stała się najprawdopodobniej bliskość Kościoła Jastrzębskiego oraz jego funkcje czysto zabytkowe nie liturgiczne.

Prawdopodobnie jeszcze w drugiej połowie XVIII wieku doszło do zmiany nazwy wsi poprzez dopisanie przymiotnika "Rządowe". Dokonało się to po roku 1789 w którym to uchwałą Sejmu Wielkiego wiele polskich wsi i miast będących dobrami biskupimi przeszło w całości lub częściowo na własność Rzeczypospolitej. Z wsi, która stała się "rządowo - państwową", nieformalnie została wydzielona pewna część, która stała się własnością księcia (plebańska). Z tych właśnie ziem płacono należność do Kościoła w Gąsawach i Jastrzębia. To nieformalne wydzielenie się części plebańskiej jest widoczne w dziewiętnastowiecznych dokumentach, które opisując wieś, najczęściej posługują się zestawieniami typu Gąsawy Rządowe i Gąsawy Plebańskie. Nieformalność podziału Gąsaw na Rządowe i księżę- plebańskie potwierdzać może fakt zapisu jeszcze w II połowie XIX wieku małymi literami tego drugiego określnika. Administracyjny podział na Gąsawy Rządowe i Plebańskie jest już sygnalizowany zapiskami z XIX wieku. Kolejne podziały wynikały z rozległości Gąsaw, które od powstania były największą terytorialnie miejscowością gminy Jastrząb. Na przełomie XIX i XX wieku na południowych polach (zwanych niwami) Gąsaw Rządowych zaczęły powstawać gospodarstwa z zabudowaniami. Tę część Gąsaw Rządowych zaczęto nazywać zwyczajowo "Niwami". Dało to początek wyodrębnieniu nowej wsi pod nazwą Gąsawy Rządowe Niwy. Obecnie zwyczajowo funkcjonujące nazwy Gąsawy Rządowe "Kurkoć" oraz Gąsawy "Bukownica" nie określają odrębnych miejscowości, a jedynie lokalizację części Gąsaw Rządowych oraz Gąsaw Plebańskich.

W latach 1954-1972 Gąsawy Rządowe funkcjonowały jako gromada z gromadzką radą narodową na mocy uchwały z dnia 29 września 1954 roku. W skład jednostki weszły obszary dotychczasowych gromad Gąsawy Rządowe i Kierz Niedźwiedzi ze zniesionej gminy Rogów. Gromada ta weszła w skład nowo utworzonego powiatu szydlowieckiego gdzie ustalono dla niej 15 członków gromadzkiej rady narodowej. 31 grudnia 1959 roku do gromady zostały przyłączone wsie Bieszków Dolny i Bieszków Górny ze zniesionej gromady Rogów. Gromada przetrwała do końca 1972 roku kiedy to wprowadzono kolejną reformę gminną. Natomiast według tej samej ustawy Gąsawy Plebańskie zostały włączone do gromady Jastrząb.

Szkoła podstawowa w Gąsawach funkcjonowała od 1926 roku i liczyła 3 oddziały: I, II i III. W 1930 roku utworzono klasę IV. Nauka w tej czteroklasowej placówce trwała 7 lat. Taka organizacja szkoły przetrwała do 1945 roku. Przez pierwsze lata powojenne funkcjonowała jako pięcioklasowa szkoła podstawowa prowadzona przez 2 nauczycieli. Następnie została ona przekształcona w siedmioklasową i jako taka istniała do roku 1967. W tym roku nastąpiła reforma oświatowa i szkoła w Gąsawach Rządowych przekształcona została w ośmioklasową.

W okresie przedwojennym oraz powojennym uczniowie uczyli się w różnych budynkach. W roku 1982 dzięki zaangażowaniu mieszkańców rozpoczęto budowę nowej szkoły. Pierwsze zajęcia w nowo wybudowanym budynku odbyły się w II semestrze roku szkolnego 1989/1990. W Gąsawach Rządowych od 1961 roku działa filia Biblioteki gminnej w Jastrzębiu. Od 1979 roku w Gąsawach Rządowych funkcjonowała Rolnicza spółdzielnia produkcyjna "Złoty Kłosa" założona przez 12 członków założycieli. Spółdzielnia zajmowała obszar 183,66 ha ziemi w czym użytki rolne wynosiły 172,23 ha. Sprzęt spółdzielni stanowiło: 6 kombajnów, 7 przyczep, 1 rozsiewacz nawozów, 1 samochód dostawczy, oraz 1 sprzęt towarzyszący do uprawy.

Śmiłów

Wieś między Jastrzębiem a Szydłowcem, położona 3.5 km od siedziby gminy - dawniej zwana Śmiłów. W wieku XIX wieś włościańska nad rzeką Śmiłówką, w powiecie radomskim, gminie Rogów, parafii Jastrzęb, odległa od Radomia o 26 km, od Jastrzębia (stacja drogi żelaznej) o 3 km. W 1827 roku według spisu było tu 8 domów, 44 mieszkańców. W roku 1885 znajdowało się już tu 78 domów, 519 mieszkańców, 1311 mórg ziemi. Wieś Śmiłów w parafii Jastrzęb była własnością biskupów krakowskich, miała 6 łanów kmiecych, młyn z rolą własność wójta w Jastrzębiu, z których dziesięcinę snopową i konopną. Pleban w Jastrzębiu pobierał kolędę i grosz św. Piotra. Według rejestru poborowego powiatu radomskiego z roku 1569, wieś Śmiłów należąca do klucza iłżeckiego, biskupa krakowskiego miała 2 łany.

Kuźnia istniała w Śmiłowie w XVI wieku zwano ją Ruda Śmiłowska alias Orzeł. Kajetan Sołtyk biskup krakowski w przywileju z dnia 23 marca 1765 roku danym w Kielcach dla probostwa Jastrzęb, mówi o naszym sołectwie "Kuźnia Śmiłowska". W latach 1870-1954 miejscowość przynależała do utworzonej gminy Rogów z siedzibą w Jastrzębiu która powstała w związku z przyłączeniem do gminy Mirów zniesionego miasta Jastrzęb i jednoczesnym przemianowaniem jednostki na gminę Rogów. W okresie międzywojennym

Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 - 2025

gmina Rogów należała do powiatu radomskiego w województwie kieleckim. Jednostka została zniesiona 29 września 1954 roku wraz z reformą wprowadzającą gromady w miejsce gmin.

W latach 1954-1972 po reformie reorganizacyjnej gmin wieś funkcjonowała jako gromada z gromadzką radą narodową na mocy uchwały z dnia 29 września 1954 roku. W jej skład wchodziły obszary dotychczasowych gromad Śmiłów i Orłów ze zniesionej gminy Rogów, oraz Szydłówek ze zniesionej gminy Szydłowiec. 1 stycznia 1954 gromada weszła w skład nowo utworzonego powiatu szydłowieckiego gdzie ustalono dla niej 12 członków gromadzkiej rady narodowej. 31 grudnia 1959 roku przyłączono do gromady Śmiłów wieś Świerczek i kolonię Świerczek ze zniesionej gromady Zdziechów. Gromadę zniesiono 31 grudnia 1961 roku przez przemianowanie jednostki na gromada Szydłowiec.

W Śmiłowie znajduje się największy kamieniołom szydłowieckiego piaskowca, oraz kilka mniejszych zakładów kamieniarskich. Eksploatowany tu piaskowiec zwany jest przez kamieniarzy "Śmiłów". Jest to skała osadowa, kwarcowy piaskowiec o strukturze drobnoziarnistej. Ma barwę jasnoszarą, niekiedy kremową z występującymi drobnymi smugami lub plamami rdzawymi. Skała ta posiada skąpe spoiwo krzemionkowo – ilaste i dobrą łupliwość, jest miękka po wydobyciu dlatego ma szerokie zastosowanie do produkcji wykładzin elewacyjnych w formie płyt tartych lub łupanych, rzeźb, toczaków, osełek itp. Na terenie Śmiłowa znajduje się również specjalna szkoła podstawowa działająca od 1 września 2015r.

Orłów

Leży koło Śmiłowa obok malowniczych wzgórz przy drodze z Szydłowca o Jastrzębia i Wierzbicy. W wieku XIX opisany jako wieś i folwark donacyjny nad rzeką Śmiłówką, powiatu radomskiego, parafii Jastrząb. Położony w odległości 30 km. od Radomia oraz o 2 km od stacji drogi żelaznej Jastrząb. W tamtym okresie folwark Orłów posiadał 240 morg i 2 młyny na rzece Śmiłowce. Jeden z młynów został postawiony na miejscu gdzie znajdowała się fabryka żelaza zwana Kuźnią Śmiłowską.

Wieś Orłów została założona około 1500 roku, przez niejakiego Orła, posiadacza Wójtostwa zwanego Kuźnią Śmiłowską, na gruntach wykupionych od mieszczan właścicieli miasteczka Jastrzębia. Nazwa wsi pochodzi od jej założyciela. Od wspomnianego okresu wieś Orłów zaczęła przechodzić tytułem sprzedaży z rąk do rąk i zaniechano używać konsensusu Biskupiego. Z niektórych źródeł wynika, że w roku 1764 wieś w całości należała do niejakich

Kożuchowskich, którzy odsprzedali ją Wykowskiemu za sumę 5300 zł. Biskup krakowski Sołtyk zachowując Wykowskiego od strat pozwala sprzedać Orłów Kościołowi Jastrzębskiemu. 23 marca 1765 roku ówczesny pleban Kościoła Jastrzębskiego ks. Sierakowski otrzymawszy pozwolenie biskupa nabył wieś Orłów na rzecz kościoła. W roku 1789 ks. Sierakowski odsprzedaje wieś rodzinie Włodarskim jak swoją własność osobistą. Po śmierci ks Sierakowskiego w 1795 roku jego następcą Jan Żochowski kanonik Skalbmierski rozpoczyna w tym samym roku proces o odebranie własności kościelnej. W roku 1823 proces prowadził w dalszym ciągu Fel. Karpiński, wreszcie rząd zagarnął wieś Orłów na majorat. W 1827 r. według spisu znajdowało się tu 10 domów i 70 mieszkańców.

W latach 1870- 1954 miejscowość należała do utworzonej gminy Rogów z siedzibą w Jastrzębiu w związku z przyłączeniem do gminy Mirów zniesionego miasta Jastrząb i jednoczesnym przemianowaniu jednostki na gminę Rogów. W okresie międzywojennym gmina należała do powiatu radomskiego województwa kieleckiego. Po wojnie gmina zachowała przynależność administracyjną. Jednostka została zniesiona 29 września 1954 roku wprowadzając gromady w miejsce gmin.

W latach 1954-1972 na mocy uchwały z dnia 29 września 1954 roku wieś została włączona do nowo utworzonej gromady Śmiłów ze zniesionej gminy Rogów. Gromadę zniesiono 31 grudnia 1961 roku przez przemianowanie jednostki na gromadę Szydłowiec. Gromada przetrwała do roku 1972 w którym to przeprowadzono kolejną reformę gminną. W roku 1973 wieś Orłów weszła w skład nowo utworzonej gminy Jastrząb. Obecnie miejscowość znana jest z eksploatacji piaskowca.

Lipienice

Wieś i folwark donacyjny kiedyś należący do powiatu radomskiego, gminy Rogów, parafii Jastrząb. Położony w odległości 25 km. Od Radomia. W roku 1889 posiadały 37 domów, 187 mieszkańców, 850 morg gruntu włościańskiego i 470 morg dworskiego. We wsi znajdował się młyn cylindrowy na rzece Śmiłowce. Stacja Jastrząb drogi żelaznej dęblińsko - dąbrowskiej została wybudowana na gruntach włościańskich wsi Lipienice. Około roku 1839 znajdowały się tu rządowe owczarnie zarodowe. Pozostałe po nich budynki wraz z Wolą Lipieniecką włączono do folwarku Lipienice. Folwarki oraz młyny we wsi nie należały wyłącznie do biskupów ale również do majątków włościańskiego. Biskup Zbigniew Oleśnicki założył tu hutę żelaza (fabrica ferri) którą prowadził i zarządzał niejaki Janisch.

Dalsze losy przedsiębiorstwa nie są znane. W latach 1870-1954 miejscowość należała do utworzonej gminy Rogów w powiecie radomskim w guberni radomskiej w województwie kieleckim z siedzibą w Jastrzębiu która powstała w związku z przyłączeniem do gminy Mirów zniesionego miasta Jastrząb i jednoczesnym przemianowaniem jednostki na gminę Rogów, ze względu na położenie w Rogowie punktu centralnego gminy oraz obecności tamże kancelarii gminnej. Jednostka została zniesiona dnia 29 września 1954 roku wraz z reformą wprowadzającą gromady w miejsce gmin.

W latach 1954-1972 po reformie reorganizacyjnej wieś należała do utworzonej na mocy ustawy z dnia 29 września 1954 roku w Kielcach gromady Jastrząb ze zniesionej gminy Rogów. Gromada 1 października 1954 roku weszła w skład nowo utworzonego powiatu Szydłowieckiego. Taki stan rzeczy przetrwał do roku 1973 kiedy to po kolejnej reformie gminnej utworzono gminę Jastrząb. Obecnie wieś podzielona jest na Lipienice Dolne i Górne.

Wola Lipieniecka

Wieś położona w odległości 25 km od Radomia i o 1,5 km od stacji Jastrząb. Według spisu z 1889 roku znajdowało się tu 38 domów, miejscowość zamieszkiwało 342 mieszkańców, oraz posiadała 1379 mórg ziemi. W latach 1870-1954 miejscowość należała do utworzonej gminy Rogów z siedzibą w Jastrzębiu, która powstała w związku z przyłączeniem do gminy Mirów zniesionego miasta Jastrząb i jednoczesnym przemianowaniu jednostki na gminę Rogów. W okresie międzywojennym gmina Rogów należała do powiatu radomskiego

w województwie kieleckim. Po wojnie gmina zachowała przynależność administracyjną. Jednostka została zniesiona 29 września 1954 roku wraz z reformą wprowadzającą gromady w miejsce gmin.

W latach 1954-1972 funkcjonowała po reformie reorganizacyjnej administracji wiejskiej przeprowadzonej jesienią 1954 roku jako gromada z gromadzką radą narodową jako organami władzy najniższego stopnia na wsi do 1 stycznia 1973 roku. Gromadę Wola Lipieniecka (obecnie są to dwie wsie Wola Lipieniecka Mała i Wola Lipieniecka Duża) utworzono jako jedną z 8759 gromad na obszarze Polski w powiecie radomskim, województwie kieleckim na mocy uchwały nr 13/54 WRN w Kielcach z dnia 29 września 1954 roku. W jej skład weszły jednostki dotychczasowych gromad: Wola Lipieniecka ze zniesionej gminy Rogów i Śniadków. Las ze zniesionej gminy Kowala oraz wieś Kuźnia

ze zniesionej gminy Orońsko. 1 października 1954 roku gromada weszła w skład nowo utworzonego powiatu szydlowieckiego gdzie ustalono dla niej 12 członków gromadzkiej rady narodowej. Gromadę zniesiono 31 grudnia 1959 roku a jej obszar włączono do gromad Wałsnów (wieś Kuźnię i kolonię Śniadków Las) i Jastrząb (wsie Wola Lipieniecka Duża i Wola Lipieniecka Mała). W Woli Lipienieckiej Małej od 1982 roku działa filia biblioteki gminnej, która posiada 5786 woluminów, z których korzysta 209 czytelników (dane na dzień 31.12.2014). W roku 1964 została założona Ochotnicza Straż Pożarna posiadająca własną remizę. Na terenie miejscowości znajduje się PSP.

Nowy Dwór

Miejscowość w gminie Jastrząb rozciągająca się od drogi z Jastrzębia do Wierzbicy (droga wojewódzka 727) w kierunku na południe. Połączona jest drogami gminnymi z Mirówkiem oraz Kolonią Jastrząb i Jastrzębiem. W roku 1817 folwark Ryszkowski po jego śmierci podzielony między włościan miejscowych, którzy zwolnieni od pańszczyzny pozostali na prawach czynszowników aż do 1864 roku.

Według spisu z roku 1880 znajdowało się tu 14 domów oraz 111 mieszkańców. Miejscowość posiadała 602 morgi rozległości z 80 morgami leśnymi. W roku 1827 było tu 12 domów i 71 mieszkańców. W latach 1970-1954 miejscowość należała do gminy Rogów powstałej w związku z przyłączeniem do gminy Mirów zniesionego miasta Jastrząb i jednoczesnym przemianowaniu jednostki na gminę Rogów. Siedziba gminy znajdowała się w Jastrzębiu. W okresie międzywojennym gmina należała do powiatu radomskiego w województwie kieleckim. Po wojnie gmina zachowała przynależność administracyjną. Jednostka została zniesiona 29 września 1954 roku wraz z reformą wprowadzającą gromady w miejsce gmin.

W latach 1954-1972 wieś na mocy ustawy z dnia 29 września 1954 roku weszła w skład nowo utworzonej gromady Jastrząb po zniesieniu gminy Rogów. W roku 1973 po przeprowadzeniu kolejnej reformy gminnej zaczęła należeć do nowo utworzonej gminy Jastrząb. Od roku 1964 działa we wsi ochotnicza straż pożarna. W miejscowości znajduje się PSP prowadzona w chwili obecnej przez osobę fizyczną. Od 1997 roku w szkole tej istnieje Regionalna Izba, która wyposażona jest w eksponaty pochodzące z XIX i XX wieku.

Kuźnia

Wieś i kolonia w gminie Jastrząb najbardziej wysunięta na północ. Znajduje się w odległości 6,5 kilometra od siedziby gminy. Graniczy z gminą Orońsko. Połączona jest w okolicy Zdziechowa Metkowa drogą gminną z drogą krajową E-7. Również droga gminna łączy wieś z Wolą Lipieniecką. W pobliżu wsi przepływa ciek będący dopływem Oronki. Za rządów Zbigniewa Oleśnickiego kardynała i biskupa krakowskiego założona została tu fabryka żelaza zwana "lipieniecka" na gruntach świeżo wykarczowanych ze stawem i młynem. Nazwę "Kuźnia" miejscowość przyjęła po likwidacji fabryki Lipienieckiej. Folwark w 1869 roku został nadany razem z kilkudziesięciomorgowym zagajnikiem oraz młynem cylindrowym na rzece Śmiłowce Ksaweremu Aleksandrowi. Według spisu z roku 1827 znajdowało się tu 14 domów oraz 93 mieszkańców.

Ukazem uwłaszczeniowym w 1864 roku wprowadzono chłopską gminę jednowioskową z sołtysem obieranym przez gospodarzy oraz gminę zbiorową, złożoną z kilku i więcej wsi wraz z folwarkami, z wójtem wybieranym przez zamożnych chłopów. W skład nowo utworzonej gminy Orońsko weszło 25 wsi w tym również wieś Kuźnia.

Na mocy uchwały z dnia 29 września 1954 roku w Kielcach wieś została włączona do gromady Wola Lipieniecka. 1 października 1954 roku gromada weszła w skład nowo utworzonego powiatu szydłowieckiego. Gromadę zniesiono 31 grudnia 1959 roku a wieś Kuźnia została przeniesiona do gromady Wałsnów. W grudniu 1961 roku gromadę zniesiono a wieś i kolonia zostały włączone do gromady Jastrząb która przetrwała do roku 1972, czyli do kolejnej reformy gminnej kiedy to 1 stycznia 1973 roku utworzono gminę Jastrząb.

12 września 1978 roku w koloni Kuźnia została uruchomiona Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna "Młodość" gospodarująca na gruntach V i VI klasy, położonych w miejscowościach: Jastrząb, Kuźnia Kolonia, Kuźnia wieś, Wola Lipieniecka. Zajmowała powierzchnię 258 hektara, prowadziła kierunki produkcji: roślinnej, warzywniczej, hodowlanej (zwierzęcej) oraz zakład remontowo - budowlany.

Źródło własne

4.2 Położenie geograficzne

Gmina Jastrząb położona jest w południowej części województwa mazowieckiego. Sąsiaduje:
- z gminami powiatu szydłowieckiego:

Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 - 2025

od zachodu z miastem i gminą Szydłowiec, od wschodu z gminą Mirów, od północy z Gminą Orońsko.- od południa z gminą Skarżysko-Kościelne w powiecie Skarżysko – Kamienna, - od wschodu z gminą Wierzbica w powiecie radomskim.

Gmina położona jest przy drodze krajowej E7 łączącej Kraków z Warszawą oraz drodze wojewódzkiej nr 727 relacji Szydłowiec – Wierzbica - Radom. Przez jej teren przebiega linia kolejowa umożliwiająca dojazd do Skarżyska i Radomia.

Powierzchnia gminy wynosi 5479 ha (zajmuje 11,68 % powierzchni powiatu). Strukturę administracyjną gminy tworzy 13 sołectw: Gaśawy Plebańskie, Gaśawy Rządowe, Gaśawy Rządowe-Niwy, Jastrząb, Kolonia Kuźnia, Kuźnia, Lipienice Górne, Lipienice Dolne, Orłów, Nowy Dwór, Śmiłów, Wola Lipieniecka Mała, Wola Lipieniecka Duża.

Gmina położona jest w południowo - wschodniej części powiatu szydłowieckiego. Obszar gminy leży głównie w zlewni rzeki Radomki - lewego dopływu Wisły, natomiast niewielki obszar (część południowa gminy - rejon sołectwa Gaśawy Rządowe i Gaśawy Rządowe Niwy) leży do zlewni rzeki Iżanki. W miejscowościach Jastrząb, Śmiłów oraz Orłów na rzece Śmiłowce, znajdują się zbiorniki wodne. Na obszarze gminy Jastrząb występują 2 zasadnicze

poziomy wodonośne: jurajski i czwartorzędowy. Teren gminy położony jest w obszarze trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP): „Szydłowiec”- dolnojurajski i środkowojurajski poziom wodonośny, „Goszczewice” - górnójurajskie poziom wodonośny oraz „Wierzbica-Ostrowiec”- górnójurajski poziom wodonośny. Klimat gminy to strefa przejściowa pomiędzy nizinami a pasmem wyżyn - wg. R.Gumińskiego należy do „łódzkiej

Źródło własne

dzielnicy klimatycznej”. Charakteryzuje się: średnią roczną temperaturą powietrza: od +7,5°C do 8,5° C, średnią roczną sumą opadów atmosferycznych: 500-650 mm, długością okresu wegetacyjnego: 210-217 dni w roku, średnią roczną wilgotnością względną: 80 %, czasem trwania pokrywy śnieżnej: 50-60 dni i dominacja wiatrów zachodnich. Na terenie gminy występują udokumentowane złoża surowców mineralnych: rudy żelaza (Jastrząb, złoża nie

eksploatowane) piaskowca (rejon Śmiłowa) i kruszywa naturalnego żwiru (Jastrząb Czerwienica i Gąsawy Plebańskie).

4.3 Walory przyrodnicze i zasoby naturalne

4.3.1 Leśnictwo, ekologia

Lasy na terenie gminy Jastrząb zajmują powierzchnię ogólną 562 ha, co stanowi 10,3 % powierzchni gminy. Największą część lasów stanowią lasy prywatne ogółem 332 ha. Lasy publiczne ogółem stanowią 228,64 ha, lasy publiczne należące do Skarbu Państwa stanowią 226,64 ha natomiast najmniejszą część stanowią lasy publiczne gminne 2ha.

Tabela 1 Powierzchnia gruntów leśnych w Gminie Jastrząb

Powierzchnia gruntów leśnych	Jednostka miary	Stan na rok 2014
ogółem	ha	562,22
lesistość w %	%	10,3
grunty leśne publiczne ogółem	ha	230,22
grunty leśne publiczne Skarbu państwa	ha	228,22
grunty leśne Skarbu Państwa w zarządzaniu Lasów Państwowych	ha	195,21
grunty leśne prywatne	ha	332,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Tabela 2 Powierzchnia lasów w Gminie Jastrząb

Powierzchnia lasów	Jednostka miary	Stan na rok 2014
lasy ogółem	ha	560,64
lasy publiczne ogółem	ha	228,64
lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	226,64
lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	193,63
lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	4,51
lasy publiczne gminne	ha	2,00
Lasy prywatne ogółem	ha	332,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Lesistość gminy jest ponad trzy razy niższa od średniej lesistości powiatu szydłowieckiego (32%) i prawie trzy razy niższa od średniej lesistości Polski (28%).

Źródło własne

Terytorialne lasy gminy Jastrząb należą do Nadleśnictwa Skarżysko, obręb Szydłowiec. W obrębie Szydłowca dominują głównie drzewostany sosnowe. Lasy na terenie gminy są rozmieszczone dość równomiernie, większe skupiska występują na terenie sołectw: Gąsawy Rządowe, Gąsawy Plebańskie, Kuźnia i Wola Lipieniecka Duża.

Niewielka południowa część terenów gminy należy do obszaru, który w koncepcji krajowej sieci ekologicznej „EKONET- POLSKA” należy do systemu przyrodniczego o znaczeniu krajowym. Obszar południowej części gminy do drogi Gąsawy Rządowe

Rzeka Szabasówka przepływająca w okolicach Lipienice Dolnych

-Rogów o powierzchni 43,580 ha należy do Obszaru Chronionego Krajobrazu „lasy przysusko-szydłowieckie”, którego trzon stanowi zespół leśny należący do kompleksu lasów Gór Świętokrzyskich. Obszar lasów jest najbardziej atrakcyjnym terenem turystyczno-wypoczynkowym w subregionie radomskim.

Na terenie gminy znajduje się tylko jeden pomnik przyrody ożywionej. Jest nim dąb szypułkowy o średnicy 205m (na wysokości 1,3m), znajdujący się na środku skweru w centralnej części miejscowości Jastrząb. Do objęcia ochroną prawną przewidywane są dwa stanowiska dokumentacyjne:

- odsłonięcie geologiczne „Łom Podolszański”
- nieczynny kamieniołom wglębny piaskowców szydłowieckich w Śmiłowie,
- źródło : „Bełk” źródłu podzboczowe znajdujące się w sołectwie Śmiłów.

Mimo pozyskiwanych w latach dotacji Unijnych ze środków Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi indywidualnych gospodarstw rolnych nadal obserwowane jest niewystarczalne zaplecze techniczne. Konieczne jest doposażenie w maszyny rolnicze i poprawa stanu sanitarnego gospodarstw.

4.3.2 Rolnictwo

Zmiany jakie zaszły w polskiej gospodarce po 1990 roku sprawiły, że wieś i rolnictwo znalazły się w gorszej sytuacji niż miasta i pozarolnicze działy gospodarki. Właściciele gospodarstw rolnych

Źródło własne

Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 - 2025

w warunkach gospodarki rynkowej stanęli wobec nieznanym im do tej pory trudności. Przyszło im zmagać się z niepewnością cen, spadkiem popytu na żywność, rosnącymi wymaganiami odnośnie jakości produkowanych płodów rolnych, rosnącymi cenami środków produkcji, jak również koniecznością poszukiwania rynku zbytu na własną rękę.

Wzrost opłacalności rolnictwa w gminie Jastrząb jest ograniczony przez kilka czynników, wśród których wyróżnić można: jakość gleb, warunki klimatyczne, niekorzystną strukturę obszarową oraz niewyspecjalizowaną produkcję gospodarstw rolnych. Mimo pozyskiwanych dotacji Unijnych, środków Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi indywidualnych gospodarstw rolnych nadal widoczne jest niewystarczające zaplecze techniczne. Konieczna jest poprawa stanu sanitarnego gospodarstw oraz doposażenie w nowoczesne maszyny i urządzenia rolnicze. Inną zidentyfikowaną barierą opóźniającą i utrudniającą rozwój rolnictwa jest postępująca dekapitalizacja sprzętu technicznego, jak również obiektów gospodarskich.

Źródło własne

Na terenie Gminy Jastrząb dominują gleby klas bonitacyjnych (IV, V, VI kl.). Produkcja rolna prowadzona jest głównie przez gospodarstwa indywidualne. W produkcji zwierzęcej przeważa hodowla trzody chlewnej i bydła.

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych opracowanych na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 3 Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Liczba gospodarstw ogółem	Powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem [ha]	Liczba gospodarstw prowadzących działalność rolniczą	Powierzchnia gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą [ha]
ogółem	560	2425,67	485	2264,37
do 1 ha włącznie	111	140,32	71	79,75
powyżej 1 ha	449	2285,35	414	2184,62
razem				
1 – 5 ha	367	1117,98	333	1025,47
1 – 10 ha	419	1502,52	384	1401,79
1 – 15 ha	432	1675,27	397	1574,54

5 – 10 ha	52	384,54	51	376,32
5 – 15 ha	65	557,29	64	549,07
10 - 15 ha	13	172,75	13	172,75
5 ha i więcej	82	1167,37	81	1159,15
10 ha i więcej	30	782,83	30	782,83
15 ha i więcej	17	610,08	17	610,08

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Według ostatniego Spisu Rolnego 2010 r. powierzchnia gospodarstw rolnych w Gminie Jastrząb wynosi 2425,67 ha, liczba gospodarstw ogółem wynosi 560 w tym 485 gospodarstw prowadzi działalność rolniczą. Pod pojęciem gospodarstwo rolne rozumie się wg metodologii w badaniach GUS grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeśli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Obecnie charakterystyczną cechą gospodarstw jest nadal spore rozdrobnienie. W przedziale od 1 do 15 ha znajduje się 432 gospodarstwa. Tylko 17 gospodarstw na terenie gminy posiada 15 ha ziemi i więcej.

Strukturę użytkowania gruntów przez gospodarstwa rolne na terenie Gminy Jastrząb przedstawia poniższe uszczegółowienie, źródło GUS

Tabela 4 Liczba gospodarstw rolnych na terenie Gminy Jastrząb

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw rolnych ogółem	Powierzchnia [ha]	Liczba gospodarstw indywidualnych	Powierzchnia [ha]
grunty ogółem	560	2425,67	559	2295,67
użytki rolne ogółem	560	2044,90	559	1936,00
użytki rolne w dobrej kulturze	462	1776,81	461	1668,41
pod zasiewami	399	1255,16	398	1147,96
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	65	121,92	65	121,92
uprawy trwałe	61	19,72	61	19,72
sady ogółem	61	19,72	61	19,72
ogrody przydomowe	67	13,26	67	13,26
łąki trwałe	286	338,46	285	337,26
pastwiska trwałe	38	28,29	38	28,29
pozostałe użytki rolne	169	268,09	168	267,59

Strategia Rozwoju Gminy Jastrzęb na lata 2015 - 2025

las i grunty leśne	201	192,91	200	172,91
pozostałe grunty	468	187,86	467	186,76

Zródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Produkcją rolną zajmuje się wg danych Powszechnego Spisu Rolnego 399 gospodarstw, łączna powierzchnia zasiewów 1255,16 ha. Wiodącym kierunkiem produkcji rolnej w Gminie Jastrzęb jest uprawa zbóż oraz ziemniaków. W strukturze zasiewów największy udział miała uprawa zboża, którą zajmowało się razem 343 gospodarstwa na łącznej powierzchni 981,10 ha. Ziemniaki uprawiało 178 gospodarstw na łącznej powierzchni 87,49 ha.

Tabela 5 Wykaz upraw na terenie Gminy Jastrzęb

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw rolnych	Powierzchnia zasiewów [ha]
Ogółem	399	1255,16
Zboża razem	343	981,10
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	343	979,56
Ziemniaki	178	87,49
Uprawy przemysłowe	0	0,00
Buraki cukrowe	0	0,00
Rzepak i rzepik razem	0	0,00
Warzywa gruntowe	0	0,00

* wg danych Urzędu Gminy w Jastrzębiu

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba gospodarstw rolnych ogółem utrzymujących zwierzęta gospodarskie wg stanu na rok 2010 wynosiła 285, pogłowie zwierząt w sztukach dużych kształtowało się na poziomie 765 szt. W strukturze gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie największy odsetek stanowią gospodarstwa utrzymujące drób ogółem. Pogłowie zwierząt gospodarskich (bydło, trzoda chlewna, konie, drób) było utrzymywane w gospodarstwach rolnych według poniższego wyszczególnienia.

Tabela 6 Liczba gospodarstw rolnych ogółem utrzymujących zwierzęta gospodarskie

- bydło razem	127
- bydło krowy	99
- trzoda chlewna razem	62
- trzoda chlewna lochy	16
- konie	35
- drób ogółem razem	229
- drób ogółem drób kurzy	224

*wg danych Urzędu Gminy w Jastrzębiu

Tabela 7 Utrzymywane zwierzęta gospodarskie

- bydło razem	szt.	618
- bydło krowy	szt.	322
- trzoda chlewna razem	szt.	602
- trzoda chlewna lochy	szt.	38
- konie	szt.	65
- drób ogółem razem	szt.	6431
- drób ogółem drób kurzy	szt.	5553

*wg danych Urzędu Gminy w Jastrzębiu

Większość gospodarstw rolnych nastawiona jest na niskotowarową, wszechstronną oraz niewyspecjalizowaną produkcję, podczas gdy rynek oczekuje na duże partie jednorodnych płodów rolnych, spełniających wysokie wymagania jakościowe. Producenci rolni przegrywają walkę konkurencyjną na rynku, ponieważ nie są w stanie skutecznie konkurować z dobrze prosperującymi, wyspecjalizowanymi gospodarstwami.

Na obszarach wiejskich oprócz rozwoju rolnictwa niezwykle ważny jest również rozwój pozarolniczej działalności, czyli dywersyfikacja działalności rolniczej. Istotne jest wspieranie powstawania nowych miejsc pracy w zawodach pozarolniczych pośrednio powiązanych z rolnictwem bądź jego otoczeniem.

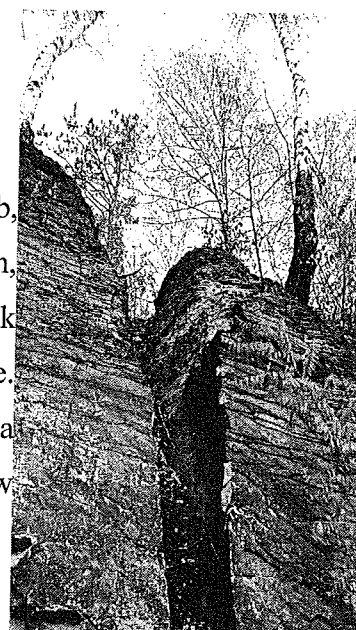
Niestety w ostatnim czasie na terenie gminy obserwuje się stałą tendencję likwidacji gospodarstw rolnych i podziału gruntów rolnych na cele budownictwa mieszkalnego.

4.3.3 Zasoby naturalne

Racjonalna gospodarka surowcami naturalnymi

Stan aktualny

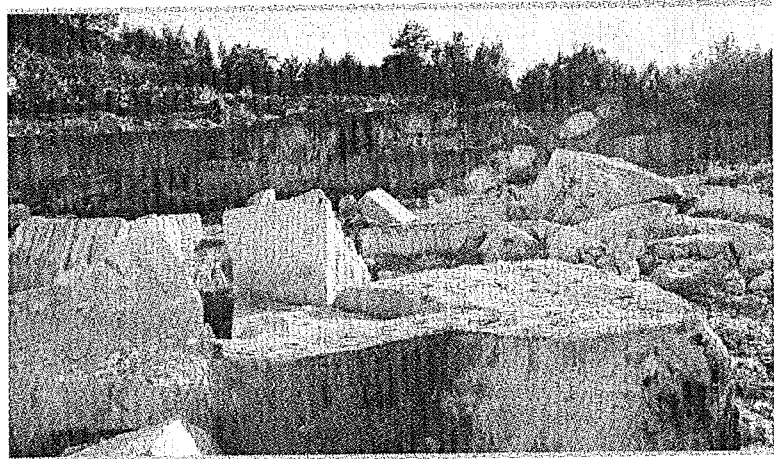
Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Jastrząb, występują w Śmiłowie. Są to złoża piaskowców szydłowieckich, eksploatowane na szeroką skalę oraz złoża piasków i pospótek występujące w okolicy miejscowości Gaśawy Rządowe. Dodatkowo w gminie występują obszary rozpoznania geologicznego złóż: piasku i żwiru czwartorzędowego, surowców węglowych i ilastych, rud żelaza oraz torfu.

stare wyrobiska
w Kamieniolomie w Śmiłowie

Zasoby surowców naturalnych

*Kamieniołomy w Śmiłowie
piaskowiec Podolszański*

Piaskowce

W drugiej Polowie XIX i na początku XX wieku, piaskowiec szydlowiecki stał się bardzo popularnym materiałem budowlanym. Na terenie miasta Szydłowiec oraz w okolicy powstało wiele kamieniołomów oraz zakładów obróbki kamienia. Ostatni okres gwałtownego wydobywania kamienia przypada na lata pięćdziesiąte oraz sześćdziesiąte dwudziestego stulecia i wiązała się z odbudową miast polskich po wojennych zniszczeniach. W odbudowywanych po zniszczeniach wojennych zabytkach Warszawy piaskowiec szydlowiecki zastąpił stosowany niegdyś, zwłaszcza w klasycyzmie, podobny w barwie piaskowiec kunowski. Płytami piaskowcowymi pokryto też elewacje nowych monumentalnych budowli (w tym gmachów na ulicy Marszałkowskiej i Pałacu Kultury w Warszawie). Obecnie wydobywanie piaskowca przeniosło się poza miasto. Eksploatacja piaskowca (kamienia) prowadzona jest w licznych kopalniach w Śmiłowie oraz w pobliskich miejscowościach. Piaskowiec ten wykorzystywany jest do produkcji bloków, płyt, kamienia murowego i innych elementów budowlanych jak i w budownictwie drogowym.

Kruszywa naturalne

Kruszywo naturalne występuje niemal na całym terenie gminy w postaci piasków drobno, średnio i gruboziarnistych. Utwory piaszczyste w postaci piasków średnio i gruboziarnistych z soczewkami pospółek udokumentowane zostały w rejonie Gąsaw Rządowych, złoża te są stosowane w budownictwie ogólnym. Na terenie gminy występują także pospółki i żwiry, otoczaki piaskowców, kwarcu, wapieni, a także skały magmowe i metamorficzne. Udokumentowane złoża kruszywa mogą być wykorzystywane dla celów budowlanych.

Ruda żelaza

W środkowej części gminy występują złoża rud żelaza o niewielkiej miąższości warstw wahającej się w granicach od 0,1 - 0,2 m. Piaski żelaziste udokumentowane są w złożu Rogów - Jastrząb. Parametry złoża i kopaliny nie spełniają warunków umożliwiających ich zagospodarowanie. Ponadto na terenie gminy Jastrząb występują w niewielkich ilościach torfy wytworzone z torfów drzewnych i mszystych, rozpoznane w dolinie rzeki Szabasówki. jak również ility piaszczyste środkowo - jurajskie oraz gliny czwartorzędowe, które nie mają większego znaczenia gospodarczego i nie są eksploatowane.

5 Diagnoza społeczno Gospodarcza

5.1 Gospodarka Gminy

Gmina Jastrzęb jest gminą wiejską. Produkcja rolna realizowana jest jedynie w gospodarstwach indywidualnych o małej powierzchni. Gospodarka skupia się także wokół eksploatacji złóż piaskowca jurajskiego. Przedsiębiorcy zajmują się wydobywaniem oraz obróbką surowca. Rozwój przemysłu na omawianym terenie związany jest z dużymi złożami piaskowców szydlowieckich w miejscowości Śmiłów oraz złoża piasków i pospółek występujących w okolicy miejscowości Gąsawy Rządowe. Ponadto, na terenie Gminy Jastrzęb występują obszary rozpoznania geologicznego złóż: piasku i żwiru czwartorzędowego surowców węglanowych i ilastych, rud żelaza oraz torfu. W związku z powyższym działają następujące kopalnie piachu : ZPHU „DANA” – Danuta Banaczek-Wydobycie Piaskowca, PPHU „TRANS-PORTLAND” – Figarska Magdalena-Kopalnia Piasku, PPHU „PEKOL” sp. z o.o. Kopalnia Piaskowca, Zakład Kamieniarski Śmiłów Józef Bączek-Kopalnie Piaskowca, P.P.U.H. Michał Wasik-Gąsawy Rządowe-Kopalnia Piasku, „DANOR” s.c. D.Jasiński, N.Jasiński- Gąsawy Rządowe-Kopalnia Piasku, „ARTBUD” J.A.Nogaj- Gąsawy Rządowe-Kopalnia Piasku „KAMIENIARKA” R.Jelonek- Gąsawy Rządowe- Wydobycie Piasku, A-Z INWEST Sp. z o.o.- Gąsawy Plebańskie Kopalnia Piasku, JADAR Sp.z.o.o.–Jastrzęb Kopalnia Piasku, „KWARCYT” M.Stawecki– Jastrzęb Kopalnia Piasku, „KRISTONE” K.Pietras– Śmiłów Kopalnia Piaskowca, „KAMPOL” R.Sujecki– Śmiłów Kopalnia Piaskowca, P.P.H.U. „Trans- Żwir” H. Jasińska-Gąsawy Rządowe Kopalnia Piasku, „PIAST” Sp. z o.o.– Śmiłów Kopalnia Piasku, „PAWRO” P.Rokosz- Wola Lipieniecka Mała Kopalnia Piasku, „GRES” Misztal, Parszewski- Gąsawy Rządowe Kopalnia Piasku, PWOK „PIASKOWCE” Sp.z.o.o. -Śmiłów Kopalnia Piasku, „MELWOD II” H. Mosiołek - Gąsawy Plebańskie Kopalnia Piasku,

W Centralnej Ewidencji i Informacji o działalności gospodarczej jest zarejestrowanych 241 firm, stan na 13.11.2015 r. Przedsiębiorcy to głównie osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą. Najwięcej firm funkcjonuje w sektorze usług i budownictwa. Najwięksi przedsiębiorcy na terenie Gminy Jastrzęb to: Zakłady stolarskie Ireneusz Wiatrak, Sabo PHU. Piekarnia Sadza B., Autodrom Jastrzęb.

5.2 Podmioty Gospodarcze

Corocznie w gminie Jastrząb powstaje kilkadziesiąt podmiotów gospodarczych, które podejmują próbę prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek. Jednak wiele z nich po niedługim czasie działalności zostaje zamknięta. Jednym z czynników jest brak popytu na świadczone usługi. Istotnym czynnikiem hamującym powstawanie oraz rozwój przedsiębiorczości jest również brak wiedzy ekonomicznej w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej, jak również zmieniające się przepisy. Bariery okazują się nie tylko problemy ze zbytem oraz dystrybucją towarów, ale także postępujące ubożenie ludności oraz niechęć do podejmowania ryzyka.

Wymienione czynniki hamujące są powodem nie zagospodarowania istniejących na terenie gminy zasobów. Niewątpliwie szansą na dalszy rozwój gminy oraz na ograniczenie poziomu bezrobocia są mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Niezwykle ważne jest powstawanie nowych podmiotów gospodarczych, jak również dbałość o ekonomiczną kondycję już istniejących.

Na 1000 osób czynnych zawodowo w gminie (56,8%.) Działalność gospodarczą prowadzi 10%. Pozostali mieszkańcy utrzymują się głównie z pracy w sektorze prywatnym i w rolnictwie oraz z emerytur i rent.

Tabela 8 Liczba podmiotów gospodarczych w gminie:

Rok	Handel	Usługi	Gastronomia
2011	10	28	-
2012	9	36	2
2013	14	37	-
2014	10	26	-

**wg danych Urzędu Gminy w Jastrzębiu*

Głównymi pracodawcami w Gminie Jastrząb w sektorze prywatnym są m.in.:

- Zakład Stolarski. Ireneusz i Łukasz Wiatrak, Jastrząb Zakład Produkcyjny.
- PPHU KONREM Witold Figarski Jastrząb, Produkcja Konstrukcji Metalowych .
- AUTODROM Jastrząb, A. Michalczewski – tor wyścigowy, diagnostyka pojazdów.
- PPHU „WAMET” sp. z o.o. – Wabik Krzysztof, Zakład Produkcyjny Elementów Metalowych.
- ZPHU „DANA” – Danuta Banaczek, Zakład Kamieniarski , Wydobywanie Piaskowca.

- Zakład Handlowo – Usługowy „MOST” – Agnieszka Tomczyk – Hajduk, Narzędzia do Obróbki Drewna.
- PPHU „TRANS – PORTLAND” – Figarska Magdalena, Kopalnia Pisku, Producent Bloczków.
- PPHU „PEKOL” sp.z o.o. Kopalnia Piaskowca, Zakład Kamieniarski.
- Firma Kamieniarska „Kamieniarz” Śmiłów, Tadeusz Modliński, Zakład Kamieniarski.
- Zakład Kamieniarski Śmiłów Józef Bączek Kopalnie Piaskowca.
- P.P.U.H. Michał Wasik - Gąsawy Rządowe Kopalnia Piasku.
- „DANOR” s.c. D. Jasiński, N. Jasiński - Gąsawy Rządowe Kopalnia Piasku.
- "ARTBUD" J.A Nogaj - Gąsawy Rządowe Kopalnia Piasku.
- „KAMIENIARKA" R. Jelonek - Gąsawy Rządowe Wydobycie Piasku.
- A-Z INWEST Sp. Z.O.O. - Gąsawy Plebańskie Kopalnia Piasku.
- JADAR Sp.z.o.o – Jastrzęb Kopalnia Piasku.
- "KWARCYT" M. Stawecki – Jastrzęb Kopalnia Piasku.
- "KRISTONE" K. Pietras – Śmiłów Kopalnia Piaskowca, Zakład Kamieniarski.
- "KAMPOL" R.Sujecki – Śmiłów Kopalnia Piaskowca, Zakład Kamieniarski.
- P.P.H.U. "Trans - Żwir" H. Jasińska - Gąsawy Rządowe Kopalnia Piasku.
- "PIAST" Sp. z.o.o. – Śmiłów Kopalnia Piasku.
- "PAWRO" P. Rokosz - Wola Lipieniecka Mała Kopalnia Piasku.
- "GRES" Misztal, Parszewski - Gąsawy Rządowe Kopalnia Piasku.
- PWOK "PIASKOWCE" Sp. z.o.o.- Śmiłów Kopalnia Piasku, Zakład Kamieniarski.
- "AKKA" A. Kowalska – Śmiłów Zakład Kamieniarski.
- "Skalka" A. Guźlińska – Śmiłów Zakład Kamieniarski.
- "MELWOD II" H. Mosiołek - Gąsawy Plebańskie Kopalnia Piasku.
- TARTAK PRZECIERANIE DREWNA- J. Minda Produkcja Wyrobów Tartacznych.
- TARTAK Bińkowski, Mateusz Binkowski
- ECO-MAX C. Janczyk Lipienice Górne Produkcja wyrobów Formowanych na zimno ,metalowych elementów stolarki budowlanej.
- PPHU „AGR-BUD” W. Korba Gąsawy Plebańskie Produkcja Wyrobów Betonowych, Budowlanych, Massy Budowlanej.
- PPHU „CZAR” W. Czarnota Gąsawy Rządowe Niwy Produkcja Wyrobów Stolarskich i Ciesielskich dla Budownictwa.

- USŁUGI I PRZERÓB DREWNA M. Parszewska Gąsawy Rządowe Niwy produkcja wyrobów tartacznych, stolarskich i ciesielskich.
- DOMOROL 2 M.Dąbrowski i M.Kowalski, Zakład produkcji materiałów betonowych.

5.3 Warunki mieszkaniowe

Wskaźniki przedstawiają się następująco (stan na dzień 31.12.2014 r.):

- ✓ ogół zamieszkałych zasobów mieszkaniowych w Gminie Jastrząb liczy 1517 (22 stanowiące własność gminy) mieszkań o łącznej powierzchni 110193 m².
- ✓ przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu wynosi 3,53 w Gminie Jastrząb (dla powiatu szydłowieckiego – 3,62 a dla województwa mazowieckiego – 3,51)
- ✓ przeciętnie 3,35 osoby przypada na jedno mieszkanie w Gminie Jastrząb (dla powiatu – 3,34, dla województwa – 2,75),
- ✓ przeciętnie na 1 izbę przypada 0,95 osoby w Gminie Jastrząb (w powiecie – 0,93 a w województwie – 0,78)
- ✓ średnia powierzchnia użytkowa mieszkań wynosi 72,6 m² w Gminie Jastrząb (w powiecie – 70,9 m² a w województwie – 67,1 m²),
- ✓ powierzchnia użytkowa, przypadająca na jedną osobę dla gminy Jastrząb wynosi 21,7 m² (w powiecie – 21,2 m² a w województwie – 24,4 m²).

Zasoby mieszkaniowe gminy to głównie mieszkania prywatne.

6. Obszar społeczny Gminy Jastrzęb

6.1. Sytuacja demograficzna Gminy Jastrzęb

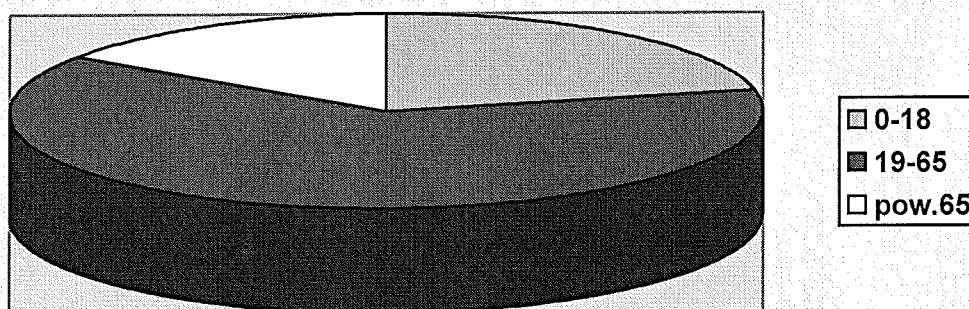
W Gminie Jastrzęb jest 5.244 mieszkańców, w tym 2.584 mężczyzn i 2.660 kobiet na dzień 06.11.2015 rok. Analizując powyższe dane można ogólnie stwierdzić, iż jest podobna liczba mężczyzn i kobiet. Podział ludności ze względu na wiek przedstawia się następująco:

I grupa – 0-18 – 1.139 osób,

II grupa – 19–65 – 3.305 osób,

III grupa – powyżej 65 – 800 osób.

Wykres 1 Liczba mieszkańców w Gminie Jastrzęb w podziale na wiek

* wg danych Urzędu Gminy w Jastrzębiu

Powyższy wykres przedstawia mieszkańców gminy Jastrzęb w podziale na wiek. Pierwsza grupa to osoby do 18 roku życia, druga to osoby między 19 a 65 rokiem życia, zaś trzecia grupa to osoby powyżej 65 roku życia. Najwięcej osób jest w drugiej grupie, tj.: mieszkańców, którzy pracują, są konsumentami i to właśnie oni głównie utrzymują i napędzają gospodarkę.

Tabela 9 Liczba ludności gminy w latach 2011-2014

Rok	2011	2012	2013	2014
Liczba ludności	5241	5249	5226	5234
Mężczyźni	2583	2593	2569	2584
Kobiety	2658	2656	2657	2652

- wg danych Urzędu Gminy w Jastrzębiu

Tabela 10 Liczba ludności w poszczególnych sołectwach (stan na 31.12.2014 r.)

L.p	Sołectwo	Liczba mieszkańców
1	Gąsawy Plebańskie	287
2	Gąsawy Rządowe	816
3	Jastrzęb	1006
4	Kuźnia	173
5	Kolonia Kuźnia	287
6	Gąsawy Rządowe-Niwy	421
7	Nowy Dwór	232
8	Śmiłów	134
9	Orłów	230
10	Wola Lipieniecka Duża	385
11	Wola Lipieniecka Mała	331
12	Lipienice Dolne	447
13	Lipienice Górne	479
	Razem	5234

*wg danych Urzędu Gminy w Jastrzębiu

Tabela 11 Struktura wieku ludności na dzień 31.12.2014

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-6 lat	207	204	411
7-15 lat	249	263	512
16-18 lat	125	113	238
19-60 lat	1768	1503	3271
Powyżej 65	233	569	802

*wg danych Urzędu Gminy w Jastrzębiu

Tabela 12 Ludność według ekonomicznych grup wieku stan na 2014 r.

Grupa	Mezcyżni	Kobiety	Ogółem
Przedprodukcyjny	581	580	1161
Produkcyjny	2051	2114	4165
Poprodukcyjny	223	569	802

* wg danych Urzędu Gminy w Jastrzębiu

Największy odsetek ludności gminy stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym – 67,3 %, w wieku przedprodukcyjnym pozostaje 19,1%, a w wieku poprodukcyjnym 13,6 % ogółu populacji.

6.2 Bezrobocie i rynek pracy

Bezrobotny – to osoba, która nie jest zatrudniona i nie wykonuje pracy zarobkowej, a jednocześnie jest zdolna do podjęcia pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, jest to człowiek, który chce pracować i aktywnie szuka pracy, ale nie może otrzymać zatrudnienia przy istniejących stawkach płac. Za bezrobotną uznaje się osobę, która od 1 czerwca 2004r. spełnia kryteria określone w art. 2 ust.1, pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o „promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy”

Stopa bezrobocia – jest miarą bezrobocia, ale oblicza się ją jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby stanowiących siłę roboczą i wyraża się w procentach. Bezrobocie jest przeciwieństwem pracy i aby zrozumieć jego istotę należy przeanalizować funkcje zatrudnienia. Zatrudnienie spełnia trzy podstawowe funkcje:

1. Jest czynnikiem tworzenia produktu społecznego;
2. Jest środkiem uzyskania dochodów z pracy;
3. Jest środkiem zaspokojenia społecznej potrzeby pracy, aspiracji społecznych i zawodowych.

Bezrobocie to sytuacja, kiedy większa lub mniejsza liczba osób zdolnych do pracy i poszukująca pracy, nie znajduje zatrudnienia. Bezrobocie jest to zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej, oznaczające brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia. Bezrobocie to przesunięcie zasobów pracy ze sfery wytwarzania, czyli działalności zamierzonej i społecznie użytecznej, do sfery bierności zawodowej. Ludzie bezrobotni nie wytwarzają żadnych produktów i nie uczestniczą w procesach pracy, natomiast uczestniczą w procesach podziału produktów wytwarzanych

przez innych, pracujących. Sytuacja taka nie przynosi satysfakcji społecznej wręcz przeciwnie, prowadzi do utraty podmiotowości, statusu i godności ludzi bezrobotnych.

Gdy pojawiają się w gospodarce osoby bezskutecznie poszukujące przez pewien okres pracy, zjawisko to nazywamy bezrobociem. Wielkość bezrobocia mierzy się stopą bezrobocia, która wyraża procentowy udział liczby ludności pozostającej bez pracy do ogólnej liczby siły roboczej. Siła robocza to liczba osób niezdolnych do pracy lub nie wyrażających chęci podjęcia pracy. Pojęcie siły roboczej można utożsamiać z pojęciem: ludność zawodowo czynna. Pomocą dla osób bezrobotnych z terenu gminy Jastrząb zajmuje się głównie Powiatowy Urząd Pracy w Szydłowcu.

Osoby bezrobotne mogą korzystać z różnych form pomocy finansowanych z Funduszu Pracy. Są to :

programy pasywne:

- zasiłki dla bezrobotnych,
- świadczenia przedemerytalne,
- dodatki aktywizacyjne,
- świadczenie aktywizacyjne.

programy aktywne:

- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe,
- szkolenie i przekwalifikowanie bezrobotnych i stypendium szkoleniowe,
- pożyczki szkoleniowe,
- bony szkoleniowe,
- prace interwencyjne i roboty publiczne,
- przygotowanie zawodowe dorosłych,
- dotacje na utworzenie działalności gospodarczej,
- doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy,
- staże, bony stażowe,
- refundacja wynagrodzeń za zatrudnienie bezrobotnego powyżej 50 roku życia,
- refundacja składek na ubezpieczenie społeczne za zatrudnienie bezrobotnego,
- bony zasiedleniowe,
- grant na telepracę.

Tabela 13 Poziom bezrobocia w gminie Jastrząb w latach 2011- 2014:

Rok	2011	2012	2013	2014
Kobiety	412	386	396	319
Będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	728	748	773	621
Do 25 roku życia	170	150	135	111
Powyżej 50 roku życia	158	167	181	154
Długotrwale bezrobotni	469	529	546	449
Ogółem	786	795	835	696

*wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Szydłowcu

Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Jastrząb w roku 2014 widocznie zmalała w stosunku do roku 2013. Kobiety stanowią ponad 45% bezrobotnych z terenu Gminy Jastrząb jest to wskaźnik o wiele mniejszy w stosunku do poprzednich lat. Zmniejszenie bezrobocia widać również u osób do 25 roku życia jak i powyżej 50 roku życia. Generalnie według danych z PUP Szydłowice sytuacja bezrobocia poprawiła się na terenie gminy Jastrząb.

Urząd Gminy w Jastrzębiu stara się zmniejszyć skalę bezrobocia w gminie, dlatego też aktywnie wspiera działania PUP w Szydłowcu organizując zatrudnienie bezrobotnych w ramach: prac publicznych, prac interwencyjnych, staży absolwenckich oraz finansowania zatrudnienia z budżetu gminy.

Tabela 14 Rodzaje pomocy udzielonej bezrobotnym przez Urząd Gminy w Jastrzębiu

Rok	2011	2012	2013	2014
Prace interwencyjne	8	10	1	-
Roboty publiczne	2	8	3	6
Staż absolwenckie	8	8	-	3
Przygotowanie zawodowe	-	-	-	-
Prace społeczno - użyteczne	-	-	-	-

*wg danych Urzędu Gminy w Jastrzębiu

Bezrobocie jest poważną kwestią społeczną, która dotyczy znacznych obszarów społecznych oraz która kumuluje szereg negatywnych cech położenia materialnego i społecznego. Najbardziej poważny jest jego wpływ na życie rodzinne.

Wiele rodzin pozbawionych podstawowych środków do życia, z racji braku pracy, zwraca się o pomoc do GOPS.

Tabela 15 Liczba osób korzystających z pomocy GOPS latach 2011-2014 z powodu bezrobocia

Rok	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin korzystających z pomocy	121	160	159	151
Liczba osób w rodzinach	711	715	717	698

**wg danych GOPS w Jastrzębiu*

Pracownicy socjalni zauważyli w ostatnich latach zmianę charakteru udzielanej pomocy ze środków GOPS. Dawniej klientami byli głównie emeryci, obecnie są to głównie osoby bezrobotne. Poza tym występuje zjawisko tzw. „dziedziczenia bezrobocia” oraz przyzwyczajania się do korzystania z pomocy GOPS. Bezrobocie w gminie Jastrzęb charakteryzuje się:

- wysokim udziałem kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych oraz w tzw. bezrobociu ukrytym,
- największej liczbie bezrobotnych w przedziale wiekowym od 40 – 57 lat
- wysokim udziałem osób z niskimi kwalifikacjami zawodowymi
- minimalnym zainteresowaniem w kwestii aktywności gospodarczej: działalność gospodarczą rozpoczynają najczęściej osoby posiadające już kapitał, mało osób korzysta z pożyczek z Powiatowego Urzędu Pracy.

Osoby przejawiające inicjatywę szukają raczej pracy poza gminą, na terenach, gdzie rozwija się budownictwo (np. w Warszawie), oraz na terenach, gdzie rozwija się ogrodnictwo i sadownictwo. Duży odsetek ludzi pozostający bez pracy wyjeżdża za granicę. Są to wyjazdy kilkumiesięczne, które często stanowią utrzymanie rodziny przez cały rok.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej dokłada wszelkich starań w celu zmniejszenia bezrobocia. Od 2009 roku przez 7 lat realizował projekt systemowy pt. „Aktywna integracja w Gminie Jastrzęb – szansą na lepsze jutro” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Spójności.. Celem głównym projektu było podniesienie warunków materialno-bytowych uczestników projektu tj. klientów pomocy społecznej, nie pracujących, w wieku aktywności zawodowej oraz długotrwale bezrobotnych o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach zawodowych oraz przywrócenie ich do prawidłowego funkcjonowania w środowisku. Projekt ten obejmował swoim wsparciem osoby, które skorzystały z Treningu Umiejętności

Strategia Rozwoju Gminy Jastrzęb na lata 2015 - 2025

Interpersonalnych, Indywidualnego Doradztwa Zawodowego, Warsztatów Aktywnego Poszukiwania Pracy, Szkoleń zawodowych: Kasa Fiskalna, Sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej, Zarządzanie budżetem domowym, Kucharz itp. W kolejnych latach GOPS również będzie realizował projekty na rzecz walki z bezrobociem.

6.3 Oświata

Na terenie gminy działa Zespół Szkół Publicznych w Jastrzębiu. W swojej strukturze mieści gimnazjum oraz szkołę podstawową. Liczba uczniów w ZSP odpowiada sytuacji demograficznej w Gminie Jastrzęb. Ponadto w gminie funkcjonują:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Gąsawach Rządowych,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Lipienieckiej,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Nowym Dworze (od września 2015 r. szkoła prowadzona przez osobę fizyczną),
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Śmiłowie (szkoła ta z dniem 31 sierpnia 2015 r. została zlikwidowana. Od 1 września 2015 r. jest prowadzona przez stowarzyszenie Pryzmat jako Szkoła Podstawowa Specjalna). Szkoła ta obejmuje opieką 4 uczniów.
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Śmiałek”, w Śmiłowie
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Kacperek w Woli Lipienieckiej Dużej

Tabela 16 Dane dot. szkół z terenu gminy Jastrzęb w roku 2014.

Placówka oświatowa	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Nauczyciele z wykształceniem magisterskim	Zaplecze sportowe
Publiczne Gimnazjum	174	18	18	sala gimnastyczna boisko szkolne
PSP w Jastrzębiu	194	28	28	boisko szkolne
PSP w Gąsawach Rządowych	103	15	15	boisko szkolne
PSP w Woli Lipienieckiej	92	12	12	sala gimnastyczna
PSP w Nowym Dworze	31	11	11	brak sali gimnastycznej
była PSP w Śmiłowie	19	12	12	małe boisko sportowe brak sali gimnastycznej

*wg danych Urzędu Gminy w Jastrzębiu

Oferta szkół jest zróżnicowana i ciekawa, dzieci i młodzież mają możliwość uczestniczenia w zajęciach dodatkowych i projektach finansowanych ze środków zewnętrznych. Obiekty spełniają standardy, baza dydaktyczna jest wyposażona ale w miarę rozwijania się społeczeństwa informacyjnego wymaga doposażenia.

6.4 Służba i ochrona zdrowia

Źródło własne

medycznej i posiadający gabinet stomatologiczny.

-Ośrodek Zdrowia w Gąsawach Rządowych (od 2015 r. działający w nowo wybudowanym budynku).

Ośrodek Zdrowia w Gąsawach Rządowych

nebulizacji oraz gleukometrami, świadczą swoje usługi dla 4232 pacjentów. Ośrodki te są w pełni skomputeryzowane co usprawnia pracę lekarzy, pielęgniarek oraz recepcji. Mieszkańcy Gminy mogą także korzystać z usług Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Szydłowcu. Na terenie Gminy znajduje się również punkt apteczny w miejscowości Jastrząb.

W Gminie Jastrząb funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Jastrzębiu w ramach którego działają:

-Ośrodek zdrowia w Jastrzębiu, świadczący usługi w zakresie podstawowej opieki

Ogółem w ośrodkach zatrudnionych jest 5-ciu lekarzy w tym 3 lekarzy specjalistów (2- lek. pediatrów, 1 lek. medycyny rodzinnej, 1 lek. Chorób wewnętrznych, 4 pielęgniarki, 1 położna. Ośrodki dysponują aparatem EKG, aparatem do

Tabela 17 Rodzaj świadczonych usług w poszczególnych ośrodkach w roku 2014

Rodzaj świadczonych usług medycznych	Ośrodek Zdrowia w Jastrzębiu	Ośrodek Zdrowia w Gąsawach Rządowych
Liczba porad udzielonych dzieciom	3232	994
Liczba wizyt domowych udzielanych dzieciom	-	-
Liczba wykonanych patronaży u dzieci do 1 m-ca życia przez lekarza i położną	Lekarz – 37 Położna - 146	Lekarz – 7 Położna - 28
Liczba wykonanych patronaży przez pielęgniarkę u dzieci do 1 roku życia	78	11
Liczba wykonanych szczepień ochronnych	762	145
Liczba porad lekarskich udzielonych dorosłym	9734	2916
Liczba wizyt domowych udzielonych dorosłym	140	21
Liczba porad lekarskich ogółem w 2007 roku	12 960	3 910
Liczba wykonanych zabiegów pielęgniarских	9292	4748
Liczba wykonanych badań laboratoryjnych	11 572	

*wg danych SPZOZ w Jastrzębiu

Tabela 18 Schorzenia dzieci i młodzieży do 18 roku życia z terenu gminy Jastrzęb odnotowane w 2014 roku

Rodzaj schorzenia	Liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
Nowotwory	1
Niedokrwistość	-
Choroby tarczycy	4
Cukrzyca	3
Niedożywienie	6
Otyłość	8
Zaburzenia odżywiania	-
Upośledzenie umysłowe	-
Padaczka	6
Dziecięce porażenie mózgowie	2
Nadciśnienie	2
Alergia – dychawica oskrzelowa	-
Alergie pokarmowe	-
Alergie skórne	-
Zniekształcenia kręgosłupa	54
Choroby układu moczowego	-

Wady rozwojowe układu nerwowego	1
Wady rozwojowe układu krążenia	11
Zaburzenia rozwoju fizycznego	10
Zaburzenia rozwoju psychomotorycznego	-
Trwale uszkodzenia narządu ruchu	-
Inne schorzenia wymagające opieki czynnej	15

**wg danych SPZOZ w Jastrzębiu*

Tabela 19 Schorzenia ludności gminy Jastrząb powyżej 18 roku życia odnotowane w 2014 roku

Rodzaj schorzenia	Liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
Nowotwory	38
Niedokrwistość	21
Choroby tarczycy	35
Cukrzyca	134
Choroby obwodowego układu nerwowego	68
Choroby układu krążenia	588
w tym: przewlekła choroba reumatyczna	12
Niedokrwienna choroba serca (w tym przeżyty zawał serca)	122
Przewlekłe choroby układu trawiennego	59
Choroby układu mięśniowo kostnego i tkanki łącznej	123
Nadciśnienie	436
Przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	114
Inne schorzenia wymagające opieki czynnej	109

**wg danych SPZOZ w Jastrzębiu*

Ochrona zdrowia

Ochronę Zdrowia na terenie gminy zabezpiecza Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Jastrzębiu ul. Zielona 68 oraz Filia w Gąsawach Rządowych.

Do zadań Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej należy udzielanie świadczeń w ramach podstawowej opieki zdrowotnej obejmującej świadczenia profilaktyczne, lecznicze oraz pielęgnacyjne z zakresu medycyny ogólnej, rodzinnej i pediatrii. W realizacji świadczeń zdrowotnych lekarze POZ współpracują z pielęgniarką środowiskowo – rodzinną, pielęgniarką w środowisku nauczania i wychowania (pielęgniarka

Strategia Rozwoju Gminy Jastrzęb na lata 2015 - 2025

szkolna) oraz połączną środowiskowo – rodziną. Praca całego personelu medycznego skupia się głównie na działaniach służących ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia pacjentów. Wykonują także szereg działań medycznych związanych z poradą lekarską, pielęgnacją chorych, osób niepełnosprawnych oraz kobiet ciężarnych i niemowląt. Zapobiegają powstawaniu urazów i chorób poprzez działania profilaktyczne oraz szczepienia ochronne i co najważniejsze promują zdrowy styl życia.

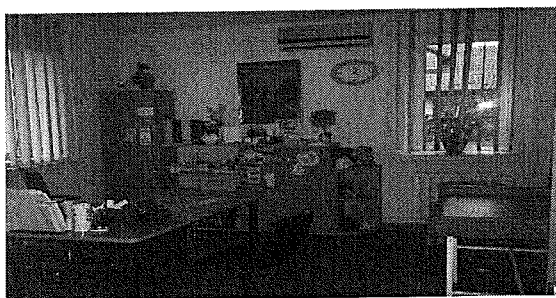
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w roku 2015 obejmuje opieką lekarską 4482 pacjentów w tym 583 uczniów.

Tabela 20 Wykaz osób objętych opieką SPZOZ na terenie Gminy Jastrzęb

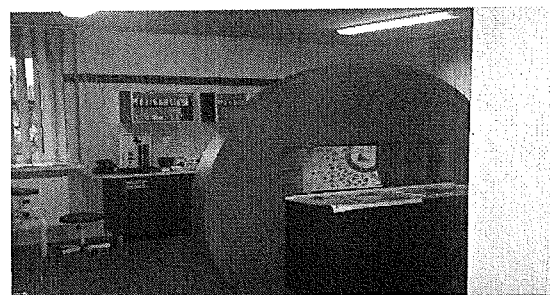
OSOBY WEDŁUG GRUP WIEKOWYCH	2015 r.
od urodzenia do 6 lat	281
od 7 – 19 r. życia	662
od 20 – 39 r. życia	1046
od 40 – 65 r. życia	1335
powyżej 65 r. życia	575
RAZEM POZ	3899
Szkoła	583
RAZEM POZ + Szkoła	4482

**wg danych SPZOZ w Jastrzębiu*

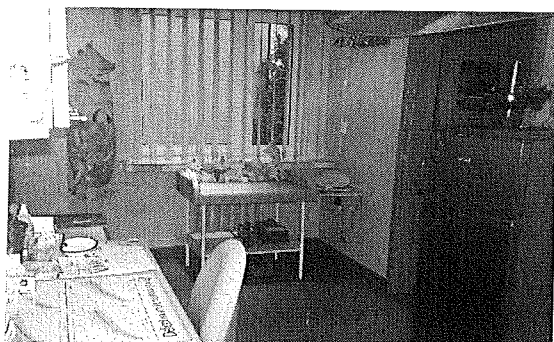
Tabela przedstawia szczegółowy wykaz pacjentów na koniec 2015 r. za których POZ otrzymuje środki wypłacane przez NFZ. Udzielanie świadczeń zdrowotnych odbywa się wyłącznie przez osoby uprawnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje wynikające z obowiązujących przepisów prawa w pomieszczeniach spełniających wymagania sanitarno – epidemiologiczne. SPZOZ w Jastrzębiu i Filia w Gąsawach Rządowych dysponuje dwoma gabinetami lekarskimi, gabinetem zabiegowym i punktem szczepień.

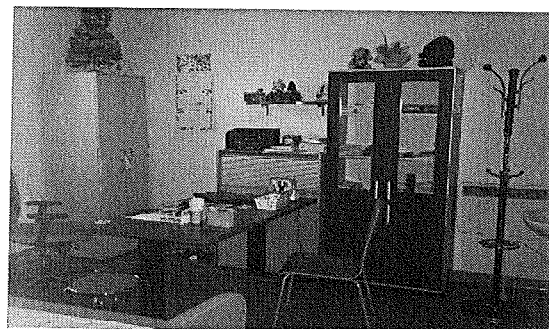
Gabinet lekarski w Jastrzębiu.

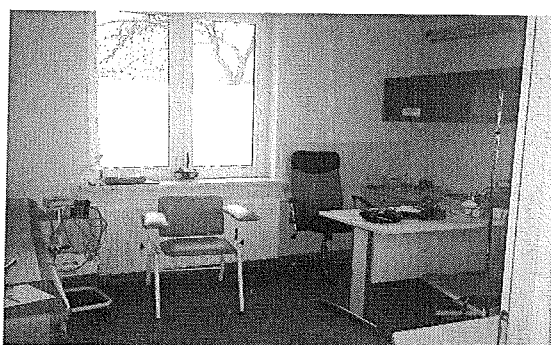
Gabinet zabiegowy w Jastrzębiu.

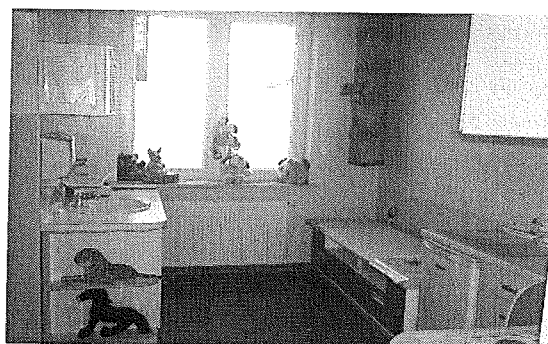
Punkt szczepień w Jastrzębiu.

Gabinet lekarski w Gąsawach Rządowych.

Gabinet zabiegowy w Gąsawach Rządowych.

Punkt szczepień w Gąsawach Rządowych.

SPZOZ realizuje świadczenia zarówno w Ośrodku jak i bezpośrednio w domu pacjenta. Lekarze udzielili łącznie około **16428 porad lekarskich** oraz wykonali **137 wizyt domowych**. W zakresie profilaktyki wykonano łącznie **667 szczepień ochronnych**.

Tabela 21 Liczba pacjentów zaszczepionych w 2015 r. w przedziale wiekowym.

od urodzenia do 6 r. życia	od 7 – 19 lat	od 20 lat
271	159	237

**wg danych SPZOZ w Jastrzębiu*

W roku 2015 pielęgniarki wykonały łącznie **14143 zabiegi diagnostyczne** (EKG, RR, poziom cukru, pobieranie krwi, testy) i **lecnicze** (iniekcje, opatrunki, płukanie ucha, cewnikowanie, inhalacje) z czego **1264** wykonane były w domu pacjenta. Ponadto położna i pielęgniarka środowiskowa wykonały łącznie **277 wizyt patronażowych**.

Tabela 22 Zabiegi wykonane przez pielęgniarki w 2015 r.

	w gabinecie zabiegowym	w domu pacjenta
Diagnostyczne	9110	511
Lecznicze	3769	753
Wizyty patronażowe pielęgniarki środ.	-	83
Wizyty położnej	-	194

*wg danych SPZOZ w Jastrzębiu

Pielęgniarka środowiskowo - rodzinna realizuje opiekę pielęgnacyjną u pacjenta w różnych fazach życia i choroby, przygotowuje pacjenta do samoopieki i pielęgnacji zarówno w chorobie jak i w niepełnosprawności. Prowadzi wśród pacjentów i ich rodzin poradnictwo w zakresie zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób. Obserwuje podopiecznych i ich środowisko oraz rozpoznaje ich potrzeby pielęgnacyjne.

Położna natomiast sprawuje opiekę medyczną nad kobietą ciężarną, rodzącą i w porożu oraz nad niemowlęciem do ukończenia przez niego drugiego miesiąca życia. Realizując tą opiekę wykonuje w okresie dwóch miesięcy (42 dni) od czterech do sześciu wizyt patronażowych. Przeprowadza edukację dla kobiet w okresie ciąży, w tym również wysokiego ryzyka. Udziela porad na temat szkodliwości palenia papierosów, konieczności unikania alkoholu i innych używek oraz omawia szkodliwe nadużywanie leków bez konsultacji z lekarzem. Uświadamia pacjentkom konieczność systematycznego wykonywania badań okresowych i ich konsultacji z lekarzem. Zwraca uwagę na właściwe odżywianie, higienę osobistą i potrzebę wykonywania ćwiczeń fizycznych oraz przekazuje szereg innych niezbędnych informacji przygotowujących matkę do nowego etapu jej życia.

Opieką pielęgniarki szkolnej w środowisku nauczania i wychowania na terenie naszej gminy objęte jest cztery szkoły podstawowe w : Jastrzębiu, Nowym Dworze, Gaśawach Rządowych i Woli Lipienieckiej Dużej oraz gimnazjum w Jastrzębiu. Pielęgniarka współpracując z dyrektorami szkół, wychowawcami, nauczycielami oraz rodzicami prowadzi dla młodzieży i dzieci edukację zdrowotną. W tym celu omawia problematykę związaną z uzależnianiem się młodzieży od alkoholu , narkotyków, tytoniu i dopalaczy. Przekazuje uczniom niezbędną wiedzę związaną z zagrożeniami życia codziennego. Objaśnia zasady higieny ogólnej, osobistej, ubioru i odpowiedniego obuwia oraz właściwego odżywiania. Zajmuje się profilaktyką próchnicy u dzieci wieku szkolnym.

Podsumowując Ośrodki te zapewniają co prawda mieszkańcom Gminy dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej , jednakże podobnie jak ma to miejsce w pozostałych

obszarach wiejskich naszego kraju, istnieje duże ograniczenie w dostępie o specjalistycznych usług medycznych, które najbliżej są świadczone w Szydłowcu.

6.5 Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu realizuje zadania własne zgodnie z wymogami określonymi przez przepisy prawa stosownie do zaleceń Wójta, a zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej na mocy przepisów prawnych i ustaleń Wojewody Mazowieckiego. Przy realizacji zadań GOPS współdziała z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. GOPS realizuje swe zadania na podstawie :

- ustawy o pomocy społecznej,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii,
- przepisami dotyczącymi samorządu gminnego, finansów publicznych, rehabilitacji zawodowej i społecznej, zatrudnienia osób niepełnosprawnych, zamówień publicznych i systemu ubezpieczeń społecznych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu prowadzi gospodarkę finansową na zasadach obowiązujących samorządowe jednostki budżetowe. Pomoc społeczna finansowana jest ze środków:

- ✓ budżetu gminy (realizacja zadań własnych),
- ✓ dotacji budżetu państwa (realizacja zadań zleconych),
- ✓ dotacji budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań własnych,
- ✓ fundusze mogą pochodzić również z : darowizn, spadków, zapisów osób fizycznych i prawnych oraz wpływów samo opodatkowania się mieszkańców.

Kluczowym zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w obszarze polityki społecznej, jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin, które z różnych przyczyn są niesamodzielne oraz zminimalizowanie rozmiarów i skutków wszelkich zjawisk społecznie negatywnych. Ważnym zadaniem jest zaspokojenie potrzeb w zakresie rozwoju społecznego oraz uaktywnienie środowiska lokalnego. Wdrażanie strategii powinno zintegrować społeczeństwo gminy i przyczynić się do efektywnego rozwiązywania

Strategia Rozwoju Gminy Jastrzęb na lata 2015 - 2025

problemów społecznych. W swojej wizji GOPS wskazuje na trzy najważniejsze obszary, na których zamierza skoncentrować lokalną politykę społeczną. Tymi obszarami są: **rodzina** – działalność na rzecz rodzin powinna koncentrować się na wyrównywaniu pomiędzy nimi nieuzasadnionych i niezamierzonych różnic socjalnych, tworzeniu im równych szans oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego;

dzieci i młodzież – działania na rzecz dzieci i młodzieży powinny mieć na celu ochronę ich praw, wyrównywanie szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i ogólnego rozwoju;

ludzie starsi, niepełnosprawni, przewlekle chorzy – działania podejmowane na rzecz osób starszych powinny służyć budowaniu pozytywnego wizerunku seniorów w społeczeństwie, poprawie ich statusu społecznego oraz dostępu do dóbr kultury i życia społecznego we wszelkich jego sferach

Tabela 23 Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS :

Rok	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin korzystających z pomocy	287	268	288	287

**wg danych GOPS w Jastrzębiu*

Tabela 24 Środki finansowe na opiekę społeczną wg źródeł pochodzenia:

Rok	Zadania własne (kwota)	Zadania zlecone (kwota)
2011	765 258,58	2 153 466,66
2012	766 565,12	2 273 978,07
2013	833 435,16	2 236 095,23
2014	929 586,84	2 475 352,39

**wg danych GOPS w Jastrzębiu*

Tabela 25 Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą GOPS w Jastrzębiu

Wyszczególnienie	Rok	Liczba osób, którym wydano decyzję	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	2011	0	0	0
	2012	0	0	0
	2013	0	0	0
	2014	0	0	0
Świadczenia przyznane	2011	461	287	1 237

w ramach zadań własnych	2012	460	286	1 237
	2013	462	288	1 239
	2014	448	287	1 290
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej	2011	x	20	45
	2012	x	20	44
	2013	x	20	45
	2014	x	18	68

*wg danych GOPS w Jastrzębiu

Tabela 26 Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Jastrzębiu w latach 2011-2014 według powodu jej przyznania.

	2011		2012		2013		2014	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	158	711	160	715	159	717	151	698
Bezrobocie	121	545	122	547	128	472	132	479
Niepełnosprawność	32	70	4	16	28	54	31	73
Długotrwała choroba	25	81	8	33	18	71	20	43
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	3	13	3	14
Ochrona macierzyństwa	x	x	x	x	x	x	x	x
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	39	158	39	158	39	159	37	143
Alkoholizm	10	10	6	6	11	38	10	42
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	2	2	6	2	2	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0	0	0

*wg danych GOPS w Jastrzębiu

Najwięcej świadczeń GOPS w Jastrzębiu wypłaca z powodu bezrobocia oraz ubóstwa – są to najważniejsze problemy społeczne gminy. Najważniejszą częścią pracy – realizacja zadań

zleconych – Ośrodka Pomocy Społecznej jest wypłata zasiłków rodzinnych od 1 maja 2004 roku (wg ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych).

Tabela 27 W latach 2011-2014 GOPS wypłacał zasiłki rodzinne dla:

Rok	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin	462	449	413	419
Liczba świadczeń	9523	8902	7962	7194
Kwota świadczeń w zł	836 293	795 335	804 326	730 694

**wg danych GOPS w Jastrzębiu*

Tabela 28 Realizacja zadań własnych przez GOPS w Jastrzębiu:

	2011	2012	2013	2014
Udzielanie schronienia	0	0	0	0
Sprawianie pogrzebu	0	1	1	0
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków w wyniku zdarzenia losowego	0	0	0	0
Zasiłki celowe i pomoc w naturze	167	211	127	124
Zasiłki pielęgnacyjne	1203	1416	1677	1514
Świadczenia pielęgnacyjne	291	624	504	264

**wg danych GOPS w Jastrzębiu*

GOPS organizuje również pomoc materialną dla najuboższych mieszkańców w formie zasiłków celowych na zakup żywności lub opału oraz w formie paczek z produktami spożywczymi, środkami czystości, ubraniami i obuwiami. W swojej działalności Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu opiera się na współpracy z sołtysami, radnymi, policją, kuratorami sądowymi, dyrekcjami szkół i nauczycielami, służbą zdrowia, parafiami katolickimi, GKRPA.

6.6 Sport i kultura

Sport

Baza sportowa w gminie funkcjonuje w oparciu o placówki oświatowe i wykorzystywana jest głównie przez uczącą się tam młodzież. Na terenie gminy działają:

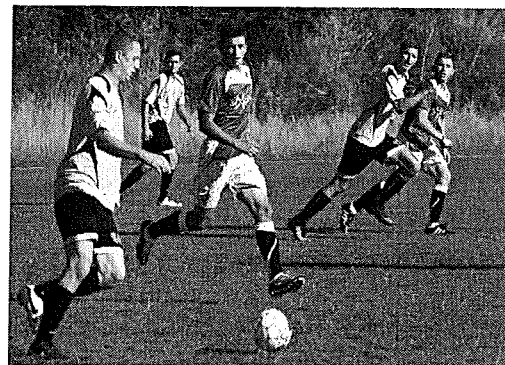

Źródło własne

- Klub Sportowy Jastrzęb

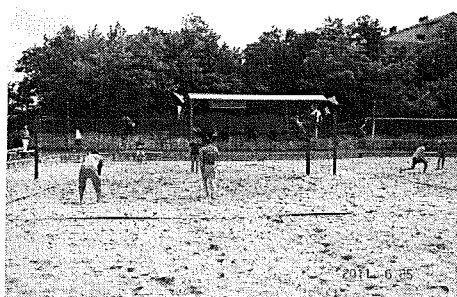
Powstał w 1999 roku. Wcześniej (przed powstaniem KS Jastrzęb) młodzież z okolicznych miejscowości rozgrywała turnieje gminne na których młodzież z Jastrzębia zbierając się w grupie głośno dopingowała swoich graczy. W związku z brakiem klubu „u siebie” kibice jeździli na inne stadiony takie jak: Szydłowianka Szydłowiec, Radomiak Radom czy Orzeł Wierzbica.

Źródło własne

Klub Sportowy Jastrzęb zaczął swoje rozgrywki piłkarskie od klasy "B", cieszy się do dzisiaj dużym zainteresowaniem. Piłkarze z Jastrzębskiego Klubu grają na swoim stadionie jak również organizowane są mecze wyjazdowe. Na meczach prowadzony jest doping przy asyście bębna i trąbek. KS Jastrzęb posiada swoją flagę ok. 3 m. długości w barwach biało - zielonych.

Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Jastrzęb- Piaskowice”

*Jeden z turniejów piłki siatkowej
plażowej organizowany w Jastrzębiu*

Towarzystwo powstało 09.07.2015 r. Sekcją sportową jest piłka siatkowa, zarówno halowa jak i plażowa. Drużyny biorą udział w różnych turniejach a w okresie zimowym biorą udział w rozgrywkach siatkarskich organizowanych przez TKKF Radom. Młodzież trenuje w hali przy ZSP w Jastrzębiu.

W gminie organizowane są zawody sportowe: Noworoczny Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Wójta Gminy, Turniej Piłki Plażowej, Turniej Piłki Nożnej, Turniej Tenisa Stołowego, Turniej Darta. Dla uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjum z terenu Gminy Jastrzęb organizowana jest w ferie zimowe Spartakiada podczas której dzieci i młodzież zmagają się w przeróżnych dyscyplinach sportowych. Gmina Jastrzęb aktywnie włącza się do akcji „Polska Biega” oraz Europejski Tydzień Sportu Dla Wszystkich. Dla mieszkańców organizowane są festyny rodzinne sportowo – rekreacyjne na powitanie i pożegnanie wakacji.

Uczniowski Klub Sportowy Zalew Jastrzęb

Uczniowski Klub Sportowy Zalew Jastrzęb powstał 04.10.2000r. Klub ten posiada dwie sekcje sportowe :

- sekcja piłki siatkowej (33 zawodników - 18 chłopców - 15 dziewczynek)
- sekcja tenisa stołowego (22 zawodników - 12 chłopców - 10 dziewczynek)

Miłośnicy sportu biorą czynny udział w różnych turniejach i rozgrywkach gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich.

Autodrom Jastrzęb

tor autodrom

Autodrom Jastrzęb jest **najnowocześniejszym** motoryzacyjnym obiektem szkoleniowo-treningowym w Polsce. Jako jedyny w kraju został zaprojektowany i zbudowany od podstaw, dzięki czemu oferuje możliwość korzystania z dedykowanej infrastruktury o najwyższym standardzie europejskim. Tor ten spełnia wszystkie warunki wyznaczone przez Ministra Infrastruktury dla ośrodków doskonalenia techniki jazdy (ODTJ). Koncepcja, która dała początek powstaniu obiektu zrodziła się nie tylko z chęci stworzenia miejsca o szkoleniowym charakterze. W planowaniu i realizacji tej inwestycji ogromną rolę odegrała **motoryzacyjna pasja**. Największą ambicją jest uczynienie Autodromu Jastrzęb miejscem przydatnym i przyjaznym wszystkim użytkownikom samochodów i motocykli, a także skupienie na terenie toru licznych aktywności sportowych.

Autodrom Jastrzęb posiada asfaltowo-szutrowy tor szkoleniowy o łącznej długości 3500 metrów i łącznej powierzchni 21 hektarów. Szerokość nitki trasy w największym miejscu wynosi 10 metrów. Układ toru umożliwia jazdę z wykorzystaniem licznych konfiguracji trasy, zależnie od stopnia zaawansowania i umiejętności kierowców. Na powierzchni toru szkoleniowego znajdują się także plac manewrowy dla motocykli oraz plac manewrowy dla samochodów. Komunikację obsługi toru z użytkownikami zapewnia system nagłośnienia zewnętrznego, a dzięki systemowi oświetlenia obiektu, możliwe jest odbywanie jazd także po zmroku. Z myślą o kibicach rund zawodów motorowych, w sąsiedztwie nitki toru zostały zamontowane trybuny, mogące pomieścić kilka tysięcy widzów.

Kultura

W centrum Jastrzębia znajduje się budynek Ochotniczej Straży Pożarnej, a w nim Świetlica Środowiskowa, gdzie dzieci, młodzież, a także dorośli spędzają wolny czas. W budynku Urzędu Gminy znajduje się Gminna Biblioteka Publiczna a obok niej staraniami władz Gminy powstało Lokalne Centrum Kompetencji.

Źródło własne

Jest to miejsce, w którym wszyscy mieszkańcy z całej Gminy mogą uzyskać bezpłatny dostęp do Internetu, skorzystać z nowoczesnego sprzętu komputerowego, drukarki czy skanera. Dodatkowo każdy użytkownik może liczyć na pomoc pracownika LCK, który wesprze mieszkańców w pisaniu CV, czy pism urzędowych. Jest również miejscem, w którym dzieci mogą przygotować się do lekcji, a bezrobotni wyszukać oferty pracy w Internecie.

Funkcję kulturotwórczą w gminie pełni Gminna Biblioteka w Jastrzębiu. W działach dla dorosłych i dla dzieci Biblioteka ma ponad 14 150 woluminów wydawniczych, z których korzysta łącznie 550 czytelników. Oferta biblioteki jest łatwiej dostępna dla mieszkańców innych miejscowości dzięki filiom: w Gąsawach Rządowych (oferuje łącznie ponad 6975 tys. woluminów, z których korzysta obecnie 214 czytelników) oraz w Woli Lipienieckiej Dużej (posiada 5786 tys. woluminów, z których korzysta 209 czytelników). Tradycją szkół są gminne konkursy i festiwale, w których dzieci i młodzież mogą rywalizować ze sobą i kulturalnie współzawodniczyć w wielu dziedzinach.

W roku 2014 przez Gminna Bibliotekę Publiczną organizowane były np.:

1. Konkursy:

Konkurs Wiedzy o Gminie Jastrzęb – Eliminacje. Konkurs pięknego czytania

2. Spotkania okolicznościowe dla dzieci i dorosłych

3. W ramach ferii z Biblioteką zorganizowano dzieciom zajęcia, np.:

„Karnawał już za pasem – więc fryzjera odwiedź czasem”, Zimowy seans filmowy, Top model - zabawa w świat mody, Uczę się bawiąc – pieczemy gofry – zajęcia kulinarne, Biblioteczny turniej ping ponga, Noc filmowa w Bibliotece, Ognisko biblioteczne, Spotkanie z Gąsawiankami, Papierowe szaleństwo

4. Zajęcia plastyczno – manualne:

Namaluj mój portret, Czary mary z materiału – jak zrobić ramkę na zdjęcia z płyty CD.

5. Zajęcia na komputerze:

W ramach kampanii pod patronatem Prezydenta RP „Tydzień z Internetem” – zorganizowano zajęcia, pt. „Co ze mnie wyrośnie” oraz *Komputeroserfing*”

6. Promocja książki i czytelnictwa:

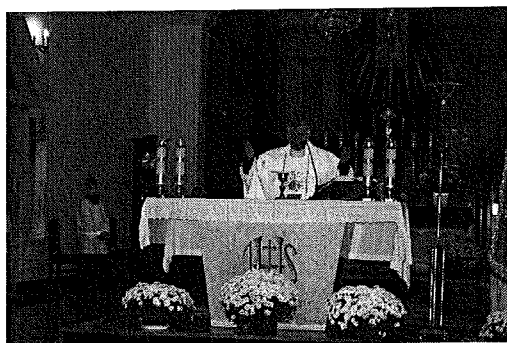
Spotkania autorskie: z Arkadiuszem Niemirskim , z Ciotką Klotką – Ewą Chotomską, z Grzegorzem Kasdepke oraz spotkania z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich, z okazji Światowego Dnia Książki, Światowego Dnia poezji.

Ponadto w Gminie Jastrzęb organizowane są dwa festyny gminne dla mieszkańców i nie tylko. Pierwszy z nich – „Świętojanki” odbywa się pod koniec czerwca i jest jednocześnie rozpoczęciem lata. Drugi festyn – „Dni Jastrzębia” – odbywa się na początku września i jest połączony z Gminnymi Dożynkami.

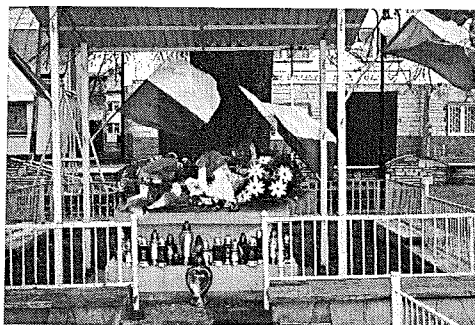
Gminne Dożynki 2015 r.

Każdego roku 11 listopada w kościele parafialnym odprawiana jest msza św. z okazji Odzyskania Niepodległości, a po niej następuje przemarsz do centrum Jastrzębia i złożenie kwiatów pod tablicą upamiętniającą wydarzenia z 1918 r.

Obchody 11 listopada 2015 r. w Jastrzębiu

Wiele imprez dla mieszkańców organizuje także Świetlica Środowiskowa oraz Gminna Biblioteka Publiczna. Są to m.in. imprezy z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Matki, walentynki, choinka bezpieczne ferie i wakacje.

Ważnym wydarzeniem jest zawsze uroczystość z okazji 50 rocznicy pożycia małżeńskiego par z terenu Gminy Jastrzęb. Wówczas w intencji dostojnych jubilatów odprowadzana jest uroczysta msza św., a po mszy jubilaci wraz ze swoimi najbliższymi zapraszani są na przedstawienie organizowane przez dzieci ze Świetlicy Środowiskowej oraz poczęstunek. Uroczystość zawsze wiąże się z wielkimi wzruszeniami zarówno jubilatów jak i zaproszonych gości.

6.7 Bezpieczeństwo publiczne

Za zapewnienie bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy Jastrzęb odpowiedzialny jest Wójt Gminy oraz Komenda Powiatowa Policji w Szydłowcu, obejmująca swym zasięgiem działania również na terenie Gminy Jastrzęb. Stan bezpieczeństwa i porządku publicznego wskazuje na fakt, iż na terenie Gminy nie występują przestępstwa o charakterze kryminalnym. Gmina należy do kategorii gmin bezpiecznych. Pojawiającymi się zagrożeniami są wykroczenia przestępstwa popełniane przez kierowców, kradzieże mienia, kradzieże z włamaniem, bójki i pobicia.

Tabela 29 Przestępczość nieletnich na terenie gminy Jastrzęb:

Rok	2011	2012	2013	2014
Rozboje	0	0	0	0
wymuszenia	0	0	0	0
Kradzieże cudzej rzeczy	0	2	0	0
Posiadanie narkotyków	0	0	0	0

*wg danych Komendy Powiatowej Policji w Szydłowcu

Tabela 30 Dane dotyczące przestępstw popełnionych na terenie gminy Jastrząb w latach 2011 - 2014.

Rok	2011	2012	2013	2014
Kradzież mienia	14	12	7	10
Kradzież z włamaniem	3	3	8	12
Rozbój, kradzieże z rozbojem	1	0	0	0
Bójka, pobicie	2	4	4	1
Nietrzeźwi kierujący	12	11	10	11
Groźby karalne	1	1	0	0
Niealimentacja	6	4	3	2
Razem	1	0	0	0

*wg danych Komendy Powiatowej Policji w Szydłowcu

Pomimo faktu, iż gmina należy do w miarę bezpiecznych, podkreślić można potencjał zagrożeń poprzez działania polegające na:

- podniesieniu poziomu społecznego poczucia bezpieczeństwa poprzez podjęcie systematycznych działań zmierzających do zminimalizowania zagrożenia przestępczości- zapewnieniu porządku i spokoju w miejscach stałego gromadzenia się ludności,
- rozpoznawanie i zapobieganie zjawiskom patologii wśród dzieci, młodzieży oraz rodzin, w szczególności przeciwdziałanie przestępczości i demoralizacji nieletnich, jak również przeciwdziałanie narkomanii w szkołach,
- aktywizacji w społeczeństwie inicjatyw na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej na terenie Gminy Jastrząb wykonuje 4 jednostki tj. Jastrząb, Nowy Dwór, Wola Lipieniecka Mała, Gąsawy Rządowe. Dwie z nich tj, OSP Jastrząb i OSP Wola Lipieniecka Mała należą do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego. Ochotnicze Straże Pożarne zrzeszają 155 strażaków swoim zasobie posiadają następujący sprzęt:

- 6 samochodów średnich
- 1 samochód lekki
- 7 agregatów prądotwórczych (światło, siła)
- 4 autopompy
- 1 aparat oddymiający
- 3 pompy pływakowe

Źródło własne. Ochotnicza Straż Pożarna

-4 pompy szlamowe

Który jest rozdysponowany po poszczególnych jednostkach.

Przekazanie sprzętu OSP - 2015

W sezonie letnim druhowie z jednostek Ochotniczych Straż Pożarnych wraz ze Służbą Ratowniczą pełnią przez ratowników pochodzących z terenu Gminy Jastrzęb dzielnie dbają o bezpieczeństwo plażowiczów wypoczywających nad jastrzębskim zalewem.

Zródło własne.

Ratownicy nad zalewem w Gminie Jastrzęb

6.8 Organizacje pozarządowe

Na terenie Gminy Jastrzęb aktywnie działa wiele stowarzyszeń:

- Stowarzyszenie „Rozwój i Promocja Gminy Jastrzęb”** - zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 30.06. 2006 r. Celem Stowarzyszenia jest m.in. :
- integracja środowisk lokalnych mających na celu rozwój gminy Jastrzęb,
 - rozwijanie i umacnianie postaw obywatelskich i patriotycznych ,
 - podejmowanie oraz wspieranie służących rozwojowi regionu inicjatyw: gospodarczych i społecznych oraz spory , turystyki i rekreacji,
 - aktywizacja lokalnego społeczeństwa w zakresie rozwoju gospodarczego gminy,

- e) przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej,
- f) upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży.

Wspólnota Gruntowa w Gąsawach Rządowych – została reaktywowana w 1999 r. dla zagospodarowania 72,48 ha gruntów, położonych na obszarze wsi Gąsawy Rządowe. Komitet założycielski Spółki skupia 210 rolników z dwóch sołectw: Gąsawy Rządowe i Gąsawy rządowe Niwy. Celem spółki wspólnoty gruntowej jest :

- ✓ zagospodarowanie mienia gromadzkiego w Gąsawach Rządowych – spółka posiada 72,48 ha gruntów tj. 54,18 ha lasów, 10,66 ha pastwisk, 7,64 ha gruntów ornych
- ✓ rozwój regionu: prowadzenie działalności społecznej, publicznej i kulturalnej

Wspólnota przeprowadziła wiele inicjatyw na rzecz w/w sołectw np.m.in.: uruchomienie świetlicy wiejskiej dla mieszkańców, założenie SKOK oraz centrum informacyjnego dla wspólnot gruntowych.

Stowarzyszenie „Pryzmat” Gąsawy Rządowe. Rok powstania: 2014. Celem stowarzyszenia jest działalność pożyteczna społecznie na rzecz rozwoju województwa mazowieckiego

i świętokrzyskiego w tym:

- a) tworzenie zespołu placówek oświatowo-wychowawczych z oddziałami specjalnymi oraz oddziałami integracyjnymi;
- b) działania na rzecz osób niepełnosprawnych i nieprzystosowanych społecznie;
- c) pozyskiwania środków Unii Europejskiej oraz dotacji budżetu państwa i źródeł prywatnych;
- d) promocja lokalnych kopalni i wyrobów z nich wykonywanych;
- e) działalność proekologiczna;
- f) wspieranie aktywnego stylu życia;
- g) opieka, dożywianie i leczenie bezdomnych, porzuconych zwierząt;
- h) działalność wspierająca rozwój gospodarczy; i) wspieranie rozwoju wspólnot gruntowych.

Stowarzyszenie Aktywni Gąsawy Rządowe. Stowarzyszenie Aktywni zostało powołane do życia w 2010 roku w celu bardziej aktywnego i skutecznego działania na rzecz społeczności obszarów wiejskich i małych miast. Swoją działalność społeczną stowarzyszenie

skoncentrowało na obszarze gminy Jastrząb, powiecie szydłowieckim, ale także na obszarze całego woj. mazowieckiego.

Siedzibą stowarzyszenia jest niewielka wieś w powiecie szydłowieckim – Gąsawy Rządowe. Rozwój Stowarzyszenia opiera się na środkach z funduszy unijnych i budżetu państwa. Przez ostatnie 4 lata pozyskało ponad 15 projektów, przede wszystkim dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej. To stanowi absolutny rekord nie tylko w powiecie szydłowieckim, ale także w skali całego regionu. Osiągnięcie to doceniła **Komisja Europejska, która wyróżniła nasze Stowarzyszenie jako REPREZENTUJĄCE Polskę w ramach programu pt. „Młodzież w działaniu” w 2013 r.**

W 2012 roku Stowarzyszenie zrealizowało trzy projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:

- „Edukacja dla przedsiębiorczości mieszkańców gminy Mirów” – Działanie 9.5,
- „Edukacja przedsiębiorczości mieszkańców gminy Jastrząb” – Działanie 9.5,
- „Edukacja dla przedsiębiorczości mieszkańców gminy Szydłowiec” – Działanie 9.5.

Celem projektów było zwiększenie aktywności mieszkańców gmin Jastrząb, Mirów i Szydłowiec poprzez podniesienie poziomu ich przedsiębiorczości dzięki zajęciom szkoleniowym.

Sukcesy:

W 2012 r. stowarzyszenie pozyskało dotację dla Stowarzyszenia Zespołu Folklorystycznego „Wolanki” na projekt: **„Czym skorupka za młodu nasiąknie – czyli tworzymy Młodzieżową Drużynę Pożarniczą”** – w ramach którego powstała Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza w Gminie Jastrząb. Dotacja pozyskana została ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W 2012 roku utworzono także Ochotniczą Straż Pożarną w ramach projektu **„Tworzymy OSP w gminie Jastrząb”**. W ramach projektu powstała 22-osobowa drużyna pożarnicza, gruntownie przeszkolona i wyposażona. Dotacja pozyskana została ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W 2013 i 2014 roku otrzymano dofinansowanie na 2 projekty: **„Modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Gąsawy Rządowe” oraz „Wyposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Gąsawy Rządowe”** ze środków Programu Operacyjnego Rozwój Obszarów Wiejskich 2007-2013. Dzięki tym projektom stworzono w pełni wyposażoną świetlicę, która jest miejscem spotkań mieszkańców oraz zapewnia wiele atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu szczególnie dla najmłodszych. W ramach projektu wyremontowano

budynek po byłej szkole podstawowej (będący wcześniej ruiną) i zakupiono niezbędne wyposażenie świetlicy (materiały edukacyjne, komputery, meble itd.).

W 2013 roku jako jedyna w Polsce organizacja pozarządowa została wybrana do programu Komisji Europejskiej „Młodzież w działaniu”. Osiągnięcia Stowarzyszenia Aktywni były zaprezentowane podczas spotkania zorganizowanego w miejscowości Krupanj w Serbii w październiku 2013 roku. Inicjatywa została sfinansowana w ramach Programu Komisji Europejskiej „Młodzież w działaniu”. W wydarzeniu brały udział organizacje pozarządowe, **Polskę reprezentowało Stowarzyszenie Aktywni**.

W 2014 roku pozyskano dotację na projekt „**Ogólnopolski Bieg Uliczny w Sadku 2014**” promujący zdrowy tryb życia, sport, rodzinne spędzanie wolnego czasu oraz walory turystyczne naszego regionu. Projekt uzyskał dofinansowanie ze środków Programu Operacyjnego Rozwój Obszarów Wiejskich 2007-2013.

W 2014 roku pozyskano także dotację na projekt pt.: „**Promocja obszaru LGD poprzez wydanie serii folderów widokówek**”, w ramach projektu wydaliśmy serię 4 tysięcy widokówek promujących Gminę Jastrząb i cały powiat szydłowiecki. Projekt uzyskał dofinansowanie ze środków Programu Operacyjnego Rozwój Obszarów Wiejskich 2007-2013.

W 2013 r. i 2014 r. zrealizowano dwie edycje **pierwszego w Polsce innowacyjnego projektu** skierowanego do wspólnot gruntowych pt. „**Inkubujemy Wspólnoty Gruntowe**”, jest **jedyną organizacją w Polsce** działającą na rzecz wspólnot gruntowych. W ramach szkoleń i doradztwa pomogło ponad 25 wspólnotom; łącznie ponad 100 osobom z całego Mazowsza. Projekty otrzymały dofinansowanie ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. W obu projektach prowadzono szkolenia i doradztwo dla wspólnot gruntowych, wykorzystując naszą wiedzę i doświadczenie uzyskane na rzecz pracy dla wspólnoty gruntowej wsi Gąsawy Rządowe. W 2014 roku dzięki staraniom stowarzyszenia doprowadzono do zbudowania wiaty na stacji PKP Szydłowiec.

Stowarzyszenie wspiera działalność Zespołu folklorystycznego „Gąsawianki”. Członkowie zespołu stanowią fundament Stowarzyszenia. Dlatego przygotowano projekt pt. **Podtrzymywanie tradycji ludowych oraz ożywienie i zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu Ziemi Radomskiej**”, w ramach którego zakupiono stroje ludowe dla zespołu. Zespół działa już ponad 45 lat i osiągnął wiele sukcesów np. podczas „Kuznic Koneckich” w Sielpi. Bez zaangażowania członków Zespołu wiele inicjatyw Stowarzyszenia nie mogłoby być zrealizowane.

Zespół folklorystyczny „Gąsawianki”.

Na początkach lat sześćdziesiątych w Gąsawach Rządowych zawiązało się „Kółko Rolnicze” którym kierownikiem był Adolf Wątyły. We wrześniu 1967 roku powstało „Koło Gospodyń Wiejskich. Panie należące do niego były rozśpiewane i już wtedy powstał „Zespół Śpiewaczy” który uczestniczył w uroczystościach ludowych.

Źródło własne

W 1975 r. Koło Gospodyń Wiejskich liczyło 27 członkiń, a przewodnicząca tego koła i Zespołu została pani Zofia Majstra, która prężnie kontynuowała jednocześnie swoją działalność artystyczną. Od 1980 r. Zespołem kierowała pani Janina Głuch. Ilość członkiń zmalała do 12 osób, ze względu na wiek i zmianę miejsca zamieszkania ale w dalszym ciągu wyjeżdżały na „Przeeglądy Zespołów Ludowych” Przysucha, Iłża, Radom, Szydłowiec, oraz na spotkania z różnych okazji Skarżysko Książęce, Jastrząb, Wierzbica, Radom, zdobywając nagrody i wyróżnienia.

W 1995 roku zespół zmienił nazwę na „Zespół Śpiewaczy Gąsawianki”, uczestnicząc na różnego rodzaju przeglądach otrzymywały nagrody pieniężne, dyplomy i wyróżnienia. Od stycznia 2002r. kierownikiem zespołu została pani Helena Motyka nie przestając na swej działalności zespół „Gąsawianki”

Źródło własne

wyjeżdża corocznie na przeglądy do Przysuchy, Iłży na obrzędy ludowe. W 2007r. „Gąsawianki” brały udział w wyjeździe na Litwę do polskich Szkół w Starej Wilejce zwiedzając Wilno. Prezentowały region Szydłowca w Opinogórze, Opocznie, Gielniowie, Mirowie, Chlewiskach, Jastrzębiu. Obecnie zespół liczy 8 osób, a nestorką zespołu jest Bogusława Minda, która jest od samego początku założenia zespołu. Co roku robią palmę na konkurs do Szydłowca oraz pieką babę Wielkanocną na konkurs.

Zespół obchodził 45 lecie na którym były zaproszone zespoły śpiewacze: Wolanki, Mirowianki, Zaborowianki, Grzybowianki oraz osoby z Urzędu Marszałkowskiego z Radomia Adolf Krzemiński, Stefan Rosiński, Wójt Gminy Jastrząb oraz Starosta Szydłowiecki.

Stowarzyszenie Zespołu Folklorystycznego „Wolanki”. Zespół Folklorystyczny Wolanki z Woli Lipienieckiej Małej powstał 10 stycznia 2009 roku z inicjatywy kierowniczk

Źródło własne

dzeciaków jednakowych spódniczkach. Pani kierownik uwiła dla wszystkich dziewczynek jednakowe wianuszki na głowę, w których pięknie się prezentowały. Nie było też muzykanta, aby mógł im akompaniować, ale po pewnym czasie pozyskały akordeonistę. Śpiewają stare zapamiętane przez wszystkich pieśni, a także piszą własne słowa i dodają melodie na daną okoliczność. Zespół prezentował się na Niedzieli Palmowej Szydłowcu, brał udział w konkursach wielkanocnych, Dniach Kolbergowskich w Przysusze, Biesiadzie Gawędziarzy w Zwoleniu, Przeglądzie Pieśni Religijnej w Zakrzewie, Wojewódzkim Przeglądzie Zwyczajów i Obrzędów Ludowych w Zaborowiu, dożynkach gminnych w Jastrzębiu,

zespołu pani Henryki Chęcińskiej. Początki nie były łatwe, ponieważ nie było osób chętnych do śpiewania, dlatego w skład zespołu z zapałem udało się zachęcić młodzież szkolną. Skład zespołu liczył 4 osoby dorosłe i 15 osób młodzieży szkolnej.

Wolanki zaczynały od 0 , nie było strojów, ale starały się prezentować w uszytych przez mamy

dzeciaków jednakowych spódniczkach. Pani kierownik uwiła dla wszystkich dziewczynek jednakowe wianuszki na głowę, w których pięknie się prezentowały. Nie było też muzykanta, aby mógł im akompaniować, ale po pewnym czasie pozyskały akordeonistę. Śpiewają stare zapamiętane przez wszystkich pieśni, a także piszą własne słowa i dodają melodie na daną okoliczność. Zespół prezentował się na Niedzieli Palmowej Szydłowcu, brał udział w konkursach wielkanocnych, Dniach Kolbergowskich w Przysusze, Biesiadzie Gawędziarzy w Zwoleniu, Przeglądzie Pieśni Religijnej w Zakrzewie, Wojewódzkim Przeglądzie Zwyczajów i Obrzędów Ludowych w Zaborowiu, dożynkach gminnych w Jastrzębiu,

Źródło własne

Sadku, dożynkach powiatowych w Mirowie i Chlewiskach prezentując własnoręcznie uwite wieńce dożynkowe. Festynach rodzinnych, dniach strażaka, dziecka, kobiet, matki i innych okolicznościowych. Prezentowały również swoje pastorałki i kolędy na zamku w Szydłowcu, w przedszkolu Kacperek w Woli Lipienieckiej Dużej, na spotkaniu integracyjnym na pierwszej rocznicy powstania Zespołu Wolanki w remizie OSP Wola Lipieniecka. Po roku otrzymały 8 kompletów strojów ludowych od Urzędu Gminy z Programu Integracji Społecznej. Obecnie zespół liczy 12 osób dorosłych, w tym 9 pań i 3 muzykantów, nie ma już młodzieży. Zajęli I miejsce w konkursie na Babkę Wielkanocną, oraz II miejsce w konkursie na Najładniejszą Palmę Dużą, III miejsce za występ Zespołu na dniach Kolbergowskich w Przysusze. Członkini zespołu Wiesława Bochniak została laureatką na biesiadzie gawędziarzy w Zwoleniu.

Stowarzyszenie Rozwój Wsi Lipienice Górne i Nowy Dwór.

Rok powstania: 2014 -Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych

Celem działania stowarzyszenia jest:

- 1)Wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi Lipienice Górne i Nowy Dwór w Gminie Jastrzęb
- 2) Integracja mieszkańców wsi, przeciwdziałanie bezradności i wykluczeniu społecznemu
- 3) Wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym.

Stowarzyszenie Wspólne Dobro Gminy Jastrzęb.

Misją Stowarzyszenia jest działalność na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i wspólnot społeczności lokalnych oraz na rzecz ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego.

Cele stowarzyszenia:

1. Aktywizacja społeczności lokalnych do świadomego udziału w procesie rozwoju i ochrony obszarów wiejskich;
2. Popularyzacja wiedzy z dziedziny ekologii, ochrony przyrody i środowiska;
3. Propagowanie i wspieranie każdej formy aktywności społecznej w dziedzinie ekologii, edukacji, kultury i sztuki, sportu i turystyki, rękodzieła i twórczości ludowej, produkcji zdrowej żywności;
4. Opiniowanie oraz podejmowanie działań informacyjnych, administracyjnych i prawnych oraz na rzecz konsultacji społecznych w zakresie wszelkich inwestycji i przedsięwzięć oddziałujących na środowisko naturalne;
5. Organizowanie przedsięwzięć z zakresu ekologii, edukacji, kultury i sztuki, sportu i turystyki, twórczości ludowej, w tym: spotkań, szkoleń, zajęć, prelekcji, festynów, obozów i kolonii;
6. Podejmowanie w ramach obowiązujących przepisów wszelkich przedsięwzięć związanych z rozwojem wsi;
7. Wydawanie materiałów edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych;
8. Wymiana informacji oraz współpraca z organizacjami, instytucjami i podmiotami mającymi zbieżne cele statutowe.

„Stowarzyszenie Jedność” w Nowym Dworze.

Stowarzyszenie powstało po przekształceniu się Społecznego Komitetu Protestacyjnego w Nowym Dworze, gmina Jastrząb. Siedziba stowarzyszenia jest miejscowość Nowy Dwór.

Celem Stowarzyszenia jest:

- ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu,
- działanie na rzecz mieszkańców miejscowości Nowy Dwór,
- popularyzowanie wiedzy z dziedziny ekologii i środowiska wśród społeczeństwa,
- tworzenie płaszczyzny wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy osobami i instytucjami zainteresowanymi

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

- organizowanie spotkań, prelekcji oraz innych imprez,
- współpracę z wszelkimi osobami i instytucjami o podobnych celach działania,
- występowanie z wnioskami i opiniami do właściwych organów administracji,
- wspieranie działań zmierzających do promowania miejscowości Nowy Dwór,
- inne działania realizujące cele statutowe.

7. Infrastruktura techniczna

7.1 Drogownictwo i komunikacja

Na terenie gminy Jastrząb występują drogi publiczne:

- droga krajowa 7, oraz nowo budowana droga ekspresowa S7 Obwodnica Radomia – granica województwa mazowieckiego z województwem świętokrzyskim.
- droga wojewódzka nr 727 relacji Klwów-Przysucha-Szydłowiec-Wierzbica na terenie Gminy o długości 8,707 km, administrowana przez Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie,
- Gminy o długości 8,707 km, administrowana przez Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie,
- drogi powiatowe o nr: 4012W, 4013W, 4014W, 4015W o łącznej długości ok. 16 km, administrowane przez Zarząd Dróg Powiatowych w Szydłowcu,
- drogi gminne o łącznej długości 69 km, o nawierzchni utwardzonej i bitumicznej ok. 35 km, administrowane przez władze gminy,

Wykaz dróg gminnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31 Lokalizacja dróg na terenie Gminy Jastrząb

Numer drogi	Lokalizacja drogi
400201W	Wola Lipieniecka Mała - Lipienice
400202W	Kuźnia-Wola Lipieniecka
400203W	Kuźnia – Lipienice – gr. Gminy Jastrząb (Mirówek)
400204W	(Świerczek) – gr. Gminy Jastrząb – Orłów
400205W	Orłów – Śmiłów – Gąsawy Plebańskie
400206W	Lipienice – Nowy Dwór – Mirówek (gr. Gminy Jastrząb)
400207W	Orłów – Gąsawy Plebańskie
400208W	Nowy Dwór – Gąsawy Rządowe
400209W	Gąsawy Plebańskie – gr. Gminy Jastrząb (Bieszków)
400210W	Lipienice – Wola Lipieniecka Duża
400211W	Gąsawy Niwy – gr. Gminy Jastrząb (Bieszków D)
400212W	(Kolonja Chustki) – gr. Gminy Jastrząb – Jastrząb
400213W	Stacja PKP Szydłowiec – kol. Lipienice – gr. Gminy Jastrząb – Zdziechów
400214W	Jastrząb – Gąsawy Plebańskie
400215W	(Chustki) – gr. Gminy Jastrząb – Kolonia Lipienice

Strategia Rozwoju Gminy Jastrzęb na lata 2015 - 2025

400216W	Lipienice – Kuźnia
400217W	Wola Lipienicka Duża – Wola Lipienicka Mała
400218W	Gąsawy Rządowe – Gąsawy Niwy – gr. Gminy Jastrzęb (Kierz)
400219W	(Śniadków) –gr. Gminy Jastrzęb – Kolonia Kuźnia – gr. Gminy Jastrzęb
400220W	Droga przez wieś Kolonia Orłów
400221W	Gąsawy Plebańskie – Bukownica
400222W	Jastrzęb ul. Boczna
400223W	Jastrzęb ul. Zielona
400224W	Jastrzęb Partyzantów
400225W	Jastrzęb Mickiewicza
400226W	Jastrzęb ul. Krótka

Na terenie gminy Jastrzęb znajdują się również drogi lokalne i wewnętrzne, nie należące do kategorii dróg publicznych. Są to drogi na osiedlach mieszkaniowych, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, do obiektów użytkowanych przez lokalnych przedsiębiorców oraz drogi przy których istnieje zabudowa mieszkaniowa, które pełnią rolę dojazdową do dróg publicznych. Drogi te często posiadają nawierzchnie gruntową, nieutwardzoną i wymagają koniecznej modernizacji. Przykładem tego rodzaju dróg są: ulica Czerwienica w Jastrzębiu, droga w Nowym Dworze (Ogrody od nr 1 do budynku remizy OSP), w Lipienicach Górnych (dz. nr 718 od drogi gminnej dz. nr 102 w Nowym Dworze) w Kolonii Kuźni (P. Knop), w Lipienicach Dolnych, w Gąsawach Rządowych Niwach, w Gąsawach Rządowych, w Gąsawach Plebańskich, w Orłowie, w Woli Lipienieckiej Małej i Dużej, w Kuźni oraz w miejscowości Jastrzęb.

Na terenie gminy Jastrzęb są połączenia autobusowe prowadzone przez prywatne przedsiębiorstwa. W omawianej gminie dzieci dowożone są transportem gminnym – jest to zadanie własne samorządu terytorialnego.

Przez teren gminy Jastrzęb przebiega linia kolejowa Nr 8 relacji Warszawa – Kraków. Stacje kolejowe są w następujących miejscowościach:

- Jastrzęb,
- Gąsawy Plebańskie,
- Gąsawy Rządowe – stacja Szydłowiec,

Mieszkańcy Gminy głównie korzystają z własnych samochodów, gdyż jest to środek transportu najbardziej komfortowy z punktu widzenia indywidualnych potrzeb.

Obecnie nie planuje się rozwoju transportu publicznego, gdyż jest on wystarczający. Zwiększenie taboru może być potrzebne w przypadku, gdy nastąpi wzrost liczby mieszkańców.

7.2 Zaopatrzenie w media

- Gospodarka wodna

Gmina Jastrząb jest w 100% zwodociagowana. Długość czynnej sieci rozdzielczej wynosi 52 km, która jest ujmowana z ujęć wód podziemnych. Jest on obsługiwany przez 4 ujęcia wód w następujących miejscowościach: Jastrząb, Lipienice Górne, Wola Lipieniecka Duża i Śmiłów.

Ujęcie Jastrząb obsługuje miejscowości Jastrząb, Lipienice, Kolonia Kuźnia. Ujęcie bazuje na dwóch studniach: zasadniczej o głębokości 52 m i awaryjnej o głębokości 51m, o zasobach eksploatacyjnych 40,5 m³/h oraz 50,0 m³/h. Ujęcie posiada strefę ochrony bezpośredniej.

Ujęcie Lipienice Górne obsługuje miejscowości Lipienice Górne, Lipienice Dolne, Nowy Dwór. Posiada dwie studnie o głębokości 100 m i awaryjnej o głębokości 102 m o zasobach eksploatacyjnych 69,0 m³/h oraz 28,5 m³/h. Ujęcie posiada strefę ochrony bezpośredniej.

Ujęcie Wola Lipieniecka Duża obsługuje miejscowości Wola Lipieniecka Duża, Wola Lipieniecka Mała, Kuźnia. Posiada dwie studnie o głębokości 114 m i awaryjnej o głębokości 54 m, o zasobach eksploatacyjnych 72,0 m³/h i 54,0 m³/h.

Ujęcie Śmiłów obsługuje miejscowości Śmiłów, Orłów, Gąsawy Rządowe Kurkoć, Gąsawy Plebańskie. Ujęcie bazuje na dwóch studniach: zasadniczej i awaryjnej o głębokości 50m, o zasobach eksploatacyjnych odpowiednio 55,0 m³/h oraz 50,0 m³/h. Ujęcie posiada strefę ochrony bezpośredniej.

- Gospodarka ściekowa

Gmina Jastrząb nie posiada sieci kanalizacyjnej. Ścieki gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach i okresowo wywożone do oczyszczalni ścieków komunalnych zlokalizowanej poza obszarem gminy.

Władza samorządu Gminy Jastrząb planują rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie całej gminy.

- Sieć gazowa

Gmina Jastrząb należy do obszarów niezgazyfikowanych województwa mazowieckiego, jest poza zasięgiem istniejącej sieci gazociągów wysokociśnieniowych. Obecnie do celów bytowych (głównie do przygotowywania posiłków) używa się gaz ciekły propan-butan. Sieć dystrybucji gazu, w postaci punktów wymiany butli, obejmuje wszystkie sołectwa.

- Sieć ciepła

Na terenie gminy Jastrząb nie ma zorganizowanej gospodarki w zakresie zaopatrzenia i pokrycia potrzeb ciepłych, działają jedynie indywidualne instalacje grzewcze budynków mieszkalnych, instytucji użyteczności publicznej, podmiotów handlowych i usługowych oraz wytwarzające ciepło na własne potrzeby.

Instalacje na węgiel i miał posiada Publiczna Szkoła Podstawowa w Gąsawach Rządowych wraz z mieszkaniami służbowymi oraz Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Jastrzębiu. Instalację na ekogroszek posiada Ośrodek Zdrowia w Gąsawach Rządowych. W ogrzewanie olejowe wyposażone są: Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Lipienieckiej Dużej, Zespół Szkół Publicznych w Jastrzębiu oraz Publiczna Szkoła Podstawowa w Nowym Dworze prowadzona przez osobę fizyczną. Szkoła Podstawowa Specjalna w Śmiłowie posiada ogrzewanie gazowe.

- Sieć energetyczna

Powiązania systemowe stacji 220/110/30kV Rożki.

Gmina Jastrząb jest w 100% zelektryfikowana. Przez teren gminy Jastrząb przebiegają dwie linie wysokiego o napięciu 110KV: powiązanie systemowe relacji stacja 220/110/30kV Rożki – stacja 400/220/110kV Ostrowiec Systemowa oraz powiązanie systemowe relacji stacja Rożki – GPZ Szydłowiec – GPZ Skarżysko Północ, których zarządcą jest Rejon Energetyczny Najwyższych Napięć w Radomiu. Dostawa Energii elektrycznej dla odbiorców odbywa się za pośrednictwem linii średniego oraz niskiego napięcia zasilanych z GPZ zlokalizowanych na terenie. Operatorem systemu dystrybucyjnego jest PGE Dystrybucja S.A. Zakład Energetyczny w Skarżysku Kamiennej.

Po analizie sieci energetycznej wnioskuje się, iż obecny stan zaspakaja zapotrzebowanie na energię elektryczną na terenie Gminy Jastrząb. W związku z tym nie planuje się rozbudowy sieci, jedynie jej utrzymanie i bieżącą modernizację linii przesyłowych.

W celu poprawy efektywności energetycznej jak również wygenerowanie wysokich oszczędności środków pieniężnych w budżecie gminy przy jednoczesnej poprawie jakości oświetlenia dróg rozpoczęto wymianę starych, rtęciowych lamp często o dużej mocy na oprawy ledowe. Na obszarze Gminy Jastrząb znajduje się 636 lamp oświetlenia ulicznego w tym 270 lamp ledowych zamontowanych w roku 2014-2015. Docelowo Gmina planuje przejść całkowicie na oświetlenie typu led, gdyż jest ono bardziej oszczędne oraz przyjazne dla środowiska.

7.3 Gospodarka odpadami

Jednym z podstawowych celów nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, który obowiązuje od 1 lipca 2013 r. jest osiągnięcie odpowiednich poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska oraz zwiększenie poziomu recyklingu i odzysku odpadów zebranych selektywnie.

Dotychczas większość produkowanych śmieci trafiała na składowiska. Dzięki zmianie w prawie odpadowym wynikającym m.in. z obecności Polski w Unii Europejskiej, będziemy dążyć do minimalizacji ilości odpadów unieszkodliwianych w taki sposób i zwiększania odzysku i recyklingu śmieci.

Poziomy recyklingu, jakie muszą osiągnąć gminy w odniesieniu do poszczególnych rodzajów odpadów określone zostały w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z zapisami art. 3b tej ustawy gminy są zobowiązane do osiągnięcia do dnia 31 grudnia 2020 r. :

- poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości, co najmniej **50% wagowo**;
- poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości, co najmniej **70% wagowo**.

Do poziomów określonych w ustawie gminy będą **dochodziły stopniowo**, osiągając w kolejnych latach wartości założone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

Zgodnie z załącznikiem do powyższego rozporządzenia dla kolejnych lat określone zostały następujące poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami:

Tabela 32 Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia [%]

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło	10	12	14	16	18	20	30	40	50
Poziom osiągnięty przez Gminę Jastrząb	1,35%	16,53%	35,12%						

*wg danych Urzędu Gminy Jastrząb

Z powyższego zestawienia wynika, że w 2014 r. Gmina Jastrząb osiągnęła poziom **35,12 %**, przy minimalnym poziomie na 2014r., który wynosił 14%.

Tabela 33 Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami [%]

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe	30	36	38	40	42	45	50	60	70
Poziom osiągnięty przez Gminę Jastrząb	Nie ustalono	Nie ustalono	Nie ustalono						

*wg danych Urzędu Gminy Jastrząb

Z powyższego zestawienia wynika, że w 2014 r. Gmina Jastrząb nie ustalono osiągnięcia poziom przy minimalnym poziomie na 2014 r., który wynosił 38%.

Zgodnie z art. 3c wyżej cytowanej ustawy obowiązkiem gmin jest również ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:

- do dnia 16 lipca 2013 r. - do nie więcej niż **50% wagowo** całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- do dnia 16 lipca 2020 r. - do nie więcej niż **35% wagowo** całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania - w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Poziomy do osiągnięcia w poszczególnych latach, a także sposoby ich obliczania zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów.

Tabela 34 Poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	16 lipca 2020
Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. [%]	75	50	50	50	45	45	40	40	35
Poziom osiągnięty przez Gminę Jastrzęb	28,70%	30,33 %	55,53 %						

*wg danych Urzędu Gminy Jastrzęb

Z powyższego zestawienia wynika, że w 2014 r. Gmina Jastrzęb osiągnęła poziom **55,53%** ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania przy **dopuszczalnym** maksymalnym poziomie **50%**.

W roku 2012 z ternu Gminy Jastrzęb odebrani i przekazano do dalszego zagospodarowania 265,97 Mg odpadów komunalnych w tym 209,80 Mg odpadów zmieszanych oraz 56,17 Mg odpadów zbieranych w sposób selektywny.

W roku 2013 z ternu gminy Jastrzęb odebrani i przekazano do dalszego zagospodarowania 404,24 Mg odpadów komunalnych w tym 272,68 Mg odpadów zmieszanych oraz 131,56 Mg odpadów zbieranych w sposób selektywny.

W roku 2014 z ternu gminy Jastrzęb odebrani i przekazano do dalszego zagospodarowania 856,70 Mg odpadów komunalnych w tym 582,26 Mg odpadów zmieszanych oraz 274,42 Mg odpadów zbieranych w sposób selektywny.

Gmina Jastrzęb planuje w 2016 roku utworzyć punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych tj. PSZOK, do którego będzie można przekazywać odpady zielone z pielęgnacji nieruchomości, ogródków i trawników, odpady wielkogabarytowe typu meble, sprzęt AGD, zużyte opony, gruz z remontów oraz rozbiórkowy, zużyty sprzęt elektryczny oraz elektroniczny, odpady niebezpiecznej powstające w gospodarstwach domowych w strumieniu odpadów komunalnych, przeterminowane leki i inne.

Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 - 2025

Utworzenie PSZOK-u zwiększy efektywność segregowania odpadów komunalnych i osiągnięcia właściwych poziomów wynikających z powyższych ustaw.

Głównym celem opracowania *Programu usuwania azbestu z terenu gminy Jastrząb* jest zaplanowanie usunięcia wyrobów azbestowych z terenu gminy i ich bezpieczne unieszkodliwienie. W trakcie inwentaryzacji pokryć dachowych wykonanych z płyt azbestowo-cementowych na terenie gminy Jastrząb pozyskano informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie gminy. Na podstawie uzyskanych wyników inwentaryzacji można stwierdzić, iż na terenie gminy znajduje się 304.757 m² płyt azbestowo-cementowych, co po przeliczeniu daje 3.962 Mg.

Odpady azbestowe z terenu gminy Jastrząb mogą być przyjmowane na nowym składowisku w Rachocinie, będącym własnością Urzędu Miejskiego w Sierpcu, a zarządzanym przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Sierpcu, a także na pozostałych składowiskach w Polsce. Proces usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być zakończony do końca 2032 roku. Przyjęto harmonogram zgodny z *Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*.

Na podstawie wyników inwentaryzacji płyt azbestowo-cementowych wykorzystywanych w budownictwie przyjęto, iż w etapie I w latach 2010-2012 powinno zostać unieszkodliwione 30 477 m² (395 Mg) odpadów azbestowych, w etapie II w latach 2013-2022 – 137 140 m² (1.783 Mg), w etapie III w latach 2023-2032 – także 137 140 m² (1.783 Mg).

Szacunkowe koszty usunięcia wyrobów zawierających azbest (łącznie z zakupem i montażem nowych pokryć dachowych) wynoszą ok. 26,8 mln zł, w tym w pierwszym okresie, tj. do 2012 roku – ok. 2,7 mln zł. Należy podkreślić, iż koszty zakupu i montażu nowych pokryć dachowych stanowią ponad 78% kosztów realizacji *Programu*. Przewiduje się, że koszty te będą pokrywane głównie przez właścicieli obiektów. Możliwe jest również wykorzystanie źródeł zewnętrznych finansowania części działań, polegających na bezpiecznym usuwaniu wyrobów azbestowych, tj. środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, kredytów preferencyjnych oferowanych przez BOŚ i BGŻ.

W latach 2014 – 2015 usunięto i zagospodarowano 160,00 Mg eternitu zawierającego azbest z terenu gminy Jastrząb.

Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 - 2025

Monitoring *Programu* będzie prowadzony w odniesieniu do poszczególnych budynków, co pozwoli na zaplanowanie i weryfikację działań związanych z terminami usuwania azbestu.

7.4 Infrastruktura budowlana

Na terenie Gminy Jastrząb występują budynki mieszkalne, handlowo-usługowe, przemysłowe oraz użyteczności publicznej.

W zagospodarowaniu przestrzennym gminy Jastrząb dominuje zabudowa ulicowa, prowadzona wzdłuż ciągów komunikacyjnych. W celu umożliwienia dalszego rozwoju mieszkalnictwa gmina przeznaczyła pod zabudowę jednorodzinną działkę o powierzchni 4,14 ha w miejscowości Jastrząb. Teren podzielono na 29 działek budowlanych z wytyczonymi drogami osiedlowymi. Dla powyższego zadania gmina opracowała Plan Zagospodarowania Przestrzennego na wyżej wymienione działki budowlane.

Ogółem na terenie gminy jest 1364 budynków mieszkalnych, najczęściej są to budynki zabudowy zagrodowej oraz jednorodzinnej w formie wolno stojącej i szeregowej. Mieszkania na terenie gminy znajdują się w posiadaniu osób prywatnych. Na terenie Gminy występują dwie wspólnoty, tj.: Klimek Nieruchomości Sp. Z o. o. Pl. Floriański 3, 26-110 Skarżysko-Kamienna oraz Wspólnota Mieszkaniowa Lipienice Górne 14a i 14b. Mieszkania zaopatrzone są w podstawową infrastrukturę techniczną: wodę, energię elektryczną, łącza telefoniczne. Ogrzewanie budynków bazuje na indywidualnych kotłowniach opalanych paliwem stałym. Nowe mieszkania realizowane są w ramach budownictwa indywidualnego i charakteryzują się wyższym standardem zamieszkania.

Do budynków gminnych, zgodnie z wykazem lokali komunalnych, należą:

- Urząd Gminy Jastrząb,
- Zespół Szkół Publicznych w Jastrzębiu,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Lipienieckiej,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Gąsawach Rządowych,
- Szkoła Podstawowa Specjalna w Śmiłowie,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Nowym Dworze,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Jastrzębiu,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Jastrzębiu,
- Ośrodek Zdrowia w Gąsawach Rządowych,
- Sklep Przemysłowy w Jastrzębiu,
- Punkt Apteczny w Jastrzębiu,
- Południowo Mazowiecki Bank Spółdzielczy-Jastrząb,
- Świetlica w Lipienicach Dolnych,
- Świetlica w Kolonii Kuźni,

- Budynek nad zalewem w Jastrzębiu,
- Budynek po byłej szkole w Gąsawach Plebańskich z planowanym przeznaczeniem na publiczne przedszkole integracyjne i żłobek.

Położenie Gminy Jastrzęb jest atrakcyjne. Gmina ma dogodne połączenie komunikacyjne z miastem powiatowym Szydłowcem. W związku z przyrostem liczby mieszkańców Gmina Jastrzęb powinna w swoich planach rozwojowych uwzględnić zwiększenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe, co w konsekwencji doprowadzi do rozwoju usług. Rozwój uzależniony będzie od zmian demograficznych i poprawy standardów zamieszkania oraz sytuacji ekonomicznej ludności i prowadzonej polityki Gminy. Ponadto na działania samorządu wpłynie krajowy system finansowania budownictwa.

7.5 Dostępność do Internetu i łączność telekomunikacyjna

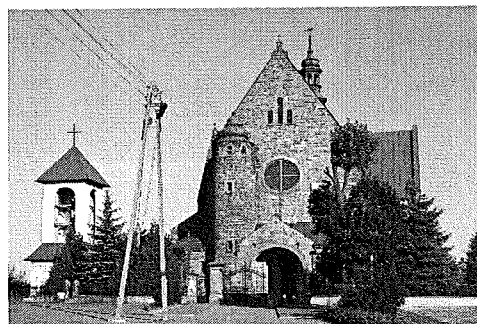
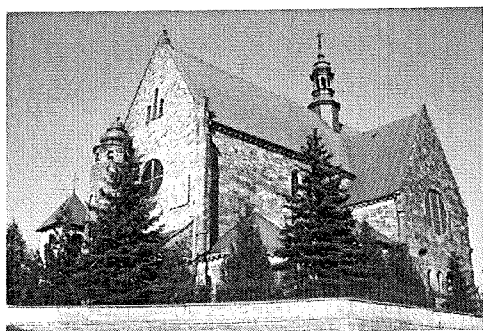
Celem gminy Jastrzęb jest dynamiczny rozwój społeczno – gospodarczy, którego nieodzownym elementem jest budowanie społeczeństwa informacyjnego. Większość mieszkańców posiada dostęp do sieci telefonicznej oraz do szerokopasmowego Internetu. Obecnie władze gminy planują doposażyć pracownie informatyczne placówek oświatowych w sprzęt informatyczny, programy i aplikacje wspomagające nauczanie dzieci i młodzież w szkołach. Rozwój społeczeństwa informacyjnego został zapewniony przez utworzenie Gminnego Centrum Informacji, które obecnie zostało przekształcone w Lokalne Centrum Kompetencji. Zapewni ono dostęp do szkoleń obejmujących wiedzę teoretyczną i praktyczną dotyczącą obsługi komputera, wykorzystania zasobów Internetu w rozwoju osobistym, zawodowym i komunikacji społecznej.

Kolejnym działaniem na rzecz rozwoju technologii informatycznych, będzie wdrażanie programów typu „e-gmina” („e-urząd”), a więc stwarzania możliwości elektronicznego obiegu dokumentów w administracji publicznej, czyli także umożliwiające mieszkańcom załatwianie części spraw urzędowych za pośrednictwem internetu.

8. Turystyka i rekreacja

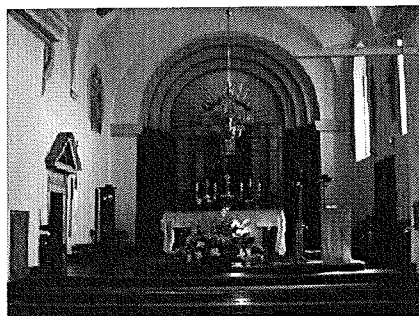
Gmina Jastrzęb posiada wiele zabytków, jednak najważniejszym i chyba najbardziej znanym jest kościół parafialny pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela w Jastrzębiu usytuowany na wzgórzu. Świątynia pochodzi z początku XX w., a wzniesiona została na miejscu poprzedniego kościoła. W roku 1434 bp Oleśnicki przeniósł parafię z Gąsaw do Jastrzębia, a w rok później poświęcił tu nowo wybudowany drewniany kościół, który spłonął w 1676 r. W następnym roku staraniem parafian i biskupa Trzebickiego na obecnym wzgórzu wybudowano mały kościół z kamienia. Kościół ten jednak uległ w 1820 r. częściowemu zniszczeniu i dopiero w 1862 r. został odrestaurowany dzięki staraniom ówczesnego proboszcza Ryłkowskiego. Niestety świątynia nie przetrwała do teraźniejszości. Po zniszczonej świątyni zachował się zrąb murów prezbiterium oraz zakrystia. W latach 1909 – 1928 wybudowany został obecny kościół wg projektu Jarosława Wojciechowskiego w stylu neoromańskim, który uznawany jest za lokalny ośrodek kultu religijnego ze względu na znajdujący się w nim cudowny obraz Matki Bożej Bolesnej pochodzący z XVI – XVII w. a przeniesiony do Jastrzębia z parafii w Gąsawach. Murowana chrzcielnica w kościele będąca darem od Pawła Tomczyka i parafian pochodzi z 1897 r.

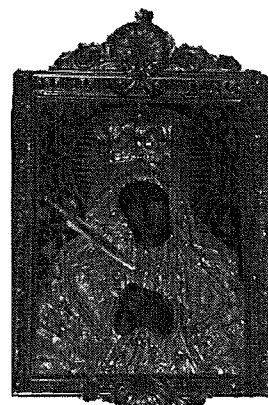
Kościół parafialny pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela w Jastrzębiu usytuowany na wzgórzu. Świątynia pochodzi z początku XX w

Ołtarz w Jastrzębiu

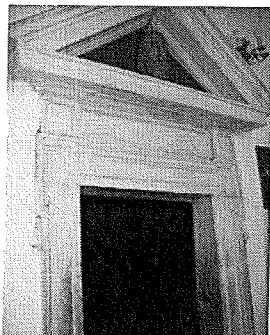
Wnętrze Kościoła

Cudowny Obraz Matki Bożej

Na uwagę zasługuje także kamienny portal z ozdobnymi żelaznymi drzwiami w prezbiterium oraz rzeźba przedstawiająca głowę św. Jana Chrzciciela oraz epitafium Anny Dadzibosonki herbu Pobóg z rymowana staropolską inskrypcją.

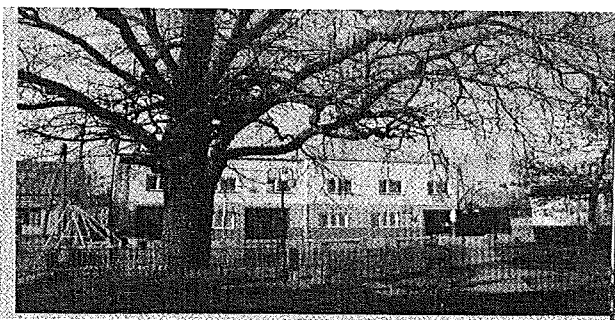

Kamienny portal z ozdobnymi drzwiami i rzeźbą głową św. Jana Chrzciciela w tympanonie (pamiątka z dawnego kościoła)

Plaskorzeźba na jednym z nagrobków

Obok kościoła znajduje się cmentarz parafialny, na którym znaleźć można nagrobki pochodzące z drugiej połowy XIX w. (najstarszy odnaleziony nagrobek pochodzi z roku 1867 r.). Na cmentarzu na uwagę zasługują liczne nagrobki z miejscowego piaskowca, m.in. Edwarda Angiewicza, przemysłowca, ziemianina, sędziego pokoju miasta Szydłowca, który zmarł w 1923 r.

W centrum Jastrzębia, w parku rośnie dąb, który został zasadzony w 1928 r. czyli w dziesiątą rocznicę odzyskania niepodległości, a pod drzewem tablica upamiętniająca te wydarzenia.

Źródło: Przybyłowska - Hanusz J., Piwowarczyk I., Informator Turystyczny Lokalnej Grupy Działania „Na Piaskowcu”.

Nie można nie wspomnieć o Izbie Regionalnej, która istnieje w PSP Nowy Dwór od 1997r. Izba znajduje się na strychu szkoły, który zachwyca swoją wielkością i oryginalnością – grube belki, łamane poddasze, drewniane filary, bielone ściany. W izbie zgromadzono ponad 100 eksponatów – drewniane przedmioty codziennego użytku, żelazka, młódczerze, lampy naftowe, saganki, narzędzia pracy na roli, urządzenia przerobu lnu oraz elementy wystroju mieszkań. Eksponaty pochodzą z końca XIX wieku i wieku XX. Zostały

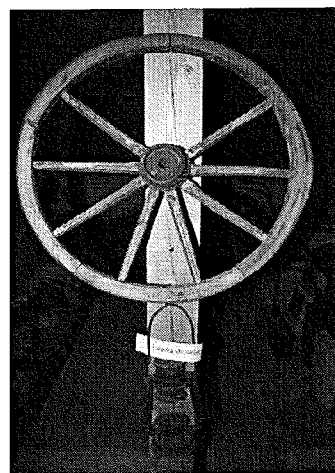
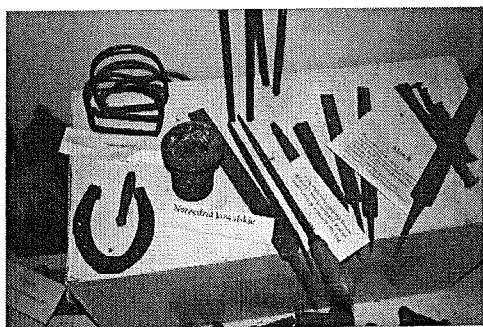

Strategia Rozwoju Gminy Jastrzęb na lata 2015 - 2025

one zebrane od mieszkańców okolicznych wiosek i znalazły godne miejsce, gdzie stały się pamiątkami świadczącymi o życiu przodków gminy Jastrzęb.

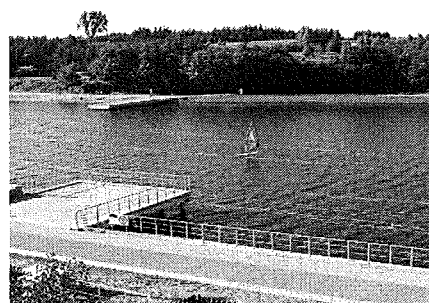
*Eksponaty w Izbie Regionalnej
w Nowym Dworze*

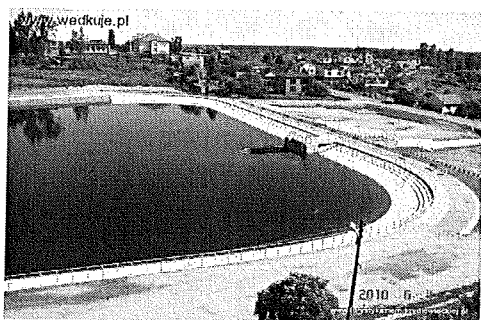

W Gminie Jastrzęb istnieją doskonałe warunki turystyczno- rekreacyjne. Miano największej atrakcji zasługuje zmodernizowany w 2010 r. zalew, który zwłaszcza w miesiącach letnich staje się atrakcją zarówno dla mieszkańców Gminy jak i gości z okolicznych miast i miejscowości. Zbiornik został wybudowany na rzece Śmiłowce i zajmuje powierzchnię 10 ha lustra wody. Na zalewie wybudowano dwa mola - widokowe i estradowe oraz kładkę dla pieszych. Teren wokół został zagospodarowany i wykorzystywany podczas wielu imprez. Obok zalewu można skorzystać z dwóch boisk do piłki plażowej oraz wypożyczalni kajaków. Najmłodszy mogą miło spędzić czas na placu zabaw tuż przy zalewie.

*Zalew w Jastrzębiu
w okresie letnim*

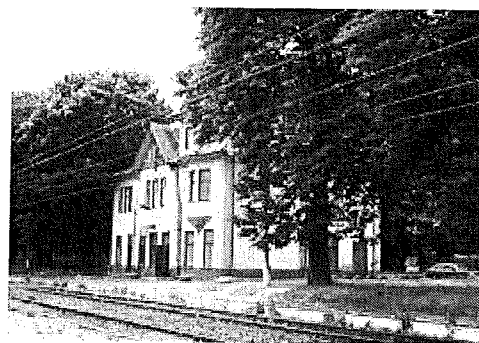

Zalew w Jastrzębiu

Na terenie Gminy Jastrzęb nie funkcjonują placówki bazy turystyczno – rekreacyjnej.

W Gminie Jastrzęb znajdują się również:

Dworzec PKP Jastrzęb

Kościół w Gąsawach

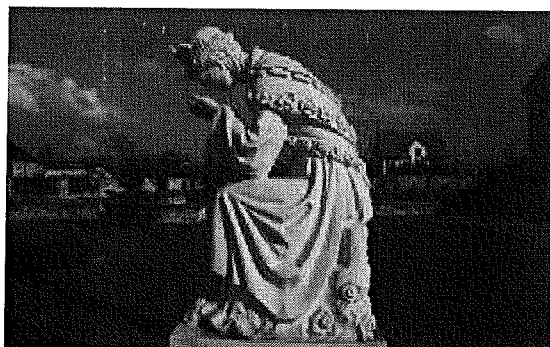

Figura Matki Boskiej Saletyńskiej przy kościele w Gąsawach zwana potocznie Matką Bożą Płaczącą koronowana 15 września 1996 r. w Dębowcu

9. Zarządzanie Gminą i sytuacja budżetowa

Finanse gminy stanowią o możliwościach jej rozwoju i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców. Stanowiąc też będą w przyszłości o możliwościach realizacji zamierzeń strategicznych. Oczywiście przy tych zamierzeniach należy również brać pod uwagę środki strukturalne z UE i krajowych programów. W 2014 roku dochody Gminy Jastrząb zamknęły się kwotą prawie 16 336 823,90 złotych. Gmina osiągnęła dochody własne w kwocie 495 843,06 złotych. W tym samym okresie wydatki ogółem Gminy opiewały na kwotę 15 522 906,20 złotych, zaś wydatki majątkowe na kwotę 337 966,72 złotych, które zostały przeznaczone na cele inwestycyjne. Średnio roczny łączny dochód gminy za 2014 rok w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniósł 3 115,33 zł.

Tabela 35 Dochody budżetu gminy w latach 2011-2014:

Źródło dochodów	2011	2012	2013	2014
Subwencja ogólna z budżetu	7 689 642	7 959 763	8 113 819	8 091 904
Dotacja celowa na zadania zlecone	2 284 665,91	2 378 707,39	2 354 612,90	2 646 060,54
Dotacja na dofinansowanie własnych zadań bieżących	688 228,57	626 038,31	668 671,17	801 895,77
Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich	204 386,54	107 292,60	143 840,78	401 572,42
Dotacja na dofinansowanie inwestycji (w tym z udziałem środków europejskich)	199 804,93	337 781,90	54 248,95	136 990,03
Dochody z majątku gminy	94 993	139 064	482 741,50	100 852
Podatki i opłaty	2 403 258,30	2 543 934,29	3 084 827,97	3 661 706,08
Pozostałe dochody własne	424 828,35	427 294,19	484 212,85	495 843,06
Razem	13 989 807,60	14 519 875,68	15 386 975,12	16 336 823,90

*wg danych Urzędu Gminy w Jastrzębiu

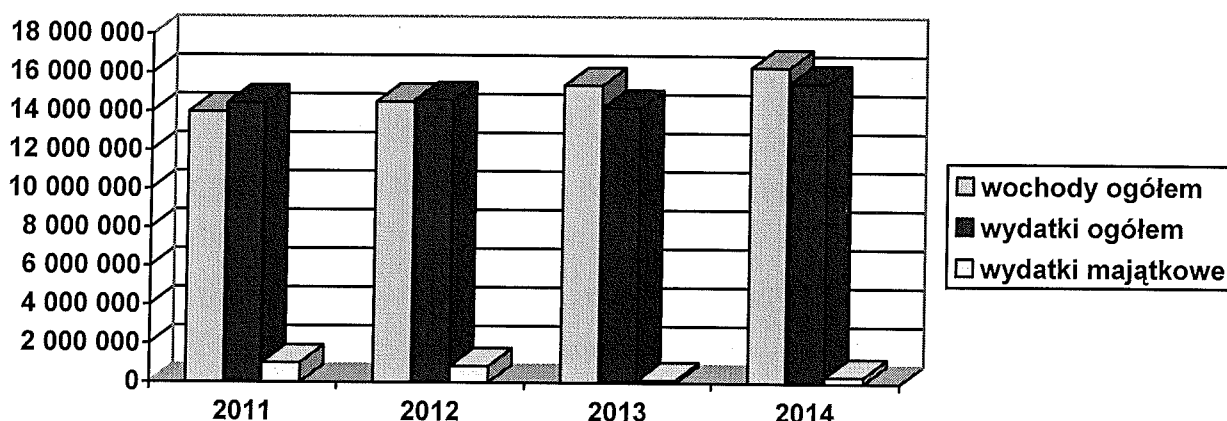
Tabela 36 Wydatki budżetu gminy:

Rodzaj wydatków	2011	2012	2013	2014
Wydatki ogółem	14 444 111,80	14 608 333,32	14 219 388,46	15 522 906,20
Wydatki majątkowe	1 010 221,86	849 450,11	140 022,46	337 966,72

*wg danych Urzędu Gminy w Jastrzębiu

Wykres 2 Dochody i wydatki budżetu Gminy Jastrzęb

Ważniejsze inwestycje i wydatki w zakresie infrastruktury społecznej przeprowadzone w gminie w ostatnich latach:

- budowa chodników: Jastrzęb, ul Jana Pawła II, ul. Plac Niepodległości, ul. Kościuszki, Krótka, Zielona, Konopnicka, Lipienice Górne (po obu stronach jezdni), Gąsawy Rządowe,
- boisko do piłki nożnej 50x90 w Jastrzębiu,
- budowa stadionu w Jastrzębiu (boisko do piłki nożnej 64 X 100),
- modernizacja oświetlenia ulicznego w Lipienicach Dolnych i Górnych, Jastrzęb, Gąsawy Rządowe Niwy, Gąsawy Rządowe (częściowo), Gąsawy plebańskie (częściowo), Kuźnia Kolonia, Kuźnia.
- Wymiana stolarki okiennej w PSP w Gąsawach Rządowych i w Woli Lipienieckiej Dużej
- modernizacja systemu grzewczego w budynku Urzędu Gminy w Jastrzębiu,
- modernizacja kotłowni i c.o. w budynku PSP w Śmiłowie,
- modernizacja parku w Jastrzębiu,
- budowa trzech parkingów w centrum Jastrzębia,
- budowa trzech przystanków PKS (Śmiłów, Lipienice Dolne, Lipienice Górne PKP)
- powstanie Lokalnego Centrum Kompetencji,
- budowa dróg gminnych:
 - Gąsawy Plebańskie- Bieszków
 - Gąsawy Rządowe Niwy – Kierz Niedźwiedzi,
 - Orłów
 - Wola Lipieniecka Duża
 - Lipienice Dolne – Wola Lipieniecka Mała,
 - Gąsawy Rządowe – do cmentarza,

10. Analiza SWOT

Dokonując diagnozy obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Jastrząb starano się wyeksponować jej najważniejsze mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia rozwojowe. Syntetyczną analizę mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń poddano wartościowaniu i przedstawia się następująco:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. położenie. Bliskość dużych miast 2. Podstawowa infrastruktura techniczna (woda.) 3. Bardzo dobre położenie komunikacyjne i infrastruktura drogowa 4. Dynamiczne podejście władz gminy do rozwoju gminy 5. Wyszkolona kadra pedagogiczna 6. Inwestycje w infrastrukturę oświatową (gimnazjum, szkoły podstawowe, świetlice) 7. Walory przyrodniczo-krajobrazowe 8. Wolne tereny pod budownictwo, przedsiębiorczość 9. Współpraca środowiska lokalnego, władz, stowarzyszeń, szkół 10. Zapewniona opieka szkolna, dydaktyczna 11. Podstawowa baza sportowa 12. Istniejące zasoby siły roboczej, w tym potencjał osób w wieku produkcyjnym 13. Aktywność organizacji pozarządowych 14. Zasoby dziedzictwa kulturowego 15. Zasoby surowców 16. Bogate tradycje 17. Infrastruktura sportowa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duże bezrobocie 2. Niedostateczne zapewnienia bezpieczeństwa pieszych – niewystarczająca liczba chodników 3. Niewystarczająca opieka zdrowotna 4. Niski poziom przedsiębiorczości, 5. Emigracja 6. „Słomiany zapal”, bierność mieszkańców 7. Niż demograficzny 8. Starzejące się społeczeństwo 9. Brak infrastruktury w zakresie półstacjonarnej opieki i pomocy dla osób starszych, niepełnosprawnych 10. Mało urozmaicona oferta zajęć dla dzieci/młodzieży 11. Niedostateczne wyposażenie w infrastrukturę dydaktyczną 12. Niskie środki działania w zakresie edukacji, kultury i sportu 13. Żądaniowość, krytykanctwo 14. Niskie dochody własne gminy 15. Niskie zaangażowanie dzieci/młodzieży 16. Niskie zainteresowanie terenami inwestycyjnymi dla przedsiębiorczości

<ul style="list-style-type: none"> 18. Wzrost aktywności obywatelskiej, społecznej, przywiązanie do miejsca zamieszkania 19. zdrowa woda źródłana np. w Bukownicy 20. Bogate złoża piasku 21. Złoża kamienia – piaskowca białego 22. Przebieg linii kolejowej i przebieg nowej drogi krajowej ekspresowej S7 (budowa będzie zakończona w 2017 r.) 23. Zbiornik wodny w Jastrzębiu – zalew 	<ul style="list-style-type: none"> 17. Niekorzystna struktura gospodarstw rolnych 18. Niedostateczne oznakowanie drogowe 19. Niskie wykorzystanie potencjału turystycznego, przyrodniczo – krajobrazowego 20. Rozpad więzi społecznych, rodzinnych 21. Mało przemyślana urbanizacja gmin 22. Brak publicznego przedszkola 23. Brak opieki dla dzieci do lat 3 lat 24. Słaby dostęp do Internetu 25. Brak infrastruktury wokół zalewu 26. Brak oczyszczalni ścieków 27. Zły stan dróg
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> 1. Środki finansowe UE, pozabudżetowe gminy – możliwość korzystania z nich 2. Aktywność gospodarcza 3. Wykorzystanie przebiegu drogi wojewódzkiej i krajowej 4. Wykorzystanie położenia 5. Wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości wykorzystania potencjału i zasobów gminy 6. Wykorzystanie możliwości aktywizacji zawodowej (kursy, szkolenia, nowy zawód) 7. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do poprawy warunków socjalno bytowych 8. Zwiększenie aktywności społecznej (stowarzyszenia, grupy inicjatywne itd.) 9. Atrakcyjna oferta placówek oświatowych 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Wzrastająca liczba zadań gminy, bez pokrycia finansowego 2. Brak perspektyw pracy, rozwoju } dla młodego pokolenia 3. Otwarty rynek pracy – emigracja 4. Zmniejszenie środków finansowych UE 5. Brak motywacji podejmowania pracy (najniższa krajowa, umowy śmieciowe) 6. Pogarszająca się sytuacja w rolnictwie 7. Dalsze ograniczenie opieki zdrowotnej, jej centralizacja, ograniczony dostęp do specjalistów 8. Niekorzystne/zmienne przepisy, ustawy, prawa 9. Wzrost liczby wykluczonych społecznie 10. Szybki rozwój gmin ościennych, miast 11. Degradacja środowiska przyrodniczo-krajobrazowego

<p>i kulturalnych</p> <p>10. Wspólna realizacja przedsiwzic władz, organizacji pozarządowych i społeczeństwa</p> <p>11. Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego/gospodarczego</p> <p>12. Promocja i wykorzystanie obszaru jako ekologiczny/ekologiczne gospodarstwa rolne</p> <p>13. Wykorzystanie potencjału przyrodniczo-krajobrazowego, rozwoj turystyki i rekreacji</p> <p>14. Wykorzystanie tradycji rodzinnych, kulturowych, historycznych</p> <p>15. Wykorzystanie zasobów mineralnych /piasek, żwir, rdlko/</p> <p>16. Realizacja projektów w partnerstwie</p>	<p>12. Promowanie i wspieranie przez władze dużych miast jako centra rozwoju (metropolie, miejskie obszary funkcjonalne)</p>
--	--

11. Wizja i misja Gminy Jastrząb

Wizja odzwierciedla generalną filozofię działania władzy lokalnej. Wskazuje ona zasadniczy kierunek, jaki jest ostateczny rozrachunek i pożądaný efekt końcowy wszelkich podejmowanych aktualnie i w przyszłości działań dla rozwoju Gminy Jastrząb.

Wizja wyznacza cele do których dążyć będzie cała wspólnota gminy, tj. władze samorządowe oraz ich partnerzy (lokalni oraz ponad lokalni). Wizja określa możliwości płynące z własnych atutów i szans rozwojowych oraz efekty eliminacji lub znaczącego ograniczenia problemowi zagrożeń.

Wizja Gminy Jastrząb brzmi:

„Gmina Jastrząb jest przyjazna inwestorom, wspierająca poprawę warunków życia, aktywność i edukację społeczności lokalnej oraz stwarzająca optymalne warunki rozwoju społeczno - gospodarczego i intelektualnego mieszkańców gminy, wykorzystując potencjał związany z położeniem geograficznym oraz walorami przyrodniczymi i zasobami naturalnymi”

Wizja zwraca uwagę na potrzebę rozwoju zrównoważonego, czyli takiego, który zapewni równowagę pomiędzy sferą ekonomiczną, samorządową - społeczną w symbiozie ze środowiskiem naturalnym. Istotną kwestią jest jakość funkcjonowania społeczności gminnej, dlatego w wizji zaznaczona została konieczność integracji mieszkańców oraz ich aktywność, tak osobista, jak również związana ze wspólną działalnością na rzecz gminy. Potrzeba integracji wynika z trendów społecznych obserwowanych zarówno w skali kraju, takich jak rozluźnienie więzi społecznych, gdyż występuje duże poczucie braku zaufania pomiędzy ludźmi.

Wizję Gminy Jastrząb będą cechować następujące elementy i wyróżniki:

- Sieć szkół dostosowana będzie do możliwości finansowych gminy oraz trendów demograficznych. Wyrównane będą szanse edukacyjne młodzieży szkolnej Gminy **Jastrząb** m.in poprzez udział w zajęciach pozalekcyjnych. Samorząd lokalny dzięki systemowi stypendialnemu będzie pomagał zdolnej młodzieży, zwłaszcza tej pochodzącej z ubogich rodzin. Samorząd będzie monitorował wyniki nauczania.
- Stan środowiska przyrodniczego polepszy się poprzez budowę systemu gospodarki wodno - kanalizacyjnej oraz system zbiórki, sortowania, przetwarzania odpadów

Strategia Rozwoju Gminy Jastrzab na lata 2015 - 2025

komunalnych oraz odzyskiwania surowców wtórnych. Powstaną oczyszczalnie ścieków, nastąpi znaczna poprawa stanu świadomości ekologicznej mieszkańców. Część gospodarstw i instytucji będzie korzystała z systemów ogrzewania opartych na odnawialnych źródłach energii.

- Problemy infrastrukturalne, zostaną w znacznym stopniu rozwiązane szczególnie w obszarze infrastruktury technicznej, przede wszystkim komunikacyjnej i drogowej. Sukcesywnie wykonywane będą modernizacje i budowa nowych dróg wraz z chodnikami i ścieżkami rowerowymi.
- Zwiększona zostanie liczba odnawialnych źródeł energii wykorzystywanych na terenie gminy.
- Dochody budżetowe ulegną zwiększeniu, gmina charakteryzować się będzie wysokim poziomem skuteczności pozyskiwania środków zewnętrznych.
- Gmina będzie otwarta na rozwój przedsiębiorczości oraz wdrażanie innowacyjności.
- Gmina Jastrzab przybierze charakter nowoczesnej gminy z rozwijającą się funkcją rekreacyjno - turystyczną. Gmina będzie służyć z wielu inicjatyw w obszarze współpracy i działań obywatelskich.
- Poprzez aktywną politykę społeczną samorząd będzie przeciwdziałal skutkom negatywnych zjawisk i procesów społecznych.

Misja jest sposobem urzeczywistnienia zakładanej wizji. Określa ona również rolę władz samorządowych w procesie rozwoju wspólnoty lokalnej.

Misja Gminy Jastrzab brzmi:

„Gmina Jastrzab to godne, przyjazne mieszkańcom miejsce do życia, dobrze wyposażone w infrastrukturę, z przyciągającymi turystów walorami przyrodniczymi oraz atrakcyjnymi terenami inwestycyjnymi, gdzie szczególnie dba się o godne warunki życia mieszkańców, rozwój młodego pokolenia oraz przyrodę.”

Zgodnie z misją, władze samorządowe pełnią rolę inicjatora dla realizacji przedsięwzięć zgodnych ze Strategią Rozwoju Gminy Jastrzab, a podejmowanych przez różnych aktorów życia społecznego i gospodarczego – liderów lokalnych, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne, przedsiębiorców, grupy nieformalne mieszkańców.

Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 - 2025

Ponadto władze samorządowe są także realizatorem własnych projektów (leżących w zadaniach własnych oraz we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego), zmierzających do rozwoju Gminy Jastrząb, upowszechniania jej walorów, ułatwiania współpracy partnerów lokalnych i wdrażania innowacyjnych rozwiązań. Cel osiągnąć będzie poprzez ciągłe udoskonalanie, wdrażanie i monitorowanie zasad zrównoważonego rozwoju, zapewnienie atrakcyjnej oferty edukacyjnej, aktywizację społeczności lokalnej w życie gminy oraz dbałość o środowisko naturalne.

12. Cele strategiczne.

Przedstawione cele strategiczne zostały sformułowane na podstawie dokonanej diagnozy i analizy SWOT, jak również na podstawie propozycji zadań z zebranych ankiet i kart zadań, z podziałem na obszary.

Cele strategiczne wynikają z misji rozwoju gminy i stanowią jej konkretyzację. Są one komponentami generalnego celu kierunkowego, wyznaczając zasadniczy kierunek rozwoju gminy. Cele strategiczne stanowią drugi poziom ustaleń w hierarchicznym procesie formułowania strategii rozwoju gminy Jastrząb. Na trzecim poziomie znajdują się cele operacyjne.

Wyróżniono pięć priorytetowych obszarów dla strategii, ważne przy wytyczaniu kierunku rozwoju gminy:

- poprawa atrakcyjności inwestycyjnej i klimatu dla przedsiębiorczości
- najwyższa możliwa jakość oferty edukacyjnej
- dobra dostępność komunikacyjna obszaru gminy
- dobry stan środowiska naturalnego
- integracja mieszkańców

Przyjęta kolejność zapisu nie wynika z hierarchii ważności – obszary te są równe pod względem ważności a ich uszeregowanie spełnia jedynie funkcję porządkującą.

Odnosząc się do ustawowych celów samorządu gminnego sformułowano następujące cele strategiczne:

Cele strategiczne, operacyjne i działania,
wraz ze wskaźnikami monitoringu.

Cel strategiczny 1 – Rozwój infrastruktury publicznej i społecznej na terenie Gminy Jastrząb,

Istotną cechą samorządu gminy jest zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności, bowiem samorząd odpowiada za wszystkie sprawy publiczne dotyczące życia mieszkańców w obrębie jednostki terytorialnej. Władze samorządowe odpowiadają za zaspokajanie potrzeb mieszkańców. Od umiejętności gospodarowania zasobami i od tego, jak gmina będzie wykorzystywać swoje szanse, zależy jej rozwój. Ważne jest wzmocnienie bazy infrastrukturalnej w celu świadczenia wysokiej jakości usług publicznych oraz zapewnienie odpowiednich warunków do zrównoważonego rozwoju.

Rozwój infrastruktury publicznej i społecznej

Czas realizacji 2016 - 2025

CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
<p align="center">CO 1.1</p> <p align="center">Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej ochronie środowiska.</p>	<p>1.1.1. Budowa oczyszczalni ścieków i infrastruktury kanalizacyjnej.</p> <p>1.1.2. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa hydroforni w Gąsawach Rządowych, • Modernizacja hydroforni w Jastrzębiu, Śmiłowie, Lipienicach Górnych, Woli Lipienieckiej Dużej, • Połączenie sieci wodociągowej Jastrząb, Śmiłów, Gąsawy Rządowe, • Wymiana rur azbestowych w sieci wodociągowej. <p>1.1.3. Likwidacja „dzikich” wysypisk śmieci.</p> <p>1.1.4. Współpraca z sąsiednimi gminami i powiatem w zakresie poprawy infrastruktury technicznej.</p>	<p>% gospodarstw domowych w gminie z uporządkowaną gospodarką ściekową.</p> <p>% budowa nowych sieci,</p> <p>% sieci wodociągowej wymagającej modernizacji</p> <p>% modernizacja hydroforni.</p> <p>Liczba zidentyfikowanych/zlikwidowanych wysypisk.</p> <p>Liczba/wartość wspólnie realizowanych przedsięwzięć</p> <p>Ilość azbestu pozostającego do usunięcia wg inwentaryzacji.</p> <p>% rowów melioracyjnych</p>

	<p>1.1.5. Systematyczne prowadzenie działań służących usunięciu azbestu.</p> <p>1.1.6. Poprawa stanu rowów melioracyjnych.</p> <p>1.1.7. Opracowanie i wdrożenie programu małej retencji.</p> <p>1.1.8. Budowa elektrowni wodnej nad zalewem w miejscowości Jastrząb.</p> <p>1.1.9. Budowa instalacji niezbędnych do wykorzystania źródeł odnawialnych.</p> <p>1.1.9. Rewitalizacja przestrzeni nabrzeżnych zalewu w miejscowości Jastrząb (m.in. umocnienie linii brzegowej, nasadzenie, wykonanie ścieżek przyrodniczo - edukacyjnych).</p> <p>1.1.10. Zakup i montaż zestawów fotowoltaicznych (PV) i pomp ciepła w budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy Jastrząb.</p>	<p>w dobrym stanie technicznym.</p> <hr/> <p>Powierzchnia gminy objęta małą retencją.</p> <p>Liczba obiektów małej retencji.</p> <p>Liczba obiektów.</p> <p>Zainstalowana moc urządzeń wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych.</p> <p>Powierzchnia przestrzenie objęta rewitalizacją.</p> <p>Liczba zamontowanych instalacji.</p>
--	--	--

<p>CO 1.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej dla rozwoju społeczeństwa</p>	<p>1.2.1. Poprawa stanu istniejących dróg gminnych. Przebudowa dróg gruntowych: - Nowy Dwór (Ogrody), Śmiłów - Orłów, Jastrząb: ul. Zaciszna, ul. Leśna, ul. Miła, Jastrząb Zamoście, ul. Czerwienica, połączenie Jastrzębia z nowym węzłem w Chustkach oraz drogi wewnętrzne na nowym osiedlu w Jastrzębiu, Kolonia Kuźnia, Orłów, Gąsawy Rządowe, Gąsawy Plebańskie (Bukownica), Lipienice Górne - Wola Lipieniecka Mała, Lipienice Dolne, Wola Lipieniecka Mała <u>Budowa i przebudowa dróg w miejscowościach:</u> - Wola Lipieniecka Duża, Gąsawy Rządowe Niwy, Kuźnia, Gąsawy Rządowe Kurkoć, - Śmiłów, Kolonii Kuźnia, Gąsawy Rządowe - Gąsawy Rządowe Niwy, Stacja PKP Szydłowiec</p>	<p>Długość dróg gminnych wyremontowanych, przebudowanych w km. Długość dróg powiatowych na terenie gminy wyremontowanych, przebudowanych w km. Długość ścieżek rowerowych i tras rowerowych w km. Długość wybudowanych chodników w mm. Liczba parkingów. Liczba połączeń komunikacji zbiorowej/dobę. Liczba obsługiwanych tras na terenie gminy/poza gminą</p>
---	---	--

	<p>– Śmiłów.</p> <p>1.2.2. Współpraca przy modernizacji dróg powiatowych: Jastrząb –Gąsawy Rządowe; Lipienice –Śniadków, Jastrząb – Wałsnów.</p> <p>1.2.3. Współpraca przy modernizacji drogi wojewódzkiej: Lipienice Górne – Jastrząb, Orłów – Szydłówek .</p> <p>1.2.4. Budowa ścieżek i tras rowerowych na terenie Gminy Jastrząb wraz z połączeniem z sąsiednimi trasami.</p> <p>1.2.5. Budowa chodników na terenie gminy Jastrząb.</p> <p>1.2.6. Budowa parkingów rowerowych.</p> <p>1.2.7. Opracowanie i wdrożenie koncepcji poprawy dostępności komunikacyjnej w gminie w zakresie komunikacji zbiorowej.</p> <p>1.2.8. Przeprowadzenie audytów energetycznych w budynkach użyteczności publicznej</p> <p>1.2.9. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej(ocieplenie ścian zewnętrznych, wymiana stolarki okiennej i drzwi zewnętrznych, częściowa przebudowa, wymiana źródeł ciepła, wymiana/modernizacja instalacji wewnętrznej oraz wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych: montaż: pomp ciepła, kolektorów słonecznych i ogniwo fotowoltaicznych itp.)</p> <p>Obiekty: Szkoła w Nowym Dworze, świetlica w Kolonii Kuźnia, świetlica w Gąsawach Rządowych, Gimnazjum Jastrząb, PSP w Gąsawach Rządowych, Szkoła Wola Lipieniecka Duża, OSP Jastrząb, OSP Wola Lipieniecka Duża, OSP Gąsawy Rządowe, OSP w Nowym</p>	<p>Liczba audytów.</p> <p>Liczba obiektów objętych termomodernizacją.</p> <p>Liczba wymienionych lamp.</p> <p>Liczba wymienionych punktów.</p> <p>Liczba wymienionych lub zakupionych urządzeń.</p> <p>Liczba wymienionych elementów grzewczych.</p> <p>Liczba obiektów.</p> <p>Liczba osób korzystających.</p> <p>Liczba obiektów.</p> <p>Liczba osób korzystających.</p> <p>Liczba dzieci korzystających.</p> <p>Liczba budynków .</p> <p>Liczba użytkowników.</p> <p>Liczba kursów z roku bazowego z podziałem na przewoźników.</p> <p>Liczba o długość linii autobusowych na terenie gminy</p>
--	---	--

	<p>Dworze, Publiczne Przedszkole w Gąsawach Plebańskich, budynki przy zalewie w Jastrzębiu oraz cztery hydrofarmy znajdujące się na terenie Gminy Jastrzęb., Budynek Sklepu przemysłowego w Jastrzębiu.</p> <p>1.2.10. Modernizacja i budowa oświetlenia publicznego na terenie gminy Jastrzęb.</p> <p>1.2.11. Wymiana oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej.</p> <p>1.2.12. Zakup lub wymiana urządzeń w budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Jastrzęb na energooszczędne.</p> <p>1.2.13. Wymiana źródeł ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej.</p> <p>1.2.14. Budowa skrzydła do szkoły w miejscowości Śmiłów z przeznaczeniem na utworzenie Senior – Vigor.</p> <p>1.2.15. Budowa Gminnego Ośrodka Kultury.</p> <p>1.2.16. Modernizacja/dobudowa/rozbudowa budynku po szkole podstawowej w Gąsawach Plebańskich z przeznaczeniem na publiczne przedszkole oraz żłobek/Klub dziecięcy.</p> <p>1.2.17. Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do osób niepełnosprawnych.</p> <p>1.2.18. Zagospodarowanie terenu wokół zalewu w Jastrzębiu budowa kompleksu - rekreacyjno sportowego.</p> <p>1.2.19. Rozwinięty transport publiczny</p>	
--	---	--

Cel strategiczny 2 – Rozwój przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych

Napływ inwestycji do gminy uzależniony jest od wielu czynników zewnętrznych i wewnętrznych. Zewnętrzne zainteresowanie naszą gminą musi być wsparte promocją dogodnych terenów inwestycyjnych. Należy zwrócić uwagę na konieczność przygotowania terenów inwestycyjnych pod względem formalno-prawnym oraz zabezpieczyć uzbrojenie terenów w niezbędną infrastrukturę. Duże znaczenie ma również klimat współpracy samorządu z inwestorami, przyjaznej polityki podatkowej, pomoc przy załatwianiu spraw administracyjnych, wspólna promocja gospodarcza.

Rozwój przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych w celu poprawy gospodarki

Gminy Jastrzęb

Czas realizacji 2016 - 2025

CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
C O 2.1 Tworzenie dobrego klimatu dla rozwoju działalności gospodarczej, w tym rolnictwa	2.1.1. Wspieranie podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą.	Liczba nowych podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy
	2.1.2. Organizacja szkoleń dla rolników (technologie, rolnictwo ekologiczne, agroturystyka) .	
	2.1.3. Inicjowanie i organizowanie szkoleń dla mieszkańców, nowych przedsiębiorców i przedsiębiorców prowadzących już działalność gospodarczą.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach
	2.1.4. Tworzenie warunków dla zwiększenia poziomu inwestycji, w tym zinwentaryzowanie i bieżące udostępnianie oraz dokumentów kartograficznych, planistycznych (mapa interaktywna).	
	2.1.5. Stosowanie zachęt dla inwestorów zewnętrznych i do tworzenia nowych miejsc pracy,	
	2.1.6. Współpracy z organizacjami otoczenia	

	<p>biznesu,</p> <p>2.1.7. Przegląd aktów prawnych obowiązujących na terenie przeznaczonym pod rozwój przedsiębiorczości w celu wyszukania aktów hamujących/ ograniczających lokalny rozwój i podjęcie inicjatyw w celu ich zmiany.</p>	
<p>CO 2.2</p> <p>Efektywny rozwój działalności rolnej</p>	<p>2.2.1. Wsparcie i promowania inicjatyw edukacyjnych obejmujących rolnictwo, w tym agroturystykę, rolnictwo ekologiczne i odnawialne źródła energii.</p> <p>2.2.2. Systematyczne wspomaganie podnoszenia kwalifikacji przez rolników.</p> <p>2.2.3. Podejmowanie inicjatyw ułatwiających różnicowanie działalności rolniczej i przetwórstwa.</p>	<p>Liczba certyfikowanych gospodarstw produkujących żywność ekologiczną .</p> <p>Liczba rolników uczestniczących w różnych formach podnoszenia kwalifikacji) .</p> <p>Liczba zrealizowanych działań</p>
<p>CO 2.3</p> <p>Wsparcie rozwoju gospodarczego</p>	<p>2.3.1. Wyznaczenie i zagospodarowanie terenów inwestycyjnych poprzedzone opracowaniem planów przestrzennych uwzględniających nowe tereny inwestycyjne.</p> <p>2.3.2. Wspieranie rozwoju infrastruktury instytucjonalnej służącej małej i średniej przedsiębiorczości.</p> <p>2.3.3. Propagowanie idei Agroturystyki, Ekorołnictwa i produktu lokalnego – jako formy samo zatrudnienia i promocji gminy.</p> <p>2.3.4. Stworzenie systemu informowania o możliwościach rozwoju przedsiębiorczości</p>	<p>Liczba przedsiębiorców oraz rolników korzystających z pomocy/informacji.</p> <p>Liczba opracowanych planów przestrzennych.</p> <p>Liczba wyznaczonych i zagospodarowanych terenów pod inwestycje.</p> <p>Liczba folderów informacyjnych.</p> <p>Liczba przedsiębiorców zatrudniających</p>

	<p>w gminie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - baza danych nt. wolnych terenów inwestycyjnych, - foldery informacyjne, informatory o możliwościach rozwoju przedsiębiorczości. <p>2.3.5. Udział w konkursach i programach promujących gminę.</p> <p>2.3.6. Wspieranie wszelkich działań promocyjnych gminy w celu pozyskiwania inwestorów, w tym zewnętrznych i zagranicznych.</p> <p>2.3.7. Prowadzenie „przyjaznej” polityki podatkowej (ulgi podatkowe), wsparcie dla pracodawców zatrudniających absolwentów z gminy Jastrząb,</p> <p>2.3.8. Prowadzenie stałego punktu informacji gospodarczej w Urzędzie Gminy – CIK.</p> <p>2.3.9. Informowanie o dostępnych źródłach finansowania zewnętrznego, gromadzenia ofert współpracy różnych firm, gromadzenia i propagowania ofert wolnych terenów inwestycyjnych i obiektów, udzielanie informacji o dostępnych na rynku ulgach, udzielanie informacji o wsparciu udzielanych przez instytucje otoczenia biznesu,</p> <p>2.3.10. Wykorzystanie funduszy zewnętrznych do rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy.</p>	<p>absolwentów.</p> <p>Ilość wprowadzonych ulg podatkowych</p>
--	---	--

Cel strategiczny 3 - Edukacja, sport i rozwój zasobów ludzkich

Rozwój gminy Jastrząb zależy od poziomu wiedzy i kompetencji jej mieszkańców. Edukacja staje się jednym z priorytetowych zadań, inwestycją w przyszły potencjał jaki będzie można zaoferować pracodawcom. Główne kierunki działań powinny więc uwzględniać poprawę jakości i efektywności systemu edukacyjnego. Wymaga to podjęcia działań związanych z podniesieniem jakości kształcenia, rozwijania umiejętności potrzebnych dla społeczeństwa. Realizacja proponowanego celu wymaga także podjęcia działań zmierzających do uatrakcyjniania nauki, wspierania aktywności obywatelskiej i zapewniania równości szans. natomiast nowoczesna baza sportowa i ciekawa oferta pozwala nie tylko na realizację pasji sportowych, lecz również poprawia stan zdrowia mieszkańców gminy.

Zwiększenie efektywności i skuteczności systemu edukacyjnego oraz sportu na terenie Gminy Jastrząb. Czas realizacji 2016 - 2025

CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
C O 3.1. Rozwój oferty edukacyjnej dzieci i młodzieży.	<p>3.1.1. Rozwój zaplecza nowoczesnej oświaty (Zakup pomocy dydaktycznych, tworzenie oraz doposażenie pracowni przedmiotowych w niezbędny sprzęt edukacyjny np. multimedialne pracownie komputerowe, programy do nauki języków obcych i inne pomoce).</p> <p>3.1.2. Zwiększenie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej, w tym w zakresie nauczania języków obcych.</p> <p>3.1.3. Promowanie i wdrażanie wolontariatu w szkołach.</p> <p>3.1.4. Wsparcie młodzieżowych inicjatyw obywatelskich.</p> <p>3.1.5. Kształtowanie postaw nastawionych na przedsiębiorczość.</p> <p>3.1.6. Nawiązanie współpracy międzynarodowej</p>	<p>Liczba utworzonych pracowni przedmiotowych.</p> <p>Liczba uczniów korzystających z pracowni .</p> <p>Wyniki egzaminów gimnazjalnych .</p> <p>Wyniki sprawdzianu (w klasach szóstych SP .</p> <p>Liczba dzieci objętych programami autorskimi i innowacjami edukacyjnymi</p> <p>Liczba projektów edukacyjnych.</p> <p>Liczba dzieci , którym przyznano stypendia</p> <p>Liczba osób uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych,</p>

	<p>dla aktywizacji wymiany młodzieżowej.</p> <p>3.1.7. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenów wiejskich.</p> <p>3.1.8. Zapewnienie wsparcia dla uczniów poprzez stypendia.</p> <p>3.1.9. Wsparcie procesów planowania kariery ze względu na zmieniające się potrzeby rynku pracy w szczególności uczniów gimnazjum (prowadzenie doradztwa zawodowego).</p> <p>3.1.10. Wsparcie, organizacja pozalekcyjnych kół naukowych i zainteresowań, np. warsztaty teatralne, fotograficzne, kursy języków obcych, kółko teatralne, zajęcia plastyczne, zajęcia rozwijające oraz wyrównujące nauka gry na instrumentach, itp.</p>	<p>kołach zainteresowań.</p>
<p>C O 3.2. Tworzenie warunków dla powstania baz sportowych</p>	<p>3.2.1. Organizacja zajęć dla dorosłych (np. utworzenie siłowni, fitness itp.),</p> <p>3.2.2. Wspomaganie działalności klubów sportowych i innych organizacji pozarządowych – adekwatnych do konkretnych potrzeb.</p> <p>3.2.3. Wytyczenie ścieżek do uprawiania sportu, np.: biegów, chodźstwa, rowerowych.</p> <p>3.2.4. Organizacja cyklicznych imprez sportowych na terenie gminy o lokalnym i regionalnym zasięgu.</p> <p>3.2.5. Wspieranie inicjatyw i sportowych wiodących i popularnych dyscyplinach.</p>	<p>Liczba utworzonych siłowni.</p> <p>Liczba zorganizowanych imprez sportowych.</p> <p>Liczba zorganizowanych zajęć dla dorosłych</p> <p>Liczba wspartych klubów sportowych</p>
<p>C O 3.3. Poprawa stanu infrastruktury oświatowej.</p>	<p>3.3.1. Rozbudowa lub modernizacja obiektów szkolnych. Budowa sali gimnastycznej przy PSP w Gąsawach Rządowych i Woli Lipienieckiej Dużej.</p> <p>3.3.2. Budowa boisk wielofunkcyjnych ze sztuczną nawierzchnią, trybuny, korty</p>	<p>Liczba obiektów wymagających remontu/doposażenia.</p> <p>Liczba dzieci korzystających z nowych sal gimnastycznych.</p>

	<p>tenisowe.</p> <p>3.3.3. Ogrodzenie obiektów sportowych</p> <p>3.3.4. Budowa oświetlenia obiektów sportowych.</p> <p>3.3.5. Budowa szatni/budynku socjalnego przy obiektach sportowych.</p> <p>3.3.6. Doposażenie obiektów sportowych oraz sportowców (np. piłki, materace, stroje sportowe itp.)</p> <p>3.3.7. Budowa siłowni zewnętrznych</p> <p>3.3.8. Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Jastrzębiu</p> <p>3.3.9. Budowa infrastruktury rekreacji zimowej np. lodowiska,</p> <p>3.3.10. Budowa placów zabaw,</p>	<p>Liczba nowo wybudowanych boisk.</p> <p>Liczba ogrodzonych obiektów.</p> <p>Liczba wybudowanych szatni/budynków socjalnych.</p> <p>Liczba obiektów siłowni zewnętrznych.</p> <p>Liczba powstałej infrastruktury zimowej</p> <p>liczba utworzonych placów zabaw.</p>
<p>C O 3.4.</p> <p>Zapewnienie warunków do systematycznego podnoszenia kwalifikacji przez nauczycieli</p>	<p>3.4.1. Wsparcie organizacyjne dla inicjatyw związanych z podnoszeniem kwalifikacji nauczycieli</p> <p>3.4.2. Współpraca z różnymi ośrodkami edukacyjnymi, np. kształcenia ustawicznego, zawodowego, wyższe uczelnie.</p>	<p>Liczba nauczycieli która podniosła kwalifikacje.</p> <p>Liczba zawartych partnerstw/porozumień z ośrodkami edukacyjnymi.</p>
<p>C O 3.5.</p> <p>Zapewnienie warunków do systematycznego podnoszenia kwalifikacji osób dorosłych.</p>	<p>3.5.1. Organizacja szkoleń dla osób bezrobotnych i chcących się przekwalifikować</p> <p>3.5.2. Popularyzacja kształcenia ustawicznego.</p> <p>3.5.3. Organizacja i dofinansowanie lub korzystanie z konkursów, programów z zakresu edukacji,</p>	<p>Liczba osób uczestniczących w szkoleniach.</p>

Cel strategiczny 4 - Kultura i organizacja czasu wolnego mieszkańców Gminy Jastrząb

Działalność i rozwój instytucji kultury oraz powszechna aktywność kulturalna powinny być początkowym ogniwem w rozwoju społecznym gminy. Dobra kulturowe różnią się od produktów handlowych, gdyż są nośnikiem idei, symboli, a także stanowią kluczowy komponent tożsamości społeczności, która ją wytwarza. Również umiejętne zagospodarowanie czasu wolnego prowadzi do poprawy jakości życia oraz korzystania z zasobów kultury.

Prawdziwy rozwój społeczności lokalnych możliwy jest wyłącznie w oparciu o świadome i sprawne organizacyjnie społeczeństwo obywatelskie, w którym mieszkańcy mają poczucie odpowiedzialności za sprawy publiczne, podejmują inicjatywę we wszystkich dziedzinach życia. Kształtowanie wiedzy i postaw obywatelskich powinno odbywać się na każdym etapie rozwoju człowieka, zarówno w rodzinie jak i instytucjach publicznych.

Rozwój kultury i bogata oferta zagospodarowania czasu wolnego

Czas realizacji 2016 - 2025

CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
C O 4.1 Modernizacja infrastruktury służącej rozwojowi kultury.	4.1.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury telekomunikacyjnej. 4.1.2. Modernizacja Świetlic Środowiskowych w miejscowościach: Jastrząb, Lipienice Dolne, Gąsawy Rządowe, Kuźnia. 4.1.3. Budowa i uruchomienie Świetlicy Środowiskowej w Lipienicach Górnych (modernizacja/budowa/dobudowa/doposażenie).	% mieszkańców korzystających z połączeń internetowych z transferem 8Mb/s i więcej. Liczba odnowionych świetlic. Liczba doposażonych świetlic
C O 4.2 Poprawa stanu infrastruktury kulturalnej	4.2.1. Doposażenie Publicznych Bibliotek na terenie Gminy Jastrząb. 4.2.2. Doposażenie Świetlic Środowiskowych funkcjonujących na terenie Gminy Jastrząb.	Liczba doposażonych Publicznych Bibliotek. Liczba doposażonych świetlic.

<p>CO 4.3. Wzrost poziomu integracji i aktywności społeczeństwa</p>	<p>4.3.1. Organizacja różnego rodzaju konkursów dla różnych poziomów wiekowych 4.3.2. Organizacja rajdów pieszych, rowerowych 4.3.3. Prowadzenie działań integrujących społeczeństwo gminy Jastrzęb.</p>	<p>Liczba osób biorących udział w konkursach. Liczba zorganizowanych konkursów. Liczba zorganizowanych rajdów. Liczba inicjatyw. Liczba osób objętych inicjatywami mającymi na celu integrację społeczności gminy.</p>
<p>CO 4.4. Tworzenie warunków dla powstania baz kulturalnych</p>	<p>4.4.1. Organizacja imprez kulturalnych na terenie gminy o lokalnym zasięgu, (Dożynki, Świętojanki, Dni Jastrzębia itp.). 4.4.2. Wspieranie inicjatyw kulturalnych 4.4.3. Wspieranie zespołów artystycznych, folklorystycznych i twórców kultury. 4.4.4. Stworzenie własnych produktów kulturalnych, które byłyby wizytówką kulturalną gminy. 4.4.5. Odnowa i dbałość o zachowanie dziedzictwa kulturowego, w tym zabytkowe obiekty.</p>	<p>Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych. Liczba wspieranych inicjatyw. Liczba stworzonych własnych produktów kulturalnych. Liczba odnowionych zabytkowych obiektów</p>

Cel Strategiczny 5. Rozwój i promocja funkcji rekreacyjno- turystycznej

Walory turystyczne gminy stanowią doskonałą bazę do rozwoju turystyki. Niezbędne jest tworzenie odpowiednich warunków oraz realizacja przedsięwzięć, które służyłyby powstawaniu nowych atrakcyjnych dla gości produktów turystycznych.

Rozwój i promocja funkcji rekreacyjno- turystycznej

Czas realizacji 2016 - 2025

CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
<p>C O 5.1. Podniesienie atrakcyjności Gminy Jastrzęb.</p>	<p>5.1.1. Rozbudowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.</p> <p>5.1.2. Rozwój infrastruktury wodnej nad zalewem w Jastrzębiu.</p> <p>5.1.3. Opracowanie i wdrożenie programu promocji gminy.</p> <p>5.1.4. Opracowanie i wdrożenie programu rozwoju turystycznych szlaków pieszych i rowerowych oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej.</p> <p>5.1.5. Wsparcie i promowanie turystyki wiejskiej.</p> <p>5.1.6. Rozwój informacji gospodarczej i turystycznej.</p> <p>5.1.7. Ochrona i promocja obiektów dziedzictwa kulturowego.</p> <p>5.1.8. Stworzenie atrakcyjnej oferty zagospodarowania czasu wolnego i pracy.</p>	<p>Liczba km szlaków rowerowych.</p> <p>Liczba działających gospodarstw agroturystycznych na terenie gminy.</p> <p>Liczba miejsc noclegowych (w tym całorocznych)</p> <p>Liczba udzielonych noclegów .</p> <p>Liczba podmiotów uczestniczących w systemie informacji gospodarczej i turystycznej.</p>
<p>C O 5.2. Wsparcie rozwoju turystyki,</p>	<p>5.2.1. Organizacja cyklicznych imprez turystyczno – kulturalnych,</p> <p>5.2.2. Współpraca przy opracowaniu i przygotowaniu przewodników, map, folderów turystycznych,</p> <p>5.2.3. Wspieranie inicjatyw turystycznych i organizacji podejmujących działania</p>	<p>Liczba zorganizowanych imprez turystycznych</p> <p>Liczba opracowanych przewodników, folderów</p> <p>Liczba utworzonych punktów informacji turystycznej</p>

	<p>o charakterze turystycznym,</p> <p>5.2.4. Współpraca z organizacjami turystycznymi,</p> <p>5.2.5. Wykorzystanie dostępnych środków zewnętrznym do finansowania przedsiwzic turystycznych,</p> <p>5.2.6. Utworzenie punktu informacji turystycznej i promocji gminy.</p>	
--	---	--

Cel strategiczny 6 - Bezpieczeństwo publiczne

Poczucie bezpieczeństwa jest podstawową potrzebą człowieka. Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród lokalnego społeczeństwa jest warunkiem koniecznym by gmina była przyjazna swoim mieszkańcom. W zakresie bezpieczeństwa publicznego oraz ochrony przeciwpowodziowej i przeciwpożarowej niezbędna jest dobra koordynacja działań służb i instytucji oraz tworzenie systemów i procedur szybkiego reagowania na sytuacje kryzysowe.

Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy Jastrząb

Czas realizacji 2016 - 2025

CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
<p>CO 6.1. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego,</p>	<p>6.1.1. Wdrożenie systemu monitoringu miejsc najbardziej zagrożonych w gminie, 6.1.2. Doposażenie w sprzęt służb ratowniczych OSP z terenu Gminy Jastrząb, 6.1.3. Współpraca jednostek odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na terenie gminy, 6.1.4. Współpraca z WOPR przy prawidłowym zabezpieczeniu zbiornika wodnego w Jastrzębiu. 6.1.5. Organizacja spotkań np. z funkcjonariuszami policji, straży dla dzieci i młodzieży, osób starszych - Ukazanie zagrożeń współczesnego świata, 6.1.6. Wdrożenie rozwiązań technicznych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa niepełnosprawnych, 6.1.7. Poprawa warunków w zakresie bezpieczeństwa pożarowego - udrożnienie dróg dojazdowych do posesji, oznakowań hydrantów podziemnych i naziemnych, doposażenie w sprzęt ratowniczy i specjalistyczny, 6.1.8. Oznakowanie dróg gminnych, 6.1.9. Wprowadzenie dla dzieci i młodzieży stałego systemu szkoleń z zakresu</p>	<p>Liczba zainstalowanych kamer. Liczba zorganizowanych spotkań edukacyjnych. Liczba osób biorących udział w spotkaniach edukacyjnych. Liczba oznakowanych miejsc. Liczba doposażonych jednostek OSP w sprzęt ratowniczy. Liczba szkoleń zorganizowanych dla dzieci. Liczba dzieci biorących udział w szkoleniach.</p>

	<p>bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez kursy na kartę rowerową i motorowerową,</p> <p>6.1.10. Stały monitoring bezpieczeństwa socjalnego osób starszych, niepełnosprawnych, samotnie zamieszkałych (GOPS, Policja).</p>	
--	--	--

Cel strategiczny 7 - System opieki zdrowotnej i pomocy społecznej:

Procesy wykluczenia i marginalizacji społecznej dotyczą część mieszkańców gminy. Problem wykluczenia osób, należy rozwiązać kompleksowym podejściem, angażując różne instytucje oraz organizacje, adekwatnie do przyczyn wykluczenia społecznego, co przyczyni się do wprowadzenia lokalnych rozwiązań o charakterze zapobiegawczym.

Bezpieczeństwo zdrowotne ludności osiągane będzie poprzez rozwój wczesnej diagnostyki, zwiększenie dostępności do usług oraz profilaktykę i promocję zdrowia z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistyki ambulatoryjnej, opieki szpitalnej, a także ratownictwa medycznego.

Rozwój opieki zdrowotnej i pomocy społecznej

Czas realizacji 2016 - 2025

CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
CO 7.1. Wsparcie systemu opieki zdrowotnej	7.1.1. Wsparcie, organizacja badań profilaktycznych,	Liczba zorganizowanych badań profilaktycznych
	7.1.2. Podejmowanie przedsięwzięć o charakterze: „Służba zdrowia bez barier”,	Liczba utworzonych punktów rehabilitacyjnych
	7.1.3. Współpraca z SPZOZ w zakresie zapewnienia opieki zdrowotnej, szczególnie specjalistycznej,	Liczba utworzonych grup wsparcia
	7.1.4. Wsparcie, organizacja i rozwój przychodni rehabilitacyjnej,	Liczba utworzonych gabinetów specjalistycznych
	7.1.5. Wsparcie w zakupie sprzętu i organizacja specjalistycznych badań (szczególnie dla osób starszych).	Liczba zakupionego sprzętu/zainstalowanego sprzętu
	7.1.6. Wspieranie profilaktyki uzależnień i ich skutków, organizacja grup wsparcia dla osób potrzebujących pomocy i ofiar przemocy w rodzinie.	
	7.1.7. Utworzenie gabinetów specjalistycznych - Poradnia Ginekologiczna, ortopedyczna, kardiologiczna, neu	

	<p>rologiczna, urologiczna, chirurgiczna.</p> <p>7.1.8. Dobudowa do już istniejącego budynku, windy lub podnośnika w celu wykorzystania wszystkich pomieszczeń na piętrze ośrodka</p>	
<p>C O 7.2. Wsparcie systemu pomocy społecznej.</p>	<p>7.2.1. Poprawa materialnych i organizacyjnych warunków realizacji zadań przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.</p> <p>7.2.2. Stworzenie sieci współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi.</p> <p>7.2.3 Organizacja szkoleń dla pracowników pomocy społecznej</p> <p>7.2.4 Stały monitoring istniejących i rozwijających się programów celowych i funduszy służących pozyskiwaniu środków zewnętrznych na rozwiązywanie lokalnych potrzeb społecznych,</p> <p>7.2.5 Wspieranie działań na rzecz utworzenia placówek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych, starszych, chorych.</p>	<p>Liczba przeszkolonych pracowników pomocy społecznej.</p> <p>Liczba współpracujących organizacji pozarządowych.</p> <p>Liczba utworzonych placówek wsparcia dziennego.</p>
<p>C O 7.3. Ograniczanie negatywnych skutków procesów i zjawisk występujących w gminie.</p>	<p>7.3.1. Rozwój działalności profilaktycznej i wsparcie infrastrukturalne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <p>7.3.2. Rozpowszechnienie działań profilaktycznych w szkołach dot. alkoholizmu, narkomani, dopalaczy, przemocy fizycznej i psychicznej</p>	<p>Liczba osób objętych wsparciem</p> <p>liczba działań profilaktycznych</p> <p>Liczba działań profilaktycznych w szkołach.</p>
<p>C O 7.4 Wsparanie inicjatyw społecznych,</p>	<p>7.4.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców gminy poprzez różnego rodzaju akcje, np. sprzątanie świata z udziałem przedsiębiorców, organizacji pozarządowych,</p> <p>7.4.2. Integracja pokoleń, wspólne inicjatywy, wykorzystanie potencjału i wiedzy osób</p>	<p>Liczba osób biorących udział w akcjach aktywizacyjnych</p> <p>Liczba zorganizowanych spotkań integracyjnych</p> <p>Liczba osób biorących udział w spotkaniach</p>

	<p>starszych,</p> <p>7.4.3.Podniesienie poziomu aktywności społecznej mieszkańców gminy poprzez organizowanie spotkań integracyjnych</p> <p>7.4.4.Wczanie mieszkańców gminy w rozwój miejscowości : fundusz soelcki,</p> <p>"Pomoc finansowa gminy w zabezpieczeniu wkładu własnego organizacji pozarządowych ubiegających się o środki zewnętrzne".</p> <p>7.4.5. Zapewnienie mieszka/budynków socjalnych (Modernizacja/rozbudowa/dobudowa budynków z przeznaczeniem na mieszkania socjalne</p> <p>7.4.6. Rozwijanie aktywnych form pomocy skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, długotrwanie bezrobotnych,</p> <p>7.4.7. Wspomaganie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzące do utrzymania dzieci w rodzinie,</p> <p>7.4.8. Wspieranie działań zmierzających do szeroko rozumianej integracji rodzin ze środowiskiem, w tym aktywizacji rodowiska lokalnego na rzecz wspólnych działań z rodzinami dysfunkcyjnymi,</p> <p>7.4.9. Budowanie sprawnego systemu wsparcia dla osób i dzieci z rodzin z problemem uzależnień i przemocy,</p> <p>7.4.10. Tworzenie możliwości do kompleksowej rehabilitacji leczniczej, psychologicznej, społecznej oraz integracji ze środowiskiem osób długotrwanie chorych, niepełnosprawnych, starszych,</p>	<p>integracyjnych</p> <hr/> <p>Liczba utworzonych mieszka socjalnych</p> <p>Liczba osób biorących udział w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu</p> <p>Liczba rodzin którym udzielono pomocy.</p> <p>Liczba osób, która podniosła swoje kwalifikacje zawodowe.</p> <p>Liczba wspartych rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.</p> <p>Liczba osób/rodzin która uzyskała pomoc.</p>
--	---	---

Cel strategiczny 8 - Tworzenie warunków dla rozwoju stabilnej i przemyslanej urbanizacji gminy:

Na terenie gminy konieczne jest podjęcie działań poprawiających sytuacj na lokalnym rynku mieszkaniowym. Niezbędnym jest sukcesywne uzbrajanie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe. Budownictwo mieszkaniowe jest ważnym elementem lokalnego wzrostu gospodarczego. Należy także poszukiwa nowych możliwości wsparcia budownictwa.

Rozwój terenu i budownictwa mieszkalnego

Czas realizacji 2016 - 2025

CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
<p>C O 8.1. Wsparcie procesu zamieszkania</p>	<p>8.1.1. Wyznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe, 8.1.2. Uzbrojenie terenów w podstawową infrastruktur techniczną (drogi, parkingi, instalacje wodno – kanalizacyjne, oświetlenie itp.), 8.1.3. Wsparcie dla przedsiwzic dotyczących budowy domów jednorodzinnych, 8.1.4. Wyznaczenie jak największej liczby tanich działek pod budownictwo jednorodzinne na terenie całej gminy,</p>	<p>Liczba uzbrojonych w podstawową infrastruktur techniczną terenów Liczba sprzedanych działek Iloc udzielonego wsparcia dot. budowy domów.</p>
<p>C O 8.2. Rozwiązywanie problemów mieszkaniowych, wsparcie osadnictwa</p>	<p>8.2.1. Wprowadzenie edukacji i rozwiza technicznych w zakresie zmniejszenia opłaty za wod, kanalizacj i inne media, 8.2.2. Ekologiczne systemy pozyskiwania źródeł energii - wdrożenie systemu zachęt finansowych lub ulg dla gospodarstw inwestujących w kolektory słoneczne, 8.2.3. Wprowadzenie programu przyjaznego</p>	<p>Liczba osób którym podniosła się wiedza nt. rozwiza dot. opłat. Liczba wydanych kart rodziny/bonów Liczba zorganizowanych konkursów Liczba osób biorących udział</p>

	rodzinie – w formie karty rodziny, bonu, 8.2.4. Organizacja konkursów na najładniejszą zagrod, piekny ogrdek, gospodarza gospodyni roku,	w konkursach
--	---	--------------

**Cel strategiczny 9 - działania wspierające skuteczne zarządzanie gminą,
w tym wdrażanie strategii rozwoju**

Rozwój administracji publicznej w Gminie Jastrzęb

Czas realizacji 2016 - 2025

CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
C O 9.1. Wysoka jakość i efektywność usług administracji	<p>9.1.1. Nieustanne podnoszenie kwalifikacji przez pracowników samorządowych.</p> <p>9.1.2. Doposażenie stanowisk pracy w sprzęt i oprogramowanie</p>	<p>Liczba pracowników urzędu biorących udział w szkoleniach</p> <p>Liczba doposażonych stanowisk</p>
C O 9.2. Rozwój e-usług w administracji publicznej	9.2.1. Zapewnienie wyposażenia informatycznego i szkolenia dostosowanego do zmieniających się potrzeb.	Stopień zaspokojenia zgłaszanych w UG potrzeb szkoleniowych i związanych z wyposażeniem stanowisk pracy
C O 9.3. Rozwój partycypacji społecznej poprzez skuteczną promocję strategii rozwoju	9.3.1. Zapewnienie wsparcia dla inicjatyw związanych z wdrażaniem strategii rozwoju gminy (promocja, inicjatywy obywatelskie, współpraca z NGO, współpraca w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego)	Liczba inicjatyw zastosowanych podczas wdrażania strategii

13 Monitoring i Ewaluacja Strategii Rozwoju Gminy Jastrzęb na lata 2015-2025

Strategia Rozwoju Gminy Jastrzęb musi być dynamiczna i powinna reagować na zmieniające się potrzeby wynikające z rozwoju krajowego i lokalnego. Na podstawie zgromadzonych materiałów statystyczno - analitycznych będzie dokonana ocena efektów cząstkowych osiągniętych w wyniku realizacji zadań i działań zawartych w Strategii. Innymi słowy, podstawowym miernikiem słuszności i trafności założeń realizacyjnych przyjętych w Strategii będzie stopień osiągnięcia bądź nie osiągnięcia założonych celów strategicznych.

Monitoring będzie prowadzony przynajmniej raz w roku, po zakończeniu roku budżetowego przez grupę pracowników Urzędu Gminy wyznaczonych przez Wójta.

Cechy monitoringu:

- jest systematycznym działaniem w ramach zarządzania
- osiągany postęp jest porównywany do planu w celu wskazania na konieczne działania naprawcze
- ma miejsce na wszystkich poziomach zarządzania
- wykorzystuje zarówno formalne raportowanie jak i komunikaty nieformalne
- skupia się na zasobach, działaniach i wynikach w ramach matrycy logicznej
- Poza monitoringiem, który ma odpowiedzieć, czy i w jaki sposób założone działania są realizowane, powinno się przeprowadzić również ewaluację.

Wskaźniki monitoringu strategii nie powiązane bezpośrednio z celami

Wskaźnik	Miara wskaźnika	Źródło informacji o wskaźniku	Termin/ częstotliwość pomiaru
Przyrost naturalny w gminie	Liczba urodzeń, Liczba zgonów, Stopa przyrostu naturalnego %	Urząd Stanu Cywilnego w Jastrzębiu	co roku w IV kw.
Demografia	Liczba osób w wieku przed-, poprodukcyjnym i produkcyjnym	Urząd Stanu Cywilnego w Jastrzębiu	co roku w IV kw.
Osoby bezrobotne z terenu gminy	Liczba, osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP	Powiatowy Urząd Pracy w Szydłowcu	co roku w IV kw.
Stopa bezrobocia w gminie Jastrzęb	% ; stosunek do stopy bezrobocia w powiecie i województwie	PUP Szydłowiec, Główny Urząd Statystyczny	co roku w IV kw.
Struktura wiekowa zarejestrowanych	% w przedziałach wiekowych	Powiatowy Urząd Pracy w Szydłowcu	co roku w IV kw.

bezrobotnych z terenu gminy Jastrząb			
Udział absolwentów szkół wśród osób bezrobotnych	Liczba absolwentów w %	Powiatowy Urząd Pracy w Szydłowcu	co roku w IV kw.
Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze	Liczba podmiotów gospodarczych, zmiana wobec poprzedniego okresu i roku	Urząd Gminy w Jastrzębiu	co roku w IV kw.
Wyrejestrowane podmioty gospodarcze	Liczba podmiotów gospodarczych, zmiana wobec poprzedniego okresu i roku	Urząd Gminy w Jastrzębiu	co roku w IV kw.
Pozwolenia na budowę budynków mieszkalnych	Liczba pozwoleń, zmiana wobec roku poprzedniego	Urząd Gminy w Jastrzębiu	co roku w IV kw.
Osoby (rodziny) objęte pomocą społeczną	Liczba osób, zmiana wobec roku poprzedniego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	co roku w IV kw.

Ewaluacja jest procesem pomiaru osiągniętego rezultatu i oceny skuteczności wykorzystania tych środków, które zostały użyte do realizacji zamierzonych celów. Ewaluacja odpowiada na pytania:

- Czy cele i zamierzenia zostały osiągnięte?
- Czy zostały użyte właściwe środki i czy zostały one wykorzystane we właściwy sposób?
Czy zadania zostały zrealizowane zgodnie z harmonogramem?

Ewaluacja po pierwsze sprowadza, czy podjęte decyzje były prawidłowe, a po drugie pomaga gromadzić informacje konieczne do podejmowania właściwych decyzji w przyszłości. Ewaluacja powinna być prowadzona dla:

- gromadzenia danych i informacji na temat realizacji Strategii Rozwoju Gminy Jastrząb,
- porównania ostatecznych rezultatów strategii z założonymi celami,
- określenia poziomu współpracy i zaangażowania realizujących Strategię,
- sprawdzenia reakcji (wewnętrznych i zewnętrznych) na realizowaną Strategię rozwoju.

Planując ewaluację realizacji Strategii najlepiej zdecydować się na ewaluację wyniku (polega na pomiarze w jakim stopniu zakładany wynik został osiągnięty. Innymi słowy, chodzi o ocenę stopnia realizacji celów, zadań i działań sformułowanych w Strategii), Ewaluację najlepiej będzie przeprowadzić w ramach dyskusji grupowej (Na końcu działania

Strategia Rozwoju Gminy Jastrzęb na lata 2015 - 2025

i jakiś czas potem). Jest to bardzo efektywna technika jakościowa, wymaga jednak profesjonalnego prowadzenia. Nie nadaje się jednak do prezentowania wyników liczbowych i/ lub zebrań oceniających (prowadzonych na końcu działania).

Wykaz celów nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Raport z prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 - 2025

W miesiącach listopad - grudzień 2015 r. zespół ds. aktualizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jastrząb 2015-2025 oraz opracowania Gminnej Strategii Rozwoju Gminy Jastrząb powołany zarządzeniem nr 94/2015 Wójta Gminy Jastrząb opracował niniejszy dokument. Zespołowi w pracach pomagali również pracownicy Urzędu Gminy, GOPS, Publicznej Biblioteki oraz SPZOZ.

Skład osób pracujących nad niniejszym dokumentem

L.p		Imię i nazwisko
1	Przewodniczący	Jan Gula - Sekretarz
2	Wiceprzewodniczący	Anna Sadza - kierownik GOPS
3	Sekretarz	Agnieszka Dąbrowska - Inspektor
4	Członek	Elżbieta Bodo - Inspektor
5	Członek	Lidia Kołodziej - Inspektor
6	Członek	Malwina Ziętek - Podinspektor
Pomagali:		
8		Andrzej Bracha – Wójt Gminy Jastrząb
9		Dorota Wrzesień - Skarbnik
10		Aneta Zugaj – p.o. Kierownika SPZOZ
11		Justyna Grzmil – z-ca Kierownika USC
12		Katarzyna Figarska – Kierownik PB
13		Magdalena Bińkowska - Inspektor
14		Aleksandra Burek - Inspektor
15		Magdalena Czyżewska – Podinspektor
16		Elżbieta Dzwonek - Podinspektor
17		Marlena Kielbasa - stażysta
18		Anna Michalska - Inspektor
19		Barbara Tarka – Główna Księgowa Biblioteki
20		Justyna Wnukowska - Referent
21		Bogdan Zdon - Inspektor
22		Aneta Ziółczyńska - Referent

Podsumowanie

Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb powstała z potrzeby rozwoju społeczno-gospodarczego na terenie gminy, powiatu, regionu mazowieckiego oraz Polski. Niniejszy dokument pozostaje w ścisłej korelacji z kluczowymi opracowaniami lokalnymi, regionalnymi oraz dokumentami na poziomie Wspólnoty. Opracowany dokument będzie ułatwiał władzom gminy rozwiązywanie problemów oraz formułowanie zadań do realizacji w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, które mają na celu przyspieszenie restrukturyzacji oraz modernizację gospodarki jak również zwiększenie spójności ekonomicznej oraz społecznej państw Wspólnoty. Strategia w pozytywny sposób wpłynie także na sposób postrzegania Gminy przez jej mieszkańców oraz potencjalnych inwestorów.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy w Jastrządzie
Wojciech Warsa

Wykaz tabel i wykresów

Tabela 1 Powierzchnia gruntów leśnych w Gminie Jastrząb.....	41
Tabela 2 Powierzchnia lasów w Gminie Jastrząb.....	41
Tabela 3 Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	43
Tabela 4 Liczba gospodarstw rolnych na terenie Gminy Jastrząb.....	44
Tabela 5 Wykaz upraw na terenie Gminy Jastrząb.....	45
Tabela 6 Liczba gospodarstw rolnych ogółem utrzymujących zwierzęta gospodarskie.....	45
Tabela 7 Utrzymywane zwierzęta gospodarskie.....	46
Tabela 8 Liczba podmiotów gospodarczych w gminie.....	50
Tabela 9 Liczba ludności gminy w latach 2011-2014.....	54
Tabela 10 Liczba ludności w poszczególnych sołectwach (stan na 31.12.2014 r.).....	54
Tabela 11 Struktura wieku ludności na dzień 31.12.2014.....	54
Tabela 12 Ludność według ekonomicznych grup wieku stan na 2014 r	55
Tabela 13 Poziom bezrobocia w gminie Jastrząb w latach 2011- 2014.....	57
Tabela 14 Rodzaje pomocy udzielonej bezrobotnym przez Urząd Gminy w Jastrzębiu.....	57
Tabela 15 Liczba osób korzystających z pomocy GOPS latach 2011-2014 z powodu bezrobocia.....	58
Tabela 16 Dane dot. szkół z terenu gminy Jastrząb w roku 2014.....	59
Tabela 17 Rodzaj świadczonych usług w poszczególnych ośrodkach w roku 2014.....	61
Tabela 18 Schorzenia dzieci i młodzieży do 18 roku życia z terenu gminy Jastrząb odnotowane w 2014 roku.....	61
Tabela 19 Schorzenia ludności gminy Jastrząb powyżej 18 roku życia odnotowane 2014 roku.....	62
Tabela 20 Wykaz osób objętych opieką SPZOZ na terenie Gminy Jastrząb.....	63
Tabela 21 Liczba pacjentów zaszczepionych w 2015 r. w przedziale wiekowym.....	64
Tabela 22 Zabiegi wykonane przez pielęgniarki w 2015r.....	65
Tabela 23 Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS.....	67
Tabela 24 Środki finansowe na opiekę społeczną wg źródeł pochodzenia.....	67
Tabela 25 Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą GOPS w Jastrzębiu.....	67
Tabela 26 Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Jastrzębiu w latach 2011-2014 według powodu jej przyznania.....	68
Tabela 27 W latach 2011-2014 GOPS wypłacał zasiłki rodzinne.....	69
Tabela 28 Realizacja zadań własnych przez GOPS w Jastrzębiu.....	69

Strategia Rozwoju Gminy Jastrząb na lata 2015 - 2025

Tabela 29 Przystępczość nieletnich na terenie gminy Jastrząb.....	74
Tabela 30 Dane dotyczące przestępcstw popełnionych na terenie gminy Jastrząb w latach 2011 - 2014.....	75
Tabela 31 Lokalizacja dróg na terenie Gminy Jastrząb.....	84
Tabela 32 Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia [%].....	89
Tabela 33 Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami [%].....	89
Tabela34 Poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.....	90
Tabela 35 Dochody budżetu gminy w latach 2011-2014.....	99
Tabela 36 Wydatki budżetu gminy.....	99
Rysunek 1 Dokumenty strategiczne, z którymi wykazuje zgodność strategia rozwoju gminy Jastrząb.....	10
Wykres 1 Liczba mieszkańców w Gminie Jastrząb w podziale na wiek.....	53
Wykres 2 Dochody i wydatki budżetu Gminy Jastrząb.....	100
Diagram 1. Struktura dokumentu strategii.....	8

Bibliografia:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Jastrząb, PPUH „BaSz”, mgr inż. Bartosz Szymusik, Jastrząb 2008.
2. Gumiński R., Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, 1998, [w:] Prace i Studia Geograficzne. 0208-4589. T. 22 (1998), s. 69-117.
3. Plan Rozwoju Lokalnego gminy Jastrząb na lata 2005 – 2013.
4. Urban W., kowalski W., „Szydłowiec. Miasto na kamieniu”
5. Miarczyński F., Opis powiatu radomskiego, Kroniki Regionalne, Warszawa 1847, s. 56.
6. Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach z dnia 9 grudnia 1972 (Dz. Urz. z 1972 r. Nr 26, poz. 173-174).
7. Wiśniewski, J., Dekanat radomski, Radom 1911, s. 69
8. Katalog zabytków sztuki w Polsce, t. III, woj. Kieleckie, zeszyt 10 pow. radomski, Warszawa 1961, s. 7-8.
9. Kronika – Zarys dziejów – Jastrząb 1972
10. Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Jastrząb na lata 2009- 2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016 (Aktualizacja), Jastrząb 2009, s. 7.
11. Gminny program opieki nad zabytkami dla gminy Jastrząb na lata 2014 – 2017.
12. Plan odnowy miejscowości Jastrząb, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXX/104/09 Rady Gminy Jastrząb z dnia 16 marca 2009 r.
13. Danuta Słomińska- Paprocka, Powiat Szydłowiecki w województwie mazowieckim, Szydłowiec 2009 .
14. Przybyłowka - Hanusz J., Piwowarczyk I., Informator Turystyczny Lokalnej Grupy Działania „Na Piaskowcu”. Przedsiębiorstwo Poligraficzno - Wydawnicze ASGRAF, Szydłowiec cop.2010.
15. Kazimierz Sławiński, Jastrząb /zarys dziejów/ Jastrząb - Wierzbica 1972r.
16. Kazimierz Sławiński Jastrząb – Kronika
17. Kazimierz Sławiński III część kroniki dziejów.
18. Kazimierz Sławiński Księga Honorowa. II część kroniki dziejów.

ANKIETA „Rozwój gminy oraz problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Szanowni Państwo!

W związku z rozpoczęciem prac nad opracowaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Jastrzęb na lata 2015-2025 oraz Strategii Rozwoju Gminy Jastrzęb na lata 2015-2025, zwracamy się do Państwa z prośbą o wypełnienie poniższej ankiety.

Celem badania jest zapoznanie się z Państwa opiniami na temat sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Jastrzęb, jej wad i zalet, dobrych i złych stron oraz poznanie problemów społecznych lokalnych mieszkańców.

Poświęcony przez państwa czas pozwoli nam na realizację zadań w zgodzie z Państwa oczekiwaniami.

Licząc na współpracę zapewniamy jednocześnie, że ankieta jest anonimowa oraz, że wszystkie informacje będą analizowane wyłącznie statystycznie w formie zbiorczej.

Dziękujemy za wypełnienie kwestionariusza ankiety.

I. Informacje o gminie

1. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z życia w gminie Jastrzęb? (prosimy zaznaczyć prawidłową odpowiedź)

- zdecydowanie tak
- raczej tak
- nie wiem
- raczej nie
- zdecydowanie nie

2. Jak Pan(i) ocenia warunki życia w gminie Jastrzęb (prosimy ocenić każde zagadnienie)

Infrastruktura techniczna

Zagadnienie	Bardzo dobrze	Dobrze	Ocena Średnio	Źle	Bardzo źle
Oferta inwestycyjna gminy (dzięki, której gmina jest atrakcyjna dla inwestorów z zewnątrz)					
Stan nawierzchni dróg					
Sieć wodociągowa					
Sieć kanalizacyjna					
Sieć energetyczna					
Sieć oświetlenia ulicznego					
Sieć telekomunikacyjna					
Ciągi pieszo-rowerowe					
Przystanki w tym przystanek PKP					
Dostęp do Internetu					
System segregacji odpadów					

Strefa przestrzenna

Zagadnienie	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle	Bardzo źle
Estetyka przestrzeni publicznej					
Stan i jakość terenów rekreacyjnych (parki, miejsca spacerowe)					
Stan zagospodarowania przestrzeni publicznej (parkingi, chodniki, ławki, kosze na śmieci)					
Stan środowiska naturalnego					
Czystość i porządek na terenie gminy					

Edukacja, kultura, rekreacja

Zagadnienie	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle	Bardzo źle
Dostępność placówek przedszkolnych					
Dostępność placówek szkolnych					
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (boiska, place zabaw, parki, ławeczki)					
Dostępność zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży					
Usługi świadczone przez obiekty kulturalne (świetlice, biblioteki)					
Różnorodność wydarzeń kulturalno - rozrywkowych odbywających się na terenie gminy					
Sprawy społeczne					
Zagadnienie	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle	Bardzo źle
Warunki mieszkaniowe					
Bezpieczeństwo publiczne mieszkańców					
Zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat 3					
Dostępność punktów usługowo - handlowych					
Transport publiczny (linie autobusowe itp.)					
Funkcjonowanie stowarzyszeń na terenie gminy					
Zaangażowanie mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej					
Jakość pomocy społecznej					
Dostępność do pomocy społecznej					
Działalność i wyposażenie OSP na terenie gminy					
Stopa życiowa mieszkańców gminy					
Oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci					
Oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży					
Oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów					
Gospodarka i rynek pracy					
Zagadnienie	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle	Bardzo źle
Rynek pracy (możliwość zatrudnienia na terenie gminy)					
Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej (ulgi dla przedsiębiorców, udogodnienia)					
Dostęp do informacji na temat zakładania oraz prowadzenia działalności gospodarczej					
Warunki do prowadzenia działalności rolnej					
Dostęp rolników do informacji, podnoszenia kwalifikacji					
Dostęp do informacji na temat dotacji unijnych					
Dostęp do ofert szkoleń/kursów zawodowych					
Działania promocyjne gminy					
Atrakcyjność inwestycyjna obszaru gminy dla inwestorów z zewnątrz					
Turystyka					
Zagadnienie	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle	Bardzo źle
Baza noclegowa					
Baza gastronomiczna					
Oferta turystyczna gminy					
Atrakcyjność turystyczna gminy					
Oferta promocyjna gminy, mająca na celu pozyskanie potencjalnych turystów					
Zdrowie					
Zagadnienie	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle	Bardzo źle

- Jakość opieki zdrowotnej
- Dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej
- Dostępność do specjalistycznej opieki zdrowotnej
- Dostępność do usług ochrony zdrowia w gminie
- Dostępność oraz wyposażenie punktu aptecznego

3. Proszę o wybranie 5 największych atutów gminy Jastrzab

- inwestycje w infrastrukturę oświatową (gimnazjum, szkoły podstawowe, świetlice)
- położenie – bliskość dużych miast
- zdrowa woda źródłana np. w Bukownicy
- bogate złoża piasku
- złoża kamienia – piaskowca białego
- przebieg linii kolejowej
- zbiornik wody w Jastrzębiu
- czyste środowisko naturalne
- bogate walory krajoznawcze
- działalność stowarzyszeń społecznych i klubów sportowych
- zwodociągowanie
- inne, (jakie?)

4. Proszę o wybranie 5 słabych stron gminy Jastrzab

- mała aktywność mieszkańców
- brak infrastruktury wokół zalewu w Jastrzębiu
- brak oczyszczalni ścieków
- zła jakość zasięgu sieci komórkowej
- niska jakość infrastruktury sportowej
- zły stan dróg
- brak gruntów gminnych pod inwestycje i budownictwo mieszkaniowe
- brak oferty zagospodarowania czasu wolnego mieszkańców
- zbyt mała ilość bibliotek i świetlic wiejskich
- niewystarczająca infrastruktura komunalna (wodociągi kanalizacja)
- mała ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
- nieprzejrzyste dla mieszkańców funkcjonowanie urzędu gminy
- słaby dostęp do opieki medycznej
- brak bazy turystycznej i punktów informacji turystycznej
- inne, (jakie?)

5. Proszę o wybranie 4 zagrożeń dla rozwoju gminy Jastrzab

- trudności budżetowe uniemożliwiające inwestycje
- wyludnienie gminy – emigracja ludzi młodych
- wysoka konkurencyjność sąsiednich gmin
- brak inicjatyw społecznych
- wyrobiska po kopalniach
- lokalizacja siłowni wiatrowych
- brak obszarów przeznaczonych bezpośrednio pod działalność inwestycyjną
- zaśmiecanie obszarów leśnych i degradacja środowiska naturalnego
- inne, (jakie?)

II. Problemy społeczne

6. Jakie problemy społeczne dotyczące rodzin/osób samotnie gospodarujących, uważa Pan(i) za najważniejsze na terenie Gminy Jastrzab? (proszę zaznaczyć max. 3 odp.)

- ubóstwo
- bezrobocie
- alkoholizm
- narkomania
- przemoc w rodzinie
- niepełnosprawność
- długotrwała choroba
- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych
- trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego
- brak mieszkań
- inne, (jakie?)

7. Jakie są Pana(i) zdaniem przyczyny problemów opiekuńczo wychowawczych występujących w rodzinach na terenie gminy? (proszę zaznaczyć max. 3 odp.)

- uzależnienia
- bezrobocie
- przemoc w rodzinie
- niepełnosprawność
- długotrwała lub ciężka choroba
- rozpad rodziny
- niskie umiejętności rodzicielskie/wychowawcze
- brak wiedzy na temat wychowania
- inne, (jakie?)

8. Jaka według Pana(i) jest skala problemu uzależnień w gminie? (proszę zaznaczyć właściwą odp.)

- wysoka
- średni
- niska
- trudno powiedzieć

9. Jakie są Pana(i) zdaniem przyczyny występowania problemu uzależnień na terenie gminy? (proszę zaznaczyć max. 2 odp.)

- bezrobocie, utrata pracy
- konflikt rodzinny/rozpad rodziny
- wzorce społeczne
- dostępność do środków psychoaktywnych
- inne, (jakie?)

10. Czy w Pana(i) najbliższym otoczeniu występuje zjawisko przemocy w rodzinie? (proszę zaznaczyć prawidłową odp.)

- znam takie przypadki
- słyszałem o takich przypadkach
- nie znam takich przypadków
- nie słyszałem o takich przypadkach

11. Jakich problemów według Pana(i) najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne? (proszę zaznaczyć max. 3 odp.)

- bariery architektoniczne
- brak akceptacji w środowisku
- brak placówek rehabilitacyjnych
- brak usług opiekuńczych
- izolacja społeczna

problemy psychologiczne
inne, (jakie?)

12. Jakie według Pana(i) negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z terenu gminy? (proszę zaznaczyć max. 3 odp.)

- zaniedbanie wychowawcze ze strony rodziców
- sięganie dzieci/ młodzieży po substancje uzależniające (np. alkohol, narkotyki, dopalacze)
- przestępczość
- wulgarność/agresja
- uzależnienie od Internetu
- inne, (jakie?)

13. Jakie Pana(i) zdaniem są przyczyny występowania negatywnych zjawisk społecznych u dzieci i młodzieży na terenie gminy? (proszę zaznaczyć max. 3 odp.)

- kryzys rodziny (zaniedbania, brak więzi rodzinnych, brak promowania pozytywnych wzorców)
- zła sytuacja ekonomiczna rodziców
- przeciążenie pracą rodziców (częste delegacje, praca za granicą)
- sieroctwo/ rodziny niepełne
- przemoc w rodzinie
- niepowodzenia szkolne
- brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego
- łatwy dostęp do narkotyków, alkoholu, dopalaczy i innych środków odurzających
- inne, (jakie?)

14. Czy w naszej gminie występują problemy z edukacją dzieci i młodzieży? (proszę zaznaczyć prawidłową odp.)

- tak nie

Jeśli tak to proszę zaznaczyć max. 3 odpowiedzi:

- dostęp do żłobków
- dostęp do przedszkoli
- edukacja dzieci niepełnosprawnych
- ograniczenia związane z dojazdem do szkół
- niewystarczająca pomoc specjalistów (psychologa, pedagoga, logopedy) w szkołach i placówkach oświatowych
- brak ofert zajęć dla dzieci wybitnie zdolnych
- brak alternatywnych form spędzania czasu wolnego
- zbyt mało kół zainteresowań
- inne, (jakie?)

15. Jakie problemy społeczne w Pana(i) opinii dotyczą najczęściej osób starszych z terenu gminy? (proszę zaznaczyć max. 3 odp.)

- bariery architektoniczne
- samotność, brak wsparcia ze strony rodziny
- niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego
- wykluczenie społeczne (stereotypy i uprzedzenia do osób starszych)
- bariery ekonomiczne (związane z wysokim kosztem leczenia, niskimi dochodami itp.)
- brak placówek wsparcia dziennego

inne, (jakie?)

16. Który problem z opieką zdrowotną uważa Pan(i) za najważniejszy? (proszę zaznaczyć max. 2 odp.)

- dostęp do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej
- dostęp do lekarza specjalisty (jakiego?
- dostęp do badań diagnostycznych
- bariery ekonomiczne (związane z wysokim kosztem leczenia, rehabilitacji, itp.)
- brak usług rehabilitacyjnych
- dostęp do stomatologa
- słabo zaopatrzony punkt apteczny
- inne, (jakie?)

17. Jaki jest Pana(i) zdaniem poziom bezrobocie w naszej gminie? (proszę zaznaczyć prawidłową odp.)

- wysoki
- raczej wysoki
- przeciętny
- raczej niski
- niski
- nie mam zdania

18. Co według Pana(i) jest najważniejszą przyczyną bezrobocia w gminie? (proszę zaznaczyć max. 3 odp.)

- brak przygotowania zawodowego
- niedostosowane wykształcenie do rynku pracy
- brak doświadczenia
- brak znajomości
- złe prawo
- brak pomocy ze strony władz państwowych
- lenistwo bezrobotnych
- brak ofert pracy
- sezon
- niska płaca
- niechęć pracodawców do zatrudniania niedoświadczonych pracowników
- inne, (jakie?)

19. Czy czuje się Pan(i) bezpiecznie na terenie gminy? (proszę zaznaczyć prawidłową odp.)

- tak
- raczej tak
- raczej nie
- nie
- nie mam zdania/trudno powiedzieć

20. Jakie Pana(i) zdaniem są przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy? (proszę zaznaczyć max. 3 odp.)

- włamania, kradzieże
- częste napady/rozboje
- zachowania chuligańskie, wandalizm
- dostęp do alkoholu i narkotyków
- brak wystarczającej liczby patroli policyjnych,
- niewłaściwe zachowania pijących alkohol w miejscach publicznych
- przemoc domowa
- naruszenie przepisów prawa drogowego (nadmierna prędkość, piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy)
- inne, (jakie?)

III. Potrzeby i oczekiwania

21. Proszę o wybranie 10 inwestycji/projektów, które zdaniem Pana(i) są najbardziej potrzebne do wykonania na terenie gminy Jastrząb w najbliższych latach

**Zaznacz
odповідź**

Najbardziej potrzebne inwestycje/projekty

Rozbudowa sieci dróg gminnych
Modernizacja drogi krajowej nr 77
Poprawa stanu istniejących dróg i chodników
Rozbudowa sieci ciągów pieszo – rowerowych
Modernizacja szkół i innych placówek oświatowych
Edukacja (zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży)
Rozwój turystyki (promocja walorów turystycznych gminy na zewnątrz)
Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
Poprawa jakości usług medycznych
Utworzenie publicznego przedszkola
Zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat 3
Budowa kanalizacji sanitarnej oraz dofinansowanie do przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych
Budowa i modernizacja świetlic wiejskich
Modernizacja oświetlenia ulicznego
Wsparcie przedsiębiorczości (np. informowanie przedsiębiorców nt. możliwości pozyskania środków unijnych oraz dotacji krajowych)
Zwiększenie ofert szkoleń/kursów zawodowych dla mieszkańców gminy
Szersze wsparcie działań, kulturalnych, artystycznych
Rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (np. place zabaw, boiska, siłownie zewnętrzne itp.)
Rozwój sieci internetowej (w tym Internet szerokopasmowy)
Przygotowanie terenów pod inwestycje gospodarcze – tworzenie gminnego zasobu gruntów dla potencjalnych inwestorów
Poprawa aktywności społeczności lokalnej
Zbudowanie schroniska dla zwierząt
Poprawa oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży oraz osób starszych
Działania profilaktyczne dot. uzależnień, przemocy
Wypromowanie produktów lokalnych np. złóż piaskowca białego
Środki z Unii Europejskiej przeznaczone na inwestycje
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
Unowocześnienie, wyposażenie OSP na terenie gminy

22. Proszę wybrać 10 działań, które według Pana(i) zmniejszyłyby występowanie problemów społecznych

**Zaznacz
odповідź**

Działania zmniejszające występowanie problemów społecznych

Umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia osobom doznającym przemocy
Praca socjalna w środowisku
Większa dostępność do konsultacji psychologiczno – pedagogicznych
Zwiększenie ofert instytucji wspierających rodzinę
Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców gminy Jastrząb
Kampanie społeczne
Organizowanie akcji/kampanii społecznych dot. problemów społecznych
Organizacja zajęć pozaszkolnych
Kampanie i programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży
Stworzenie systemu motywacyjnego dla uczniów na każdym etapie nauki

Strategia Rozwoju Gminy Jastrzab na lata 2015 - 2025

- Rozszerzone oferty kształcenia i dostosowanie jej do potrzeb rynku pracy
- Likwidacja barier architektonicznych
- Rozwój edukacji integracyjnej
- Zwiększenie pomocy specjalistycznej dla osób niepełnosprawnych
- Zapewnienie wczesnej diagnostyki i wsparcia
- Utworzenie Klubu Samopomocy
- Utworzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładów Aktywności Zawodowej
- Utworzenie placówki zajmującej się rehabilitacją osób niepełnosprawnych oraz osób starszych
- Utworzenie Dziennego Domu „Senior – Wigor”
- Zatrudnienie większej liczby lekarzy
- Zwiększenie liczby godzin pracy w SPZOZ
- Zapewnienie opieki medycznej/stomatologicznej w szkołach
- Zwiększenie patroli policyjnych
- Ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu dla młodzieży
- Akcje społeczne w zakresie uzależnień

Metryczka			
Płeć	Wiek	Zatrudnienie	Czy jest Pan(i) mieszkańcem Gminy Jastrzab
☐ kobieta ☐ mężczyzna	☐ 25 lat i mniej ☐ 26-45 lat ☐ 46-60 lat ☐ powyżej 61 lat	☐ uczeń/student ☐ przedsiębiorca ☐ rolnik ☐ organizacja pozarządowa ☐ jednostka samorządu terytorialnego ☐ osoba bezrobotna ☐ inne jakie?.....	☐ tak ☐ nie

Serdecznie dziękujemy za udział w ankiecie!

Wypełnione ankiety prosimy składać w Sekretariacie Urzędu Gminy Jastrzab, przesłać faksem pod numer 48/628-48-61 lub skanowaną wysłać na adres e-mail jastrzab@gmina.waw.pl